Genç Birikim'den...

Değerli okuyucularımız, Rabbimize hamd, Rasulüne ve O'nun yolunu sürdürenlere salât ve selam olsun; Allah'ın selamı, rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.

İslam coğrafyasındaki uyanış hareketleri devam ediyor. Bunlardan Libya başta olmak üzere Yemen, Suriye ve diğerleri. 1995'li yıllarda Bosna-Hersek'te Avrupa'nın ortasında insanlar katledilirken, kadınlara sistematik olarak tecavüz edilirken bunları seyreden Batı ve bunların içerisinde yer alan Fransa, bugün Libya'da Kaddafi'nin kendi insanlarını katletmesi karşısında sözüm ona insanlık yarışına giriştiler! Batının, leş kargalarının pay kapma yarışını hatırlatan bu yarışının gerçek sebebinin elbette insanlık olmadığını, bölgede söz sahibi olma ve oluşacak ranttan pay kapma isteğinin olduğunu söylemeye gerek yok. Bu arada Libya'ya yapılan müdahalenin bir ülke adına veya yine aynı ülkelerin söz sahibi olduğu NATO veya BM adına olması bu gerçeği değiştirmez. Türkiye'nin bu yöndeki girişimleri de bu anlamda sonucu değiştirmeyecektir. Her Müslümanın şu gerçeği kafasına koyması gerekir: Ayıdan post, Batıdan dost olmaz. Müslümanlar mücadelelerinde kesinlikle bu gerçeği görmeli ve onlarla uzlaşmamalı, onlardan medet ummamalıdır. Bir zalimden kaçarken başka bir zalimin kucağına düşmemelidir.

Geçtiğimiz ayın en büyük gündemlerinden birisi de Japonya'da 11 Mart'ta meydana gelen depremdi. Japonya'nın en büyük, Dünya tarihinin ise en büyük depremlerinden birisi olan depremde Japonların depreme dayanıklı yapıları sayesinde çok fazla ölen olmadı ama depremde oluşan tsunami Japonya'yı vurdu. Binlerce insan öldü, binlerce insan ise hâlâ kayıp. Ayrıca Fukuşima Daiçi *nükleer* santralinden, depremin olduğu günden bu yana radyasyon sızıyor. Japonya belki depremden ve tsunamiden de daha kötü bir durumla karşı karşıya. Bu olay bize Allah-û Tealâ'nın gücü karşısında insanın ne kadar aciz, ne kadar güçsüz olduğunu bir kez daha hatırlattı. Bu olaylardan hissemize düşen, ibret alıp Rabbimizden hidayet istemek ve sırat-ı müstakim üzere olmak. Elbette her türlü tedbiri almak gerek ama bundan daha da önemlisi Rabbimizin bir kulu olduğumuz gerçeğini unutmamak ve buna göre yaşamak. Hz. Nuh'un oğlu da Allah'ın tufanından yüksek bir dağa sığınarak kurtulacağını sanmıştı. Ama Allah (C.C.)'ın kudreti karşısına aciz bir şekilde sonu hüsran oldu. Özellikle Japonların da bunlardan ders alıp gerçeği bulmaları gerekir.

Dergimizin bu ayki sayısında da biraz önce bahsettiğimiz İslam coğrafyasında meydana gelen olaylar yazarlarımız tarafından değerlendiriliyor. Celal Sancar BBC'den aktardığı, Erdal Bayraktar, Necdet Yüksel ve Hayriye Bican ise kendi yazılarında son olayları değişik açılardan değerlendirmiş. Yine Prof. Michel Chossudovsky'nin Libya konusundaki yazısını İsmail Ceylan'ın tercümesinden okuyabilirsiniz.

Her sayıda olduğu gibi bu ayda da eğitim konusundaki yazılarımız devam ediyor. Yine İslami konulardaki yazılarımızı da istifadelerinize sunuyoruz.

Sizi dergimizle baş başa bırakıyoruz. Bir sonraki sayımızla buluşuncaya kadar Allah'a emanet olun.

Yıl: 14 Sayı: 143

Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
İbrahim Hakkı Toprak

Genel Yayın Yönetmeni
Ali Kaçar

Yazışma Adresi
İlkiz Sokak No: 22/B
Sıhhiye - ANKARA

Yayın Türü
Yerel, Süreli

Yönetim Yeri
İlkiz Sokak No: 22/B
Sıhhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 67 18
Fax: (0312) 229 67 19

Dizgi & Tasarım
Genç Birikim

Baskı
Sistem Ofset
Strazburg Cd. No: 7/A
Sıhhiye - ANKARA
Tel: (0312) 229 18 81

Baskı Tarihi:
07.04.2011

genç BİRİKİM

web : http://www.gencbirikim.net
e-mail : gencbirikimdergisi@gmail.com

Abone Şartları:
Yurtiçi abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 24.00 TL'yi Yurt dışı abonelik için 6 aylık abonelik ücreti olan 35.00 TL'yi Yapı Kredi Bankası, Sıhhiye Şubesi (Şub. Kod. 309, Hes. No: 69405472) no'lu hesaba veya Ramazan DEMİRHAN 6157119 no'lu posta çeki hesabına yatırmanız ve Posta Çeki alındı belgesinin fotokopisini ve adresinizi İlkiz Sokak No: 22/B Sıhhiye /ANKARA adresine göndermeniz yeterlidir.

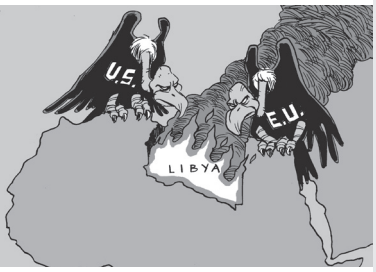

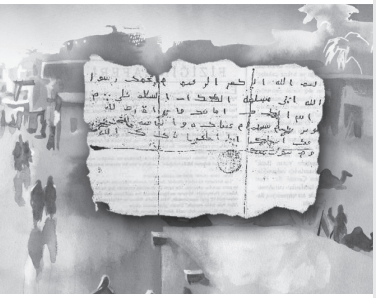

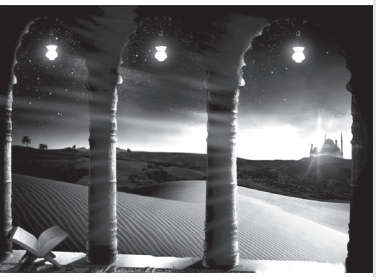

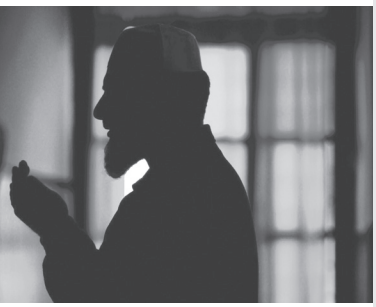

Bu sayımızda...

3 **Kaynayan Ortadoğu ve Türkiye'nin Modelliği**
Ali KAÇAR

8 **Erbakan Kim ve RP Gerçeği (Vefatı Nedeniyle)**
Süleyman ARSLANTAŞ

13 **Libyalılar Batı'ya Neden Şüpheyle Bakıyor?**
BBC'den Aktaran: Celal SANCAR

14 **Yeni Dönem Yeni Zihniyet - II**
Erdal BAYRAKTAR

17 **Firdevs Cenneti'nin Varisleri**
Muhammed Mahi MÜNİR

22 **Devrimler ve Cinler**
Tevfik UĞUR

26 **Okumak, Tevhidi Anlamları Hayata Taşımaktır**
Necdet YÜKSEL

31 **Petrol İçin Savaş ve Libya Operasyonu: Afrika Haritasının Yeniden Çizilmesi**
Prof. Michel CHOSSUDOVSKY - Çev: İsmail CEYLAN

34 **Konferans: Hz. Peygamber (sav)'in İnsan Yetiştirme Metodu - I**
Prof. Dr. Mustafa AĞIRMAN

38 **İslam'ın Adaleti ve Küresel Hegemonya**
Hayriye BİCAN

42 **Medine Vesikası**
Ahmet TAYYAR

47 **Dar'ul Erkam'ın Eğitim Metodu**
İdris GÖKALP

50 **Kalp Nimetine Şükretmek**
Medeni HANOĞLU

52 **Kader - 4**
Fazlı BİLİR

59 **Cennetle Yaşamak İçin**
Fatih PALA

60 **Ya Bir Dua Et Ya Da Eylemine Dua Ettir**
Ayfer TOPRAK

62 **Bir Annenin Günlüğünden**
Büşra ALİM

64 **Ağlamak**
Sümeyye ARSLAN

Kaynayan Ortadoğu ve Türkiye'nin Modelliği

Ali KAÇAR
kacarali@hotmail.com

Tunus'la başlayan halk ayaklanmaları, domino taşı gibi diktatörlükle idare edilen diğer bütün ülkeleri etkilemeye başlamıştır ve bu etki birçok ülkede hâlâ da devam etmektedir. Tunus ve Mısır'da hedefine ulaşan halk hareketleri, Yemen, Bahreyn, Suriye ve Libya'da ise çok kanlı geçmektedir. Üstelik Yemen'de, Bahreyn'de ve Suriye'de iç savaşı andıran sokak gösterileri, verilen bütün tavizlere ve reform vaadlerine rağmen artarak devam etmektedir. Libya'da ise tam anlamıyla bir iç savaş hali yaşanmaktadır. Ne oldu da, uzun yıllardır diktatörlükle idare edilen bu ülkelerde halk, ölümüne, başındaki işbirlikçi, despotik yönetimlere karşı ayaklanabilmiştir? Oysa bundan kısa bir süre önce, bu diktatörler, Batılı emperyal devletlerin ve Siyonist İsrail'in destek ve yardımıyla en küçük bir kıpırdamayı bile en kanlı, en vahşi bir şekilde defalarca bastırabilmişken, neden bu olaylar bölgedeki diktatörlükleri sarsacak şekilde hâlâ devam etmektedir? Aralık 2009'da, Siyonist İsrail ve emperyalist ABD ile işbirlikçi Mısır Firavununun, üstelik Mısır'da, Gazze'ye yönelik ve üç hafta devam eden insanlık dışı saldırıyı birlikte kararlaştırmış olmaları, sadece Mısır halkında değil bütün bölge ülke halkları nezdinde nefret ve tepki uyandırmıştır. Bir taraftan Gazze'ye Siyonist İsrail, eli kanlı ABD yönetiminin destek ve yardımıyla kan ve ölüm kusarken, çağdaş Firavun na-Mübarek de Mısır-Gazze sınırındaki Refah kapısını sadece kapatmakla kalmamış, aynı zamanda tünelleri de bombalayarak, Siyonist İsrail'e destek sağlamıştır. Bu coğrafyada hangi yönetim, Siyonist İsrail ve emperyal ABD ile işbirliği halinde değil ki; Ürdün mü, Libya mı, Suud mu, Katar mı, say sayabildiğin kadar?

İşte bugün, gecikilmiş olsa da, bu halklar, bu işbirlikçi ülke yönetimlerine karşı, içinde bulundukları halin –ve İnşallah yakın bir zamanda da geçmişin- hesabını sormak için ayaklanmışlardır. Bu ayaklanmalarla ilgili olarak, neden dün değil de bugün sorusunu sormak –kanaatimce- çok anlamlı bir soru olmasa gerek. Önemli olan halkların geç de olsa ayaklanmış olmaları değil midir? Üstelik bu ayaklanmalar, sanılmasın ki, sadece kendi ülke yönetimlerine karşı yapılmıştır; belki de daha fazlasıyla Siyonist İsrail ve Batılı emperyal devletlere ve onların zorla dayattıkları batılı değerlere karşı yapılmıştır. Libya'da halkın Fransa ve NATO'yu çağırması ise, denize düşen yılana sarılır misali tamamen çaresizliktendir. Çünkü Libya halkı da biliyor ki, Libya'nın başına 41-42 yıldır musallat edilen Kaddafi, Batı'nın desteğiyle diktatörlüğünü devam ettirebilmiştir. Dolayısıyla Kaddafi ile Sarkozy ya da Obama veyahut Cameron ile Netanyahu arasında hiçbir fark yoktur. Hepsinin sicili bozuktur ve eli kanlı katillerdir. Filistin'de binlerce masum insanı katleden, Ruanda'da milyonlarca insanı acımasızca öldüren, Afganistan'da, Pakistan'da ve Irak'ta milyonlarca insanı katleden bu eli kanlı katiller değil midir?

Peki, ne oldu da bu halklar, birden bire ve bunca baskıya rağmen ayaklanabilmişlerdir? Halkları bu şekilde ölümüne ayaklanmaya sevk eden gerçekten iddia edildiği gibi sadece ekonomik nedenler mi, yoksa Facebook, Twitter, YouTube, internet vb. sosyal medya mıdır? Yoksa Batılı ülkeler miadı dolmuş bu diktatörlerin yerine, makyajlanmış yeni diktatörleri getirmek için mi bu olayları tezgâhlamıştır? Bu ayaklanmaların arkasındaki nedenler irdelenirken unutulma-

ması gereken bir gerçek vardır, o da, bölge halkının, bütün baskılara, dayatmalara ve batılı emperyalistlerin misyonerlik faaliyetlerine rağmen İslami değerlere geleneksel de olsa sahip çıkmasıdır. Ayrıca bölge halkı, sömürgeci ABD'nin ve ırkçı Siyonist İsrail'in gerçekleştirdiği insanlık dışı, onur kırıcı zulümlerini kimileri bire bir yaşamış, kimileri ise içleri kan ağlayarak seyretmek zorunda kalmıştır. Yıllardır devam eden bu insanlık dışı uygulamalar, bölge halkında bir öfke birikimine neden olmuştur. Tunuslu Muhammed Buazizi'nin kendini yakması ile de bu öfke patlamıştır. Bölge halkı, Muhammed Buazizi'nin kendini yakması ile başlattıkları eylemlerle artık, geri dönüşü olmayan bir sürece girmiştir. Çünkü bu halkların kaybedecekleri bir şey kalmamıştır; onurları çiğnenmiş, namusları kirletilmiş, akıl almaz her türlü insanlık dışı işkencelere maruz bırakılmıştır. Uzun yıllardır yapılan işkenceler, onur kırıcı uygulamalar, işlenen zulümler, katliamlar, tecavüzler, bu ayaklanmaların elbette ki temel dinamikleridir. Ama başka nedenler de sayılabilir. Bu nedenleri de şöyle sıralamak mümkündür:

1- Uzun yıllardır ülke yönetimine egemen olan baskıcı ve despotik yönetimlerin iktidarlarını babadan oğula, halka hiç danışılmadan devam ettirme ısrarları,

2- Yönetim kadrolarını işgal eden diktatörlerin, ülke ekonomisini, aileleri, yakın akrabaları, batılı ve Siyonist güçlere peşkeş çekmeleri, halk, günde 1-2 dolar geçinmek zorunda bırakılırken, diktatörlerin kendilerinin ya da yakınlarının doğum günlerini bile, Batıdan etek dolusu para vererek getirttikleri sözüm ona sanatçılarla şatafatlı bir şekilde eğlenmeleri,

3- Başta Filistin, Afganistan, Pakistan, Irak ve Çeçenistan olmak üzere İslam dünyasının, çeşitli bahanelerle Batılı emperyalist ve Siyonist katiller tarafından her defasında işgali ile onurlarının ayaklar altına alınması; 3 hafta boyunca (27 Aralık 2009'da) Gazze'ye yönelik gerçekleştirilen ve ölüm kusan insanlık dışı saldırılar ve hâlâ her gün insansız hava uçakları ile Afganistan'da/Pakistan'da henüz doğmuş küçücük bebekler dâhil onlarca masum sivilin katledilmesi,

4) Kendi ülke yöneticilerinin, başta ABD ve Siyonist İsrail olmak üzere emperyal ve işgalci devletlerle, kendi ülke menfaatlerini ayaklar altına alacak şekilde girdikleri ikili kirli ve karanlık ilişkiler,

5) Bölge ülke yöneticilerin gayri İslami yaşantısı ve bu yaşantıyı topluma zorla dayatma çabaları,

Elbette ki bu nedenlerin dışında başka nedenler de sayılabilir. Ancak, herhalde bu nedenlerin içinde en önemlisi, bölge halklarının Batılı emperyalist ve Siyonist İsrail tarafından gerçek-

leştirilen insanlık dışı ve onur kırıcı zulümleridir. Başta Ebu Gureyb ve Guantanamo olmak üzere, gerek Batılı ve Siyonist emperyalistlerin ve gerekse bölgedeki diktatörlerin oluşturdukları diğer işkencehanelerde gerçekleştirilen insanlık dışı uygulamalar, bölge insanında bir travmaya neden olmuştur. Nitekim bölge ülkelerinde ilk kıvılcımı kendini yakarak çakan Tunuslu Muhammed Buazizi'nin kardeşinin basına yansıyan bir açıklamasında; "Bizler açlığa, yoksulluğa, işkencelere, cezaevine/zindanlara alışmıştık. Kardeşim de alışmıştı, ama kendisine atılan o tokadı bir onur meselesi yaptı ve bu olayı gerçekleştirdi" demesi de bunu göstermektedir.

Bölge halkı, sömürgeci ABD'nin ve ırkçı Siyonist İsrail'in gerçekleştirdiği insanlık dışı, onur kırıcı zulümlerini kimileri bire bir yaşamış, kimileri ise içleri kan ağlayarak seyretmek zorunda kalmıştır. Yıllardır devam eden bu insanlık dışı uygulamalar, bölge halkında bir öfke birikimine neden olmuştur. Tunuslu Muhammed Buazizi'nin kendini yakması ile de bu öfke patlamıştır. Bölge halkı, Muhammed Buazizi'nin kendini yakması ile başlattıkları eylemlerle artık, geri dönüşü olmayan bir sürece girmiştir. Çünkü bu halkların kaybedecekleri bir şey kalmamıştır; onurları çiğnenmiş, namusları kirletilmiş, akıl almaz her türlü insanlık dışı işkencelere maruz bırakılmıştır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Mısır devrimi ve gözlemleri üzerine bir konferans veren El-Cezire muhabiri Eymen Mohyeldin konuşmasında, Mısır devriminin facebook-twiter devrimi olmadığını belirterek; Arap ülkelerindeki liderler, devlete ve halklarına kendi malları ve mülkleri gibi davranırlar. Mübarek ve Zeynel Abidin bin Ali konuşurlarken, halkları için en iyisini istediklerini ve halklarını evlatları gibi gördüklerini söylerler. Her türlü hakları bu liderlerin elinde bulunan ve hiçbir şekilde söz sahibi olmayan halklar için, liderlerin bu yaklaşımı rahatsız ediciydi…" (…) Mohyeldin, "Bu araçlar devrimde rol oynayan faktörlerden yalnızca bir tanesidir. Asıl rol oynayan ise, bu halkların Tunus'taki olaylarla birlikte ilk defa ülkelerindeki korku faktörünü yıkacak gücü kendilerinde bulmalarıdır."

TÜRKİYE MODEL OLABİLİR Mİ?

Ortadoğu ülkelerine, Türkiye model olabilir mi? Bu soru, son olaylarla birlikte daha sık konuşulmaya ve gündeme getirilmeye başlanmıştır. Gerek batılı ülke stratejistleri ve gerekse bölge ülke halkları çoğunlukla bu soruyu müsbet cevap verdikleri de yapılan anketlerden anlaşılmaktadır. Nitekim gerek Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı'nın (TESEV) ''Ortadoğu'da Türkiye Algısı 2010'' ve gerekse Bilge Adamlar Stratejik Araştırmalar Merkezi'nin (BİLGESAM) ''Mısır'da Türkiye ve Türk Algısı'' raporları, bölge halkları tarafından da Türkiye'nin model olarak görüldüğünü ortaya koymaktadır. Ayrıca Tunus en-NAHDA hareketinin lideri Raşid Gannuşi ve Mısır İhvanı tarafından yapılan açıklamalarda da Türkiye'nin model olabileceği ifade edilmiş, hatta Gannuşi daha da ileri giderek AKP'yi kendilerine örnek aldıklarını, gerek sürgünden ülkesine döndüğünde ve gerekse de Türkiye'ye geldiğinde açık bir şekilde belirtmiştir.

Türkiye'nin ya da AKP'nin bu şekilde Ortadoğu halkları nezdinde kabul görmesinin en önemli nedeni, Türkiye'nin Siyonist İsrail karşısında takındıklarını düşündükleri tavırdır. Başbakan Erdoğan'ın Davos Çıkışı ve Mavi Marmara Gemisi, Ortadoğu halklarını müsbet anlamda etkilemiştir. Hele 19 yaşındaki Furkan'ın Filistin davası için ölümü göze alması ve sonrasında hunharca şehid edilmesi özellikle de Arap gençlerini çok etkilemiştir. Aslında ayaklanmanın temel dinamiklerinden birisi de Furkan ile birlikte diğer Müslümanların Mavi Marmara Gemisi'nde şehid edilmeleridir.

Yapılan anketler ve Gannuşi gibi liderlerin yaptıkları açıklamalarda Türkiye'nin model alınacağı anlaşılmaktadır. Gerçekten böyle midir? Yani Ortadoğu halkaları, laik, seküler, demokratik ve Batı yanlısı, Davos çıkışına, Mavi Marmara olayına rağmen Siyonist İsrail'le hala ilişkileri devam eden Kemalist bir Türkiye'yi mi model almak istiyorlar? Model olarak Türkiye'yi ya da AKP'yi almak istiyoruz derlerken, neyi kastediyorlar? Bu konuya, uzun yıllardır sürgünde olan ve Suriye'deki Nusayrilik diktatörlüğüne karşı da uzun yıllardır mücadele eden Suriye Müslüman Kardeşler Genel Sekreteri Riyad el Şıkfi, Türkiye'de anlaşılandan farklı yaklaşmıştır. Şu-

bat 2011'de Türkiye'ye Mazlum-Der'in davetlisi olarak gelen Riyad el Şıkfi bir toplantıda konuyla ilgili olarak şöyle konuşmuştur:

Demokratik sistemi, Müslüman Kardeşler hareketi içerisinde de sürdürdüklerinin altını çizen el Şıkfi, "Benden önce beş genel sekreter vardı ve şuan hepsi hayattalar. Biz demokrasiden bunu kastediyoruz; yani kimsenin ölene kadar herhangi bir yerde lider olma zorunluluğu yoktur" dedi. El Şıkfi Suriye'de demokratik bir ortamın sağlanması durumunda mevcut Başkan Beşşar Esad'ın da aday olabileceğini ve kendilerinin seçilmiş olan herkesle çalışabileceğini söylemiştir.

Kendisine 'model ülke' tartışmaları çerçevesinde Türkiye'yi hangi açıdan örnek aldıkları sorusuna el Şıkfi, "biz Türkiye'yi laik olmasından veya iktidarda İslami bir parti olmasından dolayı örnek almıyoruz. Biz bu ülkeyi halkın, yöneticilerini özgürce seçebilme imkânına sahip olmasından dolayı örnek alıyoruz" cevabını vermiştir.[1]

"Biz Türkiye'deki gibi demokrasi istiyoruz. Ülkelerimizdeki iktidarları seçimler yoluyla değiştirme imkânı yok. Mübarek 30 yıl, Kaddafi 42 yıl, Esad rejimi ise 41 yıldır iktidarda. Kendileri öldüklerinde yerlerine oğullarını bırakıyorlar, ne özgür bir seçim imkânı var, ne de muhalefet imkânı" diyerek, demokrasiden seçme ve seçim yoluyla iktidarı değiştirme imkânını kastettiklerini açık bir şekilde ortaya koydu. Demokrasi ve laiklikten, Türkiye'de olduğu gibi "Batıcı, emperyalizm işbirlikçisi, İslam karşıtı" bir rejimi anlamaları mümkün olabilir mi? Kendilerini "Kur'an ve Sünnet çizgisinde bir hareket" olarak tanımlayan bir örgütün mensubunun…"[2]

Şıkfi'nin konuşmasından da anlaşıldığı üzere Ortadoğu halklarının, Türkiye'yi, laikliği ile 80-90 yıldır ülke üzerine çöreklenmiş baskıcı Kemalist zorbalığıyla, ABD ve Siyonist İsrail işbirliğiyle örnek almaları mümkün değildir. Türkiye'de yönetimi, Kemalist elitistler, jakobenist/tepeden inmeci, diktatoryal bir yöntemle ele geçirdiği günden bu yana halkına, özellikle de Müslümanlara zulmetmektedir. Bu zulmü en iyi yaşamış bu bölge ülkeleri neden böyle baskıcı, totaliter bir ülkeyi kendilerine örnek almak istesinler ki? Mısır'da, Libya'da, Suud'da, Ürdün'de, Suriye'de, dini hayat baskı altındadır da, laik, demokratik denen Türkiye'de çok mu serbesttir? Başörtüsü sorununu hala çözememiş, 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim saçmalığıyla dini eğitimi, hatta diğer eğitimi de yok etmiş, tek tip insan yetiştirme despotluğunu hâlâ ve ısrarla devam ettiren, 12 yaşından küçük çocuklara Kur'an-ı Kerim öğretmek başta olmak üzere dini eğitim yasağını kaldıramamış, bir Türkiye mi model olacaktır?

1 http://www.haberpan.com/haber/suriye-ihvanindan-esada-uyari

2 http://www.haksozhaber.net/author_article_detail.php?id=20143

Türkiye Ekonomik ve Sosyal Etüdler Vakfı tarafından (TESEV) 25 Ağustos-27 Eylül 2010 tarihleri arasında Mısır, Ürdün, Lübnan, Filistin, Suudi Arabistan, Suriye, Irak ve İran'da toplam 2 bin 267 kişiyle görüşülerek gerçekleştirilen ankette, en büyük tehdit olarak görülen ırkçı Siyonist İsrail ve ABD, Türkiye'nin stratejik ortağıdır. Türkiye, bu iki ülke ile ikili anlaşmalar, ortak askeri tatbikatlar, istihbari sözleşmeler yapmış bir ülkedir. Oysa Ortadoğu'da devam eden diktatörlük sisteminin, işgallerin, işkencelerin ve katliamların tek müsebbibi de Siyonist İsrail ve ABD'dir. Ortadoğu halkları, başlarına yıllardır bela olmuş diktatörleri destekleyen, onları orada tutan, Filistin'de, Irak'ta, Afganistan'da insanlık dışı işgal ve zulümleri gerçekleştiren bu iki ülkenin stratejik müttefiki olan bir Türkiye'yi kendisine model olarak alabilir mi? O zaman, bu ayaklanmalar ve bu ayaklanmalar dolayısıyla dökülen kanlar, verilen şehidler anlamsızlaşmaz mı? Üstelik Türkiye, İslam'ı, toplumsal hayattan dışlamış, bireysel hayatta da dışlamayı kendisine öncelikli hedef olarak belirlemiş laik/seküler din (İslam) dışı bir devlettir. Türkiye'deki egemen rejim de, tıpkı Ortadoğu'daki despotik rejimler gibi, kendi halkının özgürlüğünü kısıtlayan ve sadece ideoloji olarak Kemalizm'i dayatan totaliter ve despotik bir rejimdir. Bu ülkede, bir gecede medreseler kapatılmış, kılık kıyafet devrimi adı altında bu ülkenin nice güzide insanları darağaçlarında sallandırılmıştır. Harf darbesi yapılarak geçmişle olan bütün bağlar kesildiği gibi, halk bir gecede cahilleştirilmiştir. Ezan, zorla Türkçe okutulmuş, buna karşı çıkanlar zindanlara atılmış, dini eğitim veren bütün okullar kapatıldığı gibi Kur'an okunması ve öğretilmesi yasaklanmıştır. Birçok cami ya kapatılmış, ya da depo ve ahır olarak kullanılmıştır. Bu durum, ilerleyen, yani çok partili sisteme geçildiği iddia edilen yıllarda da farklı şekillerde ama daima İslam ve Müslümanlar öncelikli tehdit görülerek baskı altında tutulmuştur. Bu baskılar ve yasaklamalar, model olacağı iddia edilen hangi Ortadoğu ülkesinde gerçekleşmiştir?

Yıllardır ve halen Müslümanlar, en masum, en tabii taleplerini bile bin bir çeşit kılıfa büründürdükten, adeta kuşdili (Erbakan'ın sık kullandığı bir kelimeydi) konuşmak suretiyle dile getirmek zorunda bırakılmışlardır. Necmeddin Erbakan'ın 1969'lu yıllardan itibaren başlattığı siyasi hareketin adına İslam denilemediği için Milli Görüş denilmiştir. Uzun yıllardır Müslümanların kendilerini sağcı, muhafazakâr, mukaddesatçı olarak tanımlamalarının nedeni bu baskıcı laik diktatörlüğün dayatmaları nedeniyle değil midir? Türkiye'deki egemen rejim, her dönem; gerek tek partili ve gerekse çok partili dönemde İslam ve Müslümanları daima birinci öncelikli tehdit olarak görmüş, bu nedenle de akıl almaz baskılar uygulamıştır. 12 Eylül darbesinden sonra, özellikle de 1980'li yılların ikinci yarısından itibaren kız öğrencilerine yönelik vahşice uygulanan başörtü yasağı, hangi batılı ya da model olacağı iddia edilen diktatörlükle idare edilen ülkelerde uygulanmıştır? Müslümanların yaşadığı hangi ülkede –Tunus hariç ki diktatör Habip Burgiba kendisine Mustafa Kemal'i örnek aldığını söylemiştir- başörtü ya da genel anlamda kılık kıyafet yasağı uygulanmıştır? Hele 28 Şubat postmodern darbesiyle, başörtülü kızların kimileri baskıyla, kimileri de kurulan ikna odaları ile okullarının son sınıflarında iken üniversitelerden uzaklaştırılmaları, hangi Ortadoğu ülkesinde yaşanmıştır?

AKP 8 yıldır tek başına iktidar olmasına rağmen kendisine oy verenlerin bile en masum taleplerinden olan 8 yıllık kesintisiz eğitim saçmalığından ve bırakın üniversitelerdeki başörtü meselesini, başbakanın hatta ordunun da başkomutanı olan Cumhurbaşkanının eşinin başörtülü olmasından dolayı sivil ve askeri bürokratların protestosundan kurtaramamıştır.

Türkiye bu haliyle mi örnek olacak? Mümkün mü? Elbette ki mümkün değildir. Türkiye'nin model olabilmesi için, öncelikle;

a- ABD ve Siyonist İsrail'e tanıdığı ayrıcalıkları; askeri üsleri, CIA, FBI ve MOSSAD gibi eli kanlı örgütlerin bürolarını kapatmalı ve bu ülkelere tanınan diğer ekonomik, askeri ve siyasi ayrıcalıkları bir an önce sona erdirmelidir.

b- İçeride de azgın azınlığın, bir avuç elitist, ırkçı, şovenist kesimin ayrıcalıklarını sona erdirmeden, Anayasanın değişmez/dogmatik başlangıç ilkelerini ortadan kaldırmadan, halkın inancını, örf ve adetlerini esas alan yeni bir anayasa yapmadan, bırakın Ortadoğu ülkelerine model olmasını, kendi ülkesi içinde bile iç bütünlüğü sağlaması mümkün değildir.

Erbakan Kim ve RP Gerçeği* (Vefatı Nedeniyle)

Süleyman ARSLANTAŞ
sarslantas46@hotmail.com

Türkiye'deki siyasi yelpazenin kanatlarından hiç birisi gelişen İslami akımları bünyelerinde taşıyabilecek kapasitede değildi. Dolayısıyla Türkiye'nin acilen yeni ve İslami duyarlılığı olan kesimleri bünyesinde barındıracak bir siyasi partiye ve lidere ihtiyaç duyduğu açıktı.

Türkiye'de yalnızca siyasi parti insanları rejime, düzene taşımaya yetmez. Çünkü rejim kurulduğundan itibaren halkın inanç ve isteklerini göz önüne almak yerine, onların tarihi, dinleri, keza dinlerinin gerektirdiği bir takım uygulamalar ile adeta mücadele etmiştir. Zaten rejimin ilke edindiği "BATILILAŞMA"daki amaç ülkenin İslam'la özdeşleşmiş tarihinden ve İslam'a göre oluşmuş örfünden uzaklaştırılarak, körü körüne Batı'yı taklit eden elit bir tabakanın eline ülke yönetimini vermektir. Bu yüzden Türkiye halkının önemle üzerinde durduğu hususlardan birisi de: 'rejimi değiştirmeye muktedir olamasak da bari dürüst bir insan, Allah'a inanan bir yöneticiye kavuşsak' beklentisidir. İşte Sayın ERBAKAN böyle bir vasatta Türkiye'nin gündemine gelen bir şahsiyettir. Erbakan'ı değerlendirirken iki şeye dikkat etmemiz gerekir: Birincisi O'nun gerçek kimliği, bir insan, bir Müslüman olarak var olan kimliği, ikincisi de siyasi kimliği.

TÜRKİYE, LAİKLİK VE DEMOKRASİ

Laiklik en genel anlamıyla din ve dünya'nın birbirinden ayrılması. Dinin dünyaya hükmetmemesidir. Laiklik ve demokrasi aslında Müslümanlar için tertip edilmiş bir sistem de değildir. Daha çok halkı Müslüman olmayan, dinlerinin dünyaya yönelik tatbik imkânı bulunmayan Hıristiyan dünyası için düzenlenmiş yönetim biçimleri, dünya görüşleridir. Birileri bu gerçeği göz ardı ederek böyle bir sistemi, halkı Müslüman olan ülkelere taşırsa işte o zaman çelişkiler baş gösterir. Eğer rejimleri toplumlar için birer uzuv kabul edersek, o zaman Müslüman bir topluma, Hıristiyan Batı toplumu için imal edilmiş bir uzvu aktarırken en azından toplumsal bünyedeki biyolojik, fizyolojik ve patolojik bulgulara dikkat edilmesi gerekmez miydi? Dikkat edilmemiştir. Dikkat edilmediği için de 1923'den bu yana toplum bünyesi ile laiklik ve Kemalizm kaynaşmamıştır. Laikliğin topluma tatbikini isteyen ve tatbik edenler, Batı toplumlarında demokratik bir gereklilik olan 'Referandum'a başvurarak toplumun laikliği isteyip-istemediğini test etmeye bu güne kadar yanaşmamışlardır da. Zaten başından beri Türkiye'de tatbik edilen rejim Demokratik olmaktan çok laik bir rejimdir. Demokrasi halen Türkiye toplumu için lüks addedilmektedir. 1982 Anayasasında her ne kadar: 'Türkiye Cumhuriyeti laik, demokratik, sosyal bir hukuk devletidir.' denilse de eskiden olduğu gibi bu gün de rejimin önde olan boyutu demokrasi değil, laikliktir, Kemalizm'dir. Hem de jakoben bir laiklik ve Kemalizm!

Erbakan'ın Müslüman kimliği ile laik bir rejimi tatbik edecek ya da laiklikle hükmedecek bir siyaset yapması ve siyasi bir teşekkül oluşturması elbette ki İslam'a göre zordur. Çünkü namazın nasıl kılınacağını, orucun nasıl tutulacağını ortaya koyan İslam, siyasetin de nasıl yapılacağını belirlemiştir. Kur'an Müslüman siyasilere hitaben şöyle buyuruyor: "Eğer onlara yeryüzünde iktidar verirsek namazı kılarlar, zekâtı verirler, iyiliği

*Bu makale Temmuz 1996'da Amerika'da verilen bir konferansın notlarından oluşmakta. Merhum'a Allah'tan rahmet diliyorum.

emreder ve kötülükten nehyederler. İşlerin sonu Allah'a varır." (Hac Suresi/41)

Aynı zamanda Kur'an İslam toplumu için de diyor ki: "Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı bir ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten men eder ve Allah'a inanırsınız…" (Âl-i İmran/110)

En hayırlı bir önder ve toplum olmamızı, İslam'a göre siyaset yapmamıza bağlayan Kur'an'a rağmen bir kimlik sergilemek gerçekten zor. Ama isterseniz biz bu zoru zorlamadan Sayın Erbakan'ın özel ve siyasi kimliğine göz atalım!

ERBAKAN KİM?

Erbakan Cumhuriyet döneminin ilk savcılarından Mehmet Sabri Bey'in oğludur. 1926 yılında Sinop'ta doğmuştur. Babasının memuriyeti nedeniyle ilk-orta ve lise tahsilini muhtelif yerlerde tamamlamıştır. İlkokuldan itibaren tüm tahsil hayatı başarı ve takdirlerle doludur. 1943'de bitirdiği İstanbul Erkek Lisesi'nden hem iftiharla hem de iyi bir Almanca öğrenerek mezun olmuştur. Başarısından dolayı İstanbul Teknik Üniversitesi Makine Mühendisliği bölümünün direkt ikinci sınıfına kabul edilmiştir. Teknik Üniversite yıllarında öteden beri devam ettiği namaz ibadetinin yanında İslam'a ilgisi de artmıştır. Bilhassa İskender Paşa Camii İmam ve Hatiplerinden Nakşî Şeyhi olan Mehmet Zahid Kotku Hoca'dan oldukça etkilenmiştir. Bağlılığını da Hoca Efendinin 1979'daki ölümüne kadar sürdürdüğü ifade edilir. İstanbul Teknik Üniversitesi'ndeki arkadaşları hazırlamış oldukları yıllıkta Erbakan için şunları yazmaktadırlar: "Sofu'dur, dindar'dır, çalışkandır. Herkesin bir sayfada bitirdiğini, o 40 sayfada hülasa eder. Kendisine 'cıvata nedir' diye sorsanız, izaha demir filizlerinin naklinden başlar."

Erbakan mezun olduktan sonra asistan olarak girdiği İTÜ'de mastır ve doktora öğrenimini de tamamlar. 1951–1954 yılları arasında Almanya'nın Aachen Teknik Üniversitesinde araştırmalar yapar. Leopar Tanklarının motorlarının geliştirilmesinde Baş Mühendis olarak görev alır. Bilahare Türkiye'ye döner ve 1954'te doçent, 1962'de de Profesör olur. Erbakan namazında-niyazında dürüst bir akademisyen olarak hayatını sürdürürken çeşitli tecrübeler de yaşar. Mesela bunlardan bir tanesi 'Gümüşsuyu Motor' macerasıdır. 1959'da İstanbul Sanayi Odası'nda makine imalatçıları meslek komite başkanlığı yapar. 1968'de girdiği Odalar Birliği seçimini kazanır ama devrin Başbakan'ı Süleyman Demirel'dir. Demirel'e yakınlığı o dönemlerdeki basında sıkça gündeme gelen ve Mason'luğu ile iftihar eden birisi Sırrı Enver Batur, Erbakan'ın kazandığı koltuğa oturtulur. Hem de Erbakan Odalar Birliği makamından çilingir vasıtasıyla kapısı kırılarak alınır… Erbakan daha sonra kendi açısından farklı bir mücadele kararı verir. Ekonomi ve sanayi atılımında önüne Yahudi'ler çıkmıştır. Dernek, Oda ve benzeri atılımlarında da siyasi irade karşısına çıkmıştır. Öyleyse mücadele yolu, ülkeye ve insanlara hizmet yolu siyasetten geçmektedir. Bu yüzden de Erbakan yaklaşmakta olan 14 Ekim 1969 ge-

nel seçimleri için AP'den milletvekili aday adayı olur. Ne var ki AP Genel Başkanı ve Başbakan Demirel, Teknik Üniversiteden iyi tanıdığı Erbakan'a bu imkânı vermez ve aday adaylığını veto eder. Aynı yıl bu kez Erbakan Konya'dan bağımsız olarak milletvekilliğine adaylığını koyar ve önemli bir oy fazlalığı ile meclise girer.

1960 SONLARI TÜRKİYE

AP saflarında o yıllarda bir takım sıkıntılar yaşanmakta, Risale-i Nur camiasının önemli desteğine sahip olan Demirel, o yıllarda bol bol nur talebelerinin Medrese-i Yusufiyye'lere girmesine mâni olamıyordu veya olmuyordu.. AP bünyesinde milletvekili olan Isparta milletvekili Hüsamettin Akmumcu ve yine Tokat milletvekili olan Hüseyin Abbas ile birlikte Erbakan Hoca MNP'yi (Milli Nizam Partisi) kurdu. Milletvekili sayıları az olmasına rağmen MNP, meclis'te ve meclis dışında önemli sesler getiriyordu. Erbakan ve arkadaşlarının İslâmi kimlik ve söylem açısından duruşları oldukça tutarlı ve etkili idi. Buna, bir taraftan kendilerinin aidiyetleri imkân verirken, diğer yandan da Türkiye'nin içerisinde bulunduğu atmosfer buna imkân vermiş olabilir.. Zira 60'lı yıllar Türkiye'de her fikrin, eğilimin boy gösterdiği yıllardır. Belki de Sayın Erbakan'ın ve arkadaşlarının haberi olmamış olsa bile birileri rejimin kontrolü dışında gelişen İslâm'ı, Parlamento çatısına taşımak istemiş olabilirler!.. Çünkü o dönem iyice tahlil edildiğinde görülecektir ki, eğer İslam legal olarak kontrol altına alınmazsa Müslümanların illegal hâle gelmeleri ihtimali çok yüksekti. Nitekim o tarihlerde illegal bir örgüt olan Hizb-ut Tahrir, başta dönemin İçişleri Bakanı Faruk Sükan olmak üzere devletin ve rejimin önde gelenlerinin birçoğunun uykusunu kaçırmıştır. Zira onlar da görüyorlardı ki Müslümanlar, gençlik harıl harıl bütüncül İslâm'ı anlatan yazar ve kitapları okuyorlardı. Seyyid Kutub'lar, Mevdudi'ler, Hasan el-Benna'lar, Nedvi'ler bunlardan bazılarıdır. AP'ye rağmen farklı söylemler ortaya koyan MNP, o dönemde AP'den tatmin olmayan bir kısım halkın ve gençliğin heyecanına, beklentilerine tercüman oldu. MNP'nin, İslami duyarlılığı olan gençliği legal bir çatı altına alması sistemi fazla rahatsız etmese de Türkiye'deki, özellikle 1961 Anayasasından istifade ile arz-ı endam eden sol ve onların ortaya koydukları Marksist söylem ve eylemler, Kürt kökenli Marksistler ile genç askerleri de içerisine alan, kısmen de kontrolden çıkmış olan sol hareketler sistemi rahatsız ediyordu. Sistem, solu dizginleyebilmek için 12 Mart 1971 muhtırasını verme gereği duydu. Muhtırayla birlikte bir kısım sol aydın'a, sendikalara destek veren, öğrenci olaylarını teşvik ettiği söylenen Türkiye İşçi Partisi ve Milli Nizam Partisi kapatıldı. Türkiye bir ara dönem yaşadı. Ardından tekrar Türkiye'deki İslamcıları bünyesinde barındırabilecek bir partiye ihtiyaç duyuldu. Sayın Erbakan o yıllarda bir Avrupa ülkesinde yaşıyordu. Türkiye'ye döndü ve Milli Selamet Partisi'ni kurdu. (veya kurduruldu!) 1973 seçimlerinde 49 milletvekili ile parlamentoya girdi ve anahtar parti oldu. 1974'de CHP Genel Başkanı Ecevit'le bir koalisyon kurdular. Ecevit kendisini MSP'li koalisyondan dolayı eleştirenlere MSP'yi ve İslamcıları o güne kadar tanımadığını itiraf ederek bunu kendi deyimi ile; 'tarihi yanılgı' olarak ifade etti. MSP'nin hükümette yedi bakanı vardı. Gerçekten de laik rejime hile katmadan bu bakanlar görevlerini sadakatle yerine getirmeye özen gösterdiler. Kısa bir süre sonra Ecevit işi fark etti. Yani MSP'yi kendi eliyle büyüttüğünü anladı. Zira o dönemde MSP Gençlik Kolları'nın içerisinden çıkan ve adına 'AKINCILAR' denilen grup Türkiye'de ilk derli toplu İslami istek ve söylemleri olan bir gençlik olarak ortaya çıkıyordu. Bilahare Türkiye'de MC dönemleri başladı. Ancak 1977 Haziran ayında yapılan genel seçimlerden MSP güç kaybederek çıktı. Buna rağmen MC Hükümetlerinde görev almaya devam etti.

İRAN DEVRİMİ VE ETKİLERİ

1979 Şubatı'nda İran'da meydana gelen İslam inkılâbı bir anda Türkiye'yi ilgi odağı haline getirdi. Öyle ki başta MSP'nin Akıncıları olmak üzere ülkenin çeşitli kesimlerinden Devrim'e karşı aşırı bir heyecan kasırgası yükselmeye başladı. İranlı Müslümanların mal, kan ve can vererek elde ettikleri devrimi Türkiyeli Müslümanlar rejimle birlikte gerçekleştirebileceklerini sandılar!.. İran İslam İnkılâbına ilgi duyan Türkiyeli Müslümanlar bir takım önemli hususları göz ardı ediyorlardı. Oradaki devrim öncelikle Şii Mezhebine mensup halka dayanıyordu. Şii Müslümanlar İran'da hiçbir zaman rejime muhalefetten tarih boyunca geri kalmamışlar. Dini dinamiklerini ise Ehl-i Beyt sevgisi oluşturuyordu. Bugün bile İranlı Şii bir Müslüman'a Hz. Ali ve O'nun Oğlu Hüseyin (r.a.)'den bahsetseniz müthiş bir hüzünle ağlamaya başlarlar. Hz. Ali ve evlatlarının tarih boyunca uğramış oldukları zulmün suçlusu gördükleri her düzene ve şahsa muhalefet ede gelmişlerdir. İran'daki medreseler devletten tamamen bağımsız, tam anlamıyla özgürce dini eğitimlerini sürdürmüşler. Ayrıca ekonomik bir zorlukları da ciddi şekilde olmamış, çünkü her Müslüman yıllık kazancının yaklaşık beşte birini "Humus" olarak bağlı bulunduğu medreseye vermek mecburiyetindedir. Fikrî bağımsızlık ekonomik bağımsızlık, belirli oranda ülke aydınlarının desteği ile Şah'lık rejiminin İran Halkı'nın yeraltı ve yerüstü kaynaklarını Batı'ya peşkeş çekmesi; halk, esnaf, gençlik, aydınlar ve mollaları Şah'lık Rejimi-

ne karşı birleştirdi. Şah'a karşı olmak, İslam'a evet demekten daha çok ortak payda haline geldi. Ve devrim bu vasatta gerçekleşti. Türkiye'de ise buna benzer hiçbir alt yapı söz konusu değil. Bir defa halkın geneline hâkim olan düşünce: 'Allah devlete zeval vermesin.' Elbette bu güzel bir yaklaşım. Ama bu yaklaşım devleti elinde tutan güçlerin murakabesini elinizden kaçırıyorsa işte o zaman felaket haline dönüşür. Türkiye halkı, aydını, esnafı, genci, hocası ile hiçbir zaman Türkiye'deki sistemin murakabesini elinde tutamamıştır. Bu durum yalnızca Cumhuriyet tarihine has bir hareket değil. Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinde de durum bundan farksızdır. Batı toplumlarında, özellikle Türkiye'de iddia edildiği gibi demokratik toplumlarda: devlet halk için vardır, devlet halkın hizmetindedir. Ama Türkiye gibi toplumlarda halk devlet için vardır. Devletin bekası (devamı) halkın devamından, yaşamasından önde gelir. Erbakan'ın 'Biz devleti garson devlet yapacağız' derken de muradı budur zaten. Türkiye'nin bir İRAN olmadığı, bu gidişle olamayacağının da bilinmesi için herhalde halen uzun yılların geçmesi gerekiyor. Ne var ki, Batı'lıların İran Devrimi'nden sonra adeta saatlerine bakarak: 'Türkiye'de devrime kaç dakika kaldı?' diye birbirlerine sormaları bir anda Türkiye'deki bazı güç odaklarını da telaşlandırdı. Ve sonuç itibariyle 12 Eylül 1980 askeri müdahalesi gerçekleşti.

Batı dünyasının, Amerika'nın Türkiye'deki askeri müdahalelerden hiçbir kaygısı olmamıştır. Ve hatta 12 Eylül müdahalesini ABD Başkanı Carter memnuniyetle karşılamıştır. Zaten onlar Türkiye ve benzeri ülkelerde demokrasinin ve laikliğin tatbik edilip-edilmemesinden rahatsızlık duymadılar-duymuyorlar. Onlar için önemli olan menfaatlerinin devamlılığıdır. Hatta bu gün İran bile Amerika'ya menfaatlerini garanti etsin, Amerika bir anda onların da İslamcılığını unutur. Amerika'da çeşitli siyaset analiz gruplarının ortaya koydukları tahliller de bunu gösteriyor. Tabii başında Yahudi olmayan kuruluşlar. Mesela Türkiye'ye, İslam ülkelerine ilişkin bu güne kadar Graham Fuller ve onun başında bulunduğu Rand Corporation'da çeşitli raporlar-analizler yayınlandı, Daniel Pipes'de Türkiye'ye ilişkin raporlar, analizler yayımladı. Ama birincisi ne kadar soğukkanlı ise ikincisi, Yahudi olan PİPES onun tam aksine heyecanlı. Fuller RP'yi ve Erbakan'ı değerlendirirken (Nisan 1996) İslamcıların ülkeyi yönetmelerinin fazla da mahsurlu olmayacağının altını hep çizmiştir. Daniel PİPES ise yalnızca İslam ile hükmedilmemesi değil, Müslümanların da iktidardan uzak tutulmalarının altını çizmiştir. Keza Cezayir hakkındaki raporunda da aynı şeyi yapmıştır. Nitekim Cezayir'de de Müslümanlar iktidardan uzak tutulmuşlardır. FİS bu yüzden tasfiye edilmiştir. 12 Eylül müdahalesinin ardından bütün partiler kapatılmıştır. Askeri yönetim önemli ölçüde 1961 anayasası ile ortaya çıkan ve fakat dizginlenemeyen sol örgütleri yerle bir ederken, MSP ve onun mensuplarına ise ortada sol'un yaptığı gibi devlete yönelik, cana yönelik herhangi bir suç ve eylem olmadığından biraz daha yumuşak davranmıştır. Özellikle 6 Eylül 1980'deki KONYA Mitinginde bir kısım gençlerin İSTİKLAL MARŞI söylenirken ayağa kalkmamaları bahane edilerek 'AKINCI' gençlik üzerine gidilmiştir. Ama 12 Eylül rejiminin genel icraatlarında İslam'a karşı bir yumuşama hep gözlemlenmiştir. Bunun da nedeni 12 Eylül harekâtını gerçekleştirenlerin İslam'a saygılarından değil, İran'daki devrimin Türkiye'ye yansımasını önlemek içindi. Tabir-i caizse 12 Eylül askeri rejimi 'geleneksel Sünni İslam'ın hep yanında olagelmiştir. Gerçekten de o dönemde ve onu takip eden Özal döneminde Fethullah Hoca ve etkinlikleri, Işıkçılar ve dolayısıyla İHLÂS HOLDİNG, yine Süleymancılar önemli ilerlemeler ve birikim sağladılar. Diğer yandan Tarikatlar da boş durmadılar. Aşağı yukarı Türkiye'deki çeşitli cemaat ve tarikatlar elbirlik etmişçesine İRAN modeli bir gelişmeden, dönemin askeri lideri ve Cumhurbaşkanı Kenan Evren Paşa'nın anılarında: 'Allah korusun ya bir de Şeriat gelirse' dediği gibi ülkeyi korumaya özen göstermişlerdir. Bazıları 1990 sonrası İslâmi Hareketin Türkiye'de durduğundan söz ederler. Tabi İslâmi Hareketten ne anladıkları da ayrı bir tartışma konusudur. Aslında Türkiye'de hiçbir zaman İslâmi bir hareket olmamıştır. Türkiye'de olan İslami bir UYANIŞ'tır. Yani 1980–1990 yılları arasındaki heyecan'ı 'İslâmi Hareket' olarak nitelendiren insanlar, gruplar vardır. Oysa bu yıllar arasında olan şey İran İslâm inkılâbına duyulan heyecan'dır. Bilakis bu yıllar ve getirdikleri 1960'larda başlayan bilimsel ve bütüncül İslâm'ın yaygınlaşmasına engel olmuştur da denilebilir. Evet, Türkiye'de o yıllarda bol miktarda çeşitli İran'lı müellif ve âlimlerin eserleri yayınlandı. Bunları kaç kişi okudu, okuyan kaç kişi anladı o da ayrı bir tartışma konusu. Türkiye açısından göz ardı edilmemesi gereken bir gerçek vardır. Bu gerçek Türkiye'de İSLÂM'ın sürekli yükselişidir. Hem de sadece fıkhî ifadesiyle ibadî anlamda değil, Kur'an merkezli, Sünnet doğrultusunda; Akide, düşünce, amel ve siyaseti de içeren bütüncül İSLÂM bu gün her zamankinden daha çok yükselmekte** üstelik de bu yükselişi durdurmak için alınan hiçbir tedbir etkili de olamamaktadır. Türkiye'de tatbik edilen rejim ve onun tatbikçilerinin insan tabiatına ve ülke gerçeklerine uzaklığı

** Makalenin 1996 Temmuz'unda kaleme alındığını dikkate alınız lütfen

İSLÂM'ı birinci sıraya getirmiştir. Ya da bu faktörlerin İslâmi yükselişte yadsınamaz bir payı vardır. Bilhassa 1990 yılındaki Körfez krizi ardından müttefik kuvvetlerin Irak'a yönelik başlattıkları 'Körfez Savaşı' (17 Ocak 1991) ve yine Bosna'da ikiyüzbin Boşnak'ın tüm dünya'nın gözü önünde katledilmesi, Otuzbeşbin Müslüman kadının ırzına geçilmesi, Çeçenistan'da Çeçen halkına reva görülen zulüm ve bunların müsebbibi olan Batı ve Amerika bir bakıma kendi elleriyle siyasi İslâm'ın yükselişine ve İslâm'ın mazlumlar için yeniden bir umut haline gelmesine neden olmuştur.

ERBAKAN ve RP NİÇİN UMUT OLMUŞTUR?

Türkiye'nin güven duyduğu dostları Amerika, Avrupa ve İsrail'in çeşitli zulümleri irtikâbına ses çıkarmayan Türkiye yöneticileri ve onlara destek veren geleneksel İslâmi kesim süratle halkın gözünden düşerken, legal politik alanda RP bir "UMUT" olmaya başlamıştır. Halk sadece İslâm'a iman ettiği için değil, milletten 500 gün vade isteyen millete ev ve araba anahtarı vadeden politikacıların ilkesizliklerine de isyan ile RP'ne bir umut olarak bakmaya başlamıştır. İşte RP gerçeği bu umudun neticesidir. Her partide olduğu gibi RP'de de iki kesim vardır. Bunlardan birincisi tavan, ikincisi ise tabandır. Çok açık olmasa da bilhassa tavanın gediklileri her zaman için herkesle, her parti ile uzlaşabileceği intibaı verirken: taban genelde tamamen bunun aksine uzlaşmadan yana olmayıp, temel tercihi olan İslâm adına politikadan yana olmuştur. Adı geçen taban bir müddet 'tavanın bir bildiği var!' mülahazasıyla bekler ve bekleyecektir. Ancak gerek iktidar olarak ve gerekse muhalefet olarak tavan gereken İslâmi hassasiyeti göstermezse ciddi anlamda partiden kopmalar başlar ve bu kopan taban bundan böyle de ciddi, kendisini tatmin edebilecek, başkalarına değil kendisinin sesine kulak verebilecek bir yenisi gelinceye kadar da bekleyecektir. Daha açık bir ifadeyle olmazı olur yapmak isteyen Sayın Erbakan ve RP, ya İslâmi kimliğini, duruşunu ve özellikle bürokratik iktidara karşı konumunu pekiştirecek ya da eriyecektir. Çünkü sistemin RP vb. siyasi oluşumlara verdiği kredi ile seçmenin, gençliğin verdiği kredi farklıdır. Sistem bu vb. partilere İslâmi gençliğin ve tabanın legalize olması için önem veriyor. Yine RP vb. partilerin tabanı da kendilerinin sisteme rağmen beklentilerine cevap verebilmeleri için destek veriyor.

SONA DOĞRU

Türkiye'nin son bir yılının ekonomik göstergelerine baktığımızda (Haziran 1996 itibariyle) Türkiye'nin yıllık enflasyonu toptan eşya'da % 76,2 tüketici fiyatlarında % 82,9 olarak belirlenmiştir. Bu tablo da gösteriyor ki, Türkiye'nin ekonomik açıdan ciddi sorunları var. Yeni kurulan Refahyol Hükümeti birileri gibi beşyüz günün ardından halka belirli bir ferahlama getiremezse devam edemez ve o zaman da RP ve Sayın Erbakan umut olmayı yitirir. RP aslında birinci derecede rejimin rahatlamasının garantisidir. İslâmi duyarlığı olan kesimlerin sistemle barışık hale gelmesinin önemli aracıdır. Şayet RP vb. başarılı olursa bunu İslâm'a maletmezler. Başarısız olursa ne yazık ki bunu İslâm'a ve Müslümanlara malederler. Doğrusu her iki halde de Erbakan'ın ve RP'nin işi zor. Ama sanıyorum Erbakan Hoca birçok zorlukları sabırla aşabilecek kapasite ve birikime sahip birisidir…

SON BİR NOT

Erbakan Hoca, yaklaşık 85 yıllık ömrünü inandığı gibi yaşadı. Artısıyla, eksisiyle bir ömrü tamamladı ve Rabbine kavuştu. Allah rahmet etsin. Ancak Hoca, Türkiye'de ya da halkı Müslüman olan ülkelerde Müslümanların da siyaset yapabileceklerinin örnekliğini ortaya koydu. Sistemle birlikte ve fakat sisteme rağmen siyaset modelinin öncülüğünü yaptı. Bütüncül İslam'la tanışan Türkiye ve tüm İslam coğrafyası yeni siyasi bir içtihatla yüzyüze geldi. Yasama ve Yürütme Erkine İslami kimlikle talip olmak ve fakat İslami ilkeler dışında Yasama ve Yürütme erkini tatbik etmek gibi.. Kimbilir belki de dün Abbas Medeni ve arkadaşları Cezayir'de ve yine İsmail Heniye ve arkadaşları Filistin'de demokratik bir yöntemle İslam'a hizmet edebilmeyi düşünmüyorlardı, inkılâbi bir çizgi onlar için vazgeçilmez bir idealdi. Ama bugün onlar da, benzerleri de ideallerini rafa kaldırarak demokratik bir yöntemle İslam'dan ziyade, Müslümanlara hizmet edilebileceğini ortaya koymaya başladılar. Bu anlayış ve uygulamanın hiç şüphesiz önemli öncülerinin başında merhum Erbakan Hoca gelmekte…

Dilerseniz; Hocanın vefatının ardından yüzlerce makale yazıldı, ben sadece bunlardan Emre Aköz'ün makalesinden bir alıntı ile yazımı sonlandırmak istiyorum: "… Tayyip Erdoğan'ın, Abdullah Gül'ün, Bülent Arınç'ın 'Erbakan'ın talebeleri olduğu doğrudur. Ama o kadar!

Talebeler büyüdü hoca oldu. Milli Görüş'ün yerini beynelmilel görüş aldı. Erbakan milli düşündü, yerel hareket etti. AKP ise küresel düşünüp, bölgesel hareket ediyor. (..) Konfüçyüs ne demişti? 'Karanlığa söveceğine bir mum yak'

Erbakan'ın 1960'larda yaktığı mumu 28 Şubat (1997) rüzgârı söndürdü. 'Ampulü söndürmekse Türkiye'nin elektriğini söndürmekle mümkün…' (2 Mart 2011, Sabah)

Libyalılar Batı'ya Neden Şüpheyle Bakıyor?

BBC'den Aktaran: Celal SANCAR
sancarcelal@yahoo.com

Libyalılar, Batılı güçlerle uzun ve çokluk-la acı dolu geçmişlerini çok iyi biliyorlar; Batı'daki birçok kişi bilmese de. Libya'da dün milli bayramlardan biriydi. İngilizlerin 1970'de Ada'yı terk etmesi dolayısıyla kutlanmaya başlanan İngiliz Tahliye Günü'nde İngiliz uçakları Libya'yı bombalıyordu. Amerikalılar da 1970'te üslerini boşaltırken, petrol çıkarlarını korumak için, işbaşına gelen yeni Kaddafi yönetimiyle iyi ilişkilerini koruyacakları umudundaydı.

Batı Koalisyonu'nda yer alan ülkelerin, Libya ile ilişkileri çok eskilere dayanıyor. Bingazi'deki isyancılar, dış yardım çağrısında bulunmalarına ve hava saldırılarını coşkuyla karşılamalarına karşın, kara birlikleri gönderilmesi gibi Batı'nın müdahalesini derinleştirecek adımlardan uzak durulmasını istediler. İsyancılar her ne kadar Kaddafi'nin gidişini görmeyi çok isteseler de Batı'nın niyetlerine ilişkin şüphelerini koruyorlar. Bunun tek nedeni, çok kısa bir süre öncesine kadar Batı'nın Kaddafi yönetimiyle iyi ilişkiler içinde olması değil. Şüphenin kaynağı daha derinlerde. Özellikle son müdahalede başı çeken Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Fransa ve İtalya'yla geçmişlerinde.

İtalyan işgali

En karanlık sicil İtalya'ya ait. İtalya Libyalıların bunu Osmanlı idaresinden kurtuluş olarak göreceği umuduyla 1911'de Trablus'u işgal etti. Ama işgal 20 yıllık bir isyanı ateşledi. O zaman da şimdiki gibi, Ömer Muhtar liderliğindeki isyanın merkezi Bingazi ve çevresiydi. İtalyan diktatör Benito Mussolini, toplu cezalandırma yöntemleriyle isyanı bastırdı. İsyancıların elindeki bölgelerde yaşayan 100 binden fazla kişi toplama kamplarına götürüldü. Binlerce kişi öldü. 1931'de İtalyanlar Ömer Muhtar'ı yakalayıp, destekçilerinin gözü önünde astı. Ömer Muhtar bir "şehit ve kahraman" olarak Libya tarihine geçti. İsyancılar bugün Kaddafi'ye karşı savaşırken, O'ndan güç alıyorlar. Kaddafi de geçmişte Ömer Muhtar'dan güç aldı. İki yıl önce bir dizi anlaşma imzalamak için İtalya'ya gittiğinde üzerinde Ömer Muhtar'ın fotoğrafı vardı. Şimdi Libyalılar, İtalyanların ülkelerine neler yaptığını çok iyi hatırlıyorlar. Ama bunu çok az İtalyan biliyor.

İngilizlerin Libya'yı Üçe Bölme Planı

İkinci Dünya Savaşı'nda İngilizler, Amerikalılar ve Fransızlar, İtalyanları kovarak Libya'yı kendileri işgal etti. Trablus ve Bingazi dâhil ülkenin büyük bölümü İngiliz egemenliğine geçti. Orta Doğu'daki diğer sömürgelerinde olduğu gibi, İngiliz ve Fransız işgal güçleri Libyalıların bağımsızlık taleplerine şiddetle direndi. Milliyetçi grupların örgütlenme sürecinde Ömer Muhtar adı yine duyulmaya başlandı. İngilizler milliyetçilerin gazetelerini kapattı. 1949'da İngiltere'nin Libya'nın İngilizler, Fransızlar ve İtalyanlar arasında üçe bölme planı öfkeyi daha da artırdı. Yeni süpergüç Amerika Birleşik Devletleri, İngilizlerin planını durdurmak için Birleşmiş Milletler'de devreye girdi. Ama Amerika bunu Libyalılar için yapmadı. Washington, Akdeniz'in ortasında, uzun bir kıyı şeridi olan Libya'yı Sovyetler Birliği'yle mücadelesinin stratejik bir ödülü olarak gördü, Trablus yakınlarındaki üssünü genişletmeye başladı. İtalyanlar tarafından inşa edilen bu üsse beş bin Amerikan askeri ve sayısız uçak yerleştirildi. Libya 1951'de Kral İdris'in idaresinde bağımsız oldu. Ama ülkenin savunma ve dış politikaları İngilizler ve Amerikalıların sorumluluğunda kalmaya devam etti. Askeri üsler de öyle.

Yüzbaşı Muammer Kaddafi ve Petrol

50'lerin sonunda Libya'da petrol bulununca, iki ülke, Libya'da her şeyin aynı şekilde devam etmesi için daha fazla çaba harcamaya başladı. Ama genç Yüzbaşı Muammer Kaddafi 1969'da iktidarı ele geçirdi. Petrol tesislerinin millileştirilmesi, gelirlerinin büyük bir bölümünü devletin alması ve İngiliz ve Amerikan üslerinin kapatılması talebi Libyalılar arasında büyük destek gördü. O zamanlar, İngilizlerin Kral İdris'i yeniden tahta geçirmek için SAS komandoları tarafından eğitilen paralı askerlerle karşı darbe yapmak istediği söylendi. Ancak bazılarına göre Amerikalılar, Kaddafi'nin güvenilir bir anti-komünist müttefik olabileceği düşüncesiyle bunu engelledi. Ama bu işe yaramadı 1970'de önce İngilizler, ardından da Amerikalılar gitti.

(Andrew North, BBC, 29.3.2011)

Yeni Dönem Yeni Zihniyet - II

Erdal BAYRAKTAR

Tunus'ta başlayan ve Ortadoğu-Afrika merkezli halkları etkisi altına alan siyasi intifada ateşi, yaktığı/yıktığı eski düzenin yerine nasıl bir düzen düşünüyor? Şimdi merak edilen ve cevaplanması gereken soru bu.

Yeni dönemin siyasi başkaldırıları da kendine göre yeni özellikler taşıyor. Modern dönemde, devrim/başkaldırı denince akla ilk önce Fransız Devrimi gelir. İlerleyen dönemde Rus Bolşevik Devrimi, daha sonra İran İslam Devrimi. Bu devrimler daha çok ilk dönem Modern Dönem izleri taşır. Ulus devletlerin şahsında "güçlü devlet" anlayışlarının talep edildiği bu dönemde, total ideolojiler revaçtaydı. Her devrimin dayandığı bir değerler sistemi ve ideolojisi ve bunları temsil eden, devrimi bu doğrultuda yöneten/yönlendiren önder kadroları vardı. Halklar düzene muhalefet ederken teorik, ideolojik düzeyde olmasa da, ideolojiyi temsil eden önderlerin şahsında neye muhalefet ettiğini bilirdi. Tunus'ta, Mısır Tahrir Meydanında muhalefet gösterisi yapan kitlelerin neyi istediği tam olarak bilinmiyor görüntüsü veriyor. Tamam, mevcut liderlerin ve yöneticilerin gitmesini istiyor ama onların yerine nasıl bir liderlik ve onların şahsında nasıl bir ideoloji/rejim istedikleri belli olmuyor. En azından İran İslam Devriminde İran halkı, Şah'ın ve onun şahsında Amerika bayrak ve posterleri yakarken, İmam Humeyni'nin posterleri eşliğinde nasıl bir liderlik ve rejim istediklerini ihsas ettiriyordu.

Total ideolojilere karşı çıkan, bireyselliği, değerlerin, doğruların izafiliğini savunan Postmodern ideoloji, Sovyetlerin çökmesinden sonra ve bu gün olan başkaldırılar üzerinden kendi devrim modelini de oluşturmuş bulunuyor. Bu zihni arka plan anlaşılmadan mevcut durumu anlamanın eksik olacağını düşünüyorum[1].

Modern dönemde Müslüman halkların muhalefetini milliyetçi/ulusçu, sol/sosyalist, dini/İslamcı hareketler temsil ediyordu. Özellikle işgale karşı mücadelelerde önderliği milliyetçi-dindar hareketler temsil ediyordu. Soğuk savaş döneminde sol hareketlerin revaçta olması hasebiyle sol örgütlerde muhalefet hareketleri oluşturdular. Halkın Müslüman olmasından dolayı dini/İslami muhalefet çeşitli isimler altında her zaman olmuştur. Rejimlerin aşırı baskısından dolayı İslami hareketler gerçek kimlikleriyle gereken etkiyi oluşturamamışlardır. Sovyetlerin dağılması, Küreselleşmeyle birlikte Postmodernizm'in etkisiyle bu muhalefet hareketleri halklar nezdinde itibar kaybına uğramışlardır. Bundan sonra bütün ideolojik muhalefet hareketleri Demokrasi disturu üzerinden muhalefet geliştirmeye çalışmışlardır. Çok sesli muhalefet tek sese bürünmüş, herkes en iyi demokrat benim yarışına girmiştir.

İlk Modern Dönemde nasıl tarihe maruz kaldıysak, bugün de Postmodernizm üzerinden tarihe maruz kalmaya devam ediyoruz.

1 Burada Dursun Çiçek Bey'in kaleme almış olduğu POSTMODERNİZMİN İSLAMCILAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ isimli kitabını anmadan geçmek olmaz. Yazar Dursun Çiçek, 1997 yılında, bu günkü olacakları o günden haber verircesine bize değerli bilgiler veriyor, yorumlar yapıyor. Kitabın baskısı kalmamış olabilir. Bu kitabın en kısa zamanda yeniden basılıp ilgi duyanlara ulaştırılması gerekir. Kitap, Türkiye'deki İslamcıların 1980-1996 yılları arasındaki konuştukları ve yazdıkları üzerinden İslamcıların yaşadıkları serüveni ve bu gün yaşananları anlamamız için bir başucu kitabıdır.

Modernizm, bozulmuş Hıristiyanlık üzerinden o günkü ontolojik, epistemolojik, siyasi, ekonomik yapıya meydan okuyarak kendi seküler, laik değerlerini ihdas ettiyse, Postmodernizm'de Modernizmin seküler, laik değerlerine bağlı kalmak şartıyla yeni değerler ve yapılar oluşturuyor. Modernizm ilahi değerlere meydan okuyarak seküler değerler üzerinden bir evren, dünya, bilgi, kültür, siyaset tasarımına kalktı. İnsanlık, Aydınlanma Çağı olarak adlandırılan çağla yeni ve bambaşka bir çağa uyandı.

Aydınlanma değerlerinin ideolojisi olan Modernizm'le zihinleri teşevvüş, maddi yapıları tarumar olan Müslüman halklar, bugün çaresizliği ve zilleti yaşıyorlar. Bu zilletten kurtulmak Postmodernizm'e sarılmakla giderilemez. Şirk'in bir türünden başka bir türüne geçmek, bir delikten iki defa ısırılmak ahmaklığına düşmektir. Modernizm sopasını yiyen Müslüman halklar, kurtuluş için Postmodernizm havucuna teşne haline getiriliyorlar. Tunus'ta İslami Yöneliş Hareketi (Nahda)-Gannuşi, Mısır'da İhvan-ı Müslimin, Türkiye'de Milli Görüş, AK Parti, HAS Parti projeleriyle Müslüman halklar ve İslami oluşumlar Modernizm/Postmodernizm değerleri üzerinden liberal kapitalist demokratik sisteme entegre ediliyorlar. 1400 yıllık bir mücadele geleneğine yaslanan İslami gayretlerin sonu siyasette liberal demokrasi, ekonomide piyasa ekonomisi, sosyal hayatta çoğulculuk peşinde koşmak mı olmalıydı?

Modern Seküler, Laik değerleri temsil eden Batı dünyasının insanlığı ve Müslümanları getirdiği durum ortadadır. Şehid Seyyid Kutup'un tabiriyle, Batı değerleri İnsanlığı uçurumun kenarına getirmiştir. Bu uçurumdan, bizi uçurumun kenarına getirmiş Seküler Batı değerlerine sarılarak kurtulamayız. Seküler Batı değerleri insanlığı Allah'tan, Risalet'ten, Ahiret'ten uzaklaştırdı. Bu değerlerden yoksun bir dünya parçalanmış bir dünyadır. Allah'a kulluktan kaçan insanlık nefsine ve tağutlara köle olmuştur. Şirk'in tasallutuna giren insanlık, tağutlardan tağut beğenme yarışıyla ömür tüketmektedir.

Müslüman halklar rafine edilmiş büyük bir oyunla karşı karşıya bulunuyorlar. Meydanlardaki halkların renksizliğine bakarak onlara kızamayız. Asıl kızılması gereken onları peşine düşüren ve hayalleriyle oynayan, imkânlarını tüketen düşünce ve siyasi yapılardır. Müslüman halklar kendi içlerinden çıkarılmış kadrolar eliyle büyük bir tuzağın içine çekiliyorlar. Bu durum Hilafet'in ilgasından daha acıklı ve tehlikeli bir durumdur. Müslüman halklara şirk ve küfür değerleri Müslüman önderler(!) eliyle enjekte ediliyor. Avrupa Konseyi dönem başkanı sıfatıyla Tunus ziyaretinde konuşma yapan Ahmet Davutoğlu, Tunus üzerinden Arap dünyasına şöyle konuşuyor: "Her ülkenin özel şartları olabilir ama bir demokrasinin nasıl olması gerektiğinin evrensel standartları var. Bu evrensel kuralların en önemli temsilcilerinden biri Avrupa Konseyidir."[2] Tunus'a dönmeden Financial Times'a konuşan Gannuşi bundan sonraki hedeflerini şöyle açıklıyor: "Kendimizi tekrar düzene sokup yeni nesillerin eğitimine, onların demokratik düşüncelerle yoğrulmasına katkıda bulunacağız."[3] Muttaki İslam âlimlerinden, önderlerinden mahrum bırakılan Müslüman halklar, garpzede aydınları, entelektüelleri, siyasetçileri eliyle böylece İslami değerlerden uzaklaştırılarak seküler Batılı değerlerin ve kurumların insafına terk ediliyorlar.

Müslümanlar bu yeni dönemde Batılı değer

2 22 Şubat 2011, Zaman Gazetesi
3 Umran Dergisi, Şubat 2011, sh,19

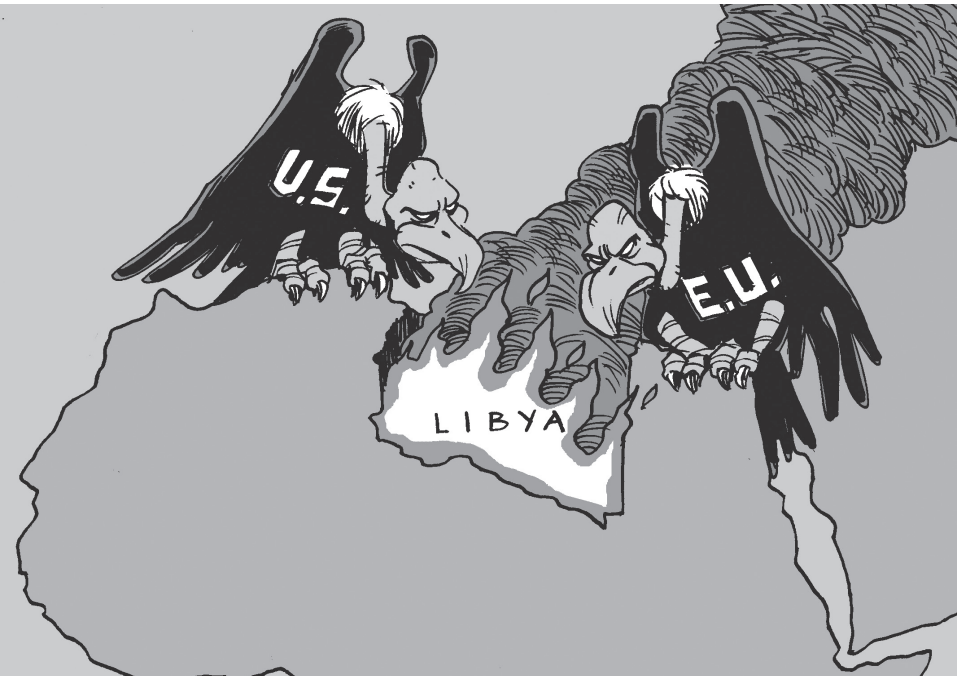

ve kurumlarla mücadele ettikleri gibi, kendilerini temsil ettiklerini söyledikleri kadro, kurum ve statükolarla da mücadele etmek zorunda kalacaklar. Belki daha çok kendi düşünce ve kurumsal statükolarıyla mücadele edecekler. "Kol kırılıp yen içinde kalsın" anlayışına saplanırlarsa bu sefer başlarına Mübarek'ten, Zeynelabidin'den, Kaddafi'den daha zalim, onların sakal bıraktırılmış halleriyle karşılaşabilirler. Nifak küfürden daha tehlikelidir.

Modern Seküler, Laik değerleri temsil eden Batı dünyasının insanlığı ve Müslümanları getirdiği durum ortadadır. Şehid Seyyid Kutup'un tabiriyle, Batı değerleri İnsanlığı uçurumun kenarına getirmiştir. Bu uçurumdan, bizi uçurumun kenarına getirmiş Seküler Batı değerlerine sarılarak kurtulamayız. Seküler Batı değerleri insanlığı Allah'tan, Risalet'ten, Ahiret'ten uzaklaştırdı. Bu değerlerden yoksun bir dünya parçalanmış bir dünyadır. Allah'a kulluktan kaçan insanlık nefsine ve tağutlara köle olmuştur. Şirk'in tasallutuna giren insanlık, tağutlardan tağut beğenme yarışıyla ömür tüketmektedir. Bu yeni dönemde, ısrarla, inatla, nebevi kararlılıkla insanlığı tevhidi değerlere çağırmaya ve o değerleri şahsımızda ve ümmetimizde temsil etmeye devam etmeliyiz. Bu tavır ve duruş bizi hem dünyada hem ahirette aziz edecektir.

Bugün Müslümanlar ve İslami hareketler İslami değerleri hakkıyla temsil edemiyorlar. Fıtri ilahi değerler insanlıkla buluşamıyor. İslami hareketler insanlığa ve zamana uygun bir İslami Dil oluşturamıyorlar. İnsanla ve hayatla kavgalı, insanı ve hayatı anlamayan, görmezden gelen bir dilin geleceği yoktur. Bu gün insanlıkla buluşamayan İslami hareketler, tarihe seyirci kalıyorlar. Kendi olarak, kendi kalarak var olamayanlar, hâkim değerlere ve projelere teşne oluyorlar. Zamanın fıkhını tarihi metinlerden çıkaramayız. Zamanın fıkhını, yaşayan canlı değerlerden yaşayan insanlarla oluşturabiliriz. Hayat boşluk kabul etmiyor. Siz değerlerinizden utanır ve aşağılık kompleksine kapılırsanız, sizin nesilleriniz sizi örnek almazlar ve kendilerine başka değerler ararlar. Rabbini tanımayan nefis, şeytan ve dostlarına kulak verir.

Yeni dönemler, yeni zihniyetler, yeni kadrolar, yeni yapılanmalar ister. Eski zihniyetler, kadrolar, kurumlar çözüm olsaydı geçmişteki ve bu günkü zillet günlerini yaşamazdık. Hayatın içinde yeni okumalar, yeni tartışmalar yapmak zorundayız. Hayat değişirken, biz hiçbir şey olmuyormuş gibi davranamayız. Hayat ve nesiller elimizden kayıp gidiyor. İnsanlık Tevhid'in değil, Şirk'in sesine kulak veriyor. Müslümanlar olarak bunun hesabını veremeyiz.

Samimiyetle, Allah'tan yardım umarak müzakere ve istişare edeceğimiz günlerden geçiyoruz. Ciddi özeleştiri yapıp sorumluluklar almazsak, geçmişi kaybettiğimiz gibi bu günü ve geleceği de kaybedebiliriz.

Bu gün alabildiğine ucuzlamış ve tıpkı savaşlar için olduğu üzere naklen yayınlarla bir gösteriye dönüşmüş postmodern devrimlerle bir şeyleri devirmek mümkün olsa bile, bunlardan bu günden yarına bir tarihsel kazanım ummak safdilliktir. Tek kazanım, üzerine ölü toprağı serpilmiş kütlelerin kendilerine olan güvenin bir süreliğine de olsa elde edilmesidir. Bunu elbette küçümsememek lazım. Ama bu duyguyu, siyasal devrimcilik içinde çarçur etmek yerine, sakin, sessiz, derinden ve sebatlı çabalarla kanatlanabilecek olan; bu günün dünyasına alternatif, yeni bir dünyanın inşasına kazandırmak daha akılcı olmaz mı?[4]

4 Süleyman Seyfi Öğün, Ortadoğu Devrimi mi?, 22 Şubat 2011, Zaman Gazetesi

Firdevs Cenneti'nin Varisleri

Muhammed Mahi MÜNİR

"Şüphesiz, iman edip güzel amel işleyenler için konak olarak Firdevs cennetleri vardır. Orada sürekli kalacaklardır." (Kehf: 18/107)

Rasulullah (s.a.v) Efendimiz, Allah yolunda savaşan mücâhidler için, Cennette yüz derece (tabaka) hazırlandığını ve iki derecenin arasının yerle gök arası gibi olduğunu haber vermekte ve sözlerine devamla "Allah'tan istediğiniz zaman Firdevs'i isteyin... Çünkü Firdevs, Cennetin ortası ve Cennetin en yükseğidir (...). Firdevsten Cennet nehirleri doğar" buyurmaktadır. (Buhârî, Cihad 4)

Ömer bin Hattab(ra) şöyle demiştir: Rasulullah(s.a.v)'a vahy nazil olduğunda, biz yanında arı vızıltısı gibi bir şey işitirdik. Bir gün üzerine vahy nazil oldu… Hemen kıbleye dönüp ellerini kaldırdı . "Allahım! Bize arttır eksiltme, bize ikram et ve mahrum etme, bize nimet ver, bizi galip kıl mağlup etme, bizden razı ol ve bizi razı et." diye dua etti ve "Bana on ayet geldi ki, onlara uyan kesinlikle cennete girecektir" buyurdu. Sonra da Mu'minun Suresinin başlangıç ayetlerini okudu. (Ahmed Bin Hanbel, Tirmizi, Nesai, Hakim)

Hz. Aişe'ye -Allah ondan razı olsun- Efendimiz'in ahlâkı sorulmuş, O da: "O'nun ahlâkı Kur'an'dı" demiş, sonra da bu surenin "Mü'minler kurtuluşa, mutluluğa ermişlerdir" ayetinden "onlar ki, namazlarını aksatmaksızın kılarlar" ayetine kadar okumuş ve "işte böyleydi Rasulullah" demişti. (Nesai) Biz de bu yazımızda, tabi olduğumuz zaman bizi Firdevs Cennetlerine götürecek olan, bu on ayeti işlemeye gayret edeceğiz. Rabbimiz en güzel şekilde okumayı, anlamayı, yaşamayı ve yaşatmayı nasip etsin.

Rahman ve Rahim Allah'ın adıyla...

1) Mü'minler gerçekten kurtuluşa ermiştir;

2) Onlar ki, namazlarında huşu içindedirler;

3) Onlar ki, boş ve yararsız şeylerden yüz çevirirler;

4) Onlar ki, zekâtı verirler;

5) Ve onlar ki, iffetlerini korurlar;

6) Ancak eşleri ve ellerinin sahip olduğu (cariyeleri) hariç. Bu konuda onlar kınanmış değillerdir.

7) Şu halde, kim bunun ötesine gitmek isterse, işte bunlar, haddi aşan kimselerdir.

8) Yine onlar (o mü'minler) ki, emanetlerine ve ahidlerine riayet ederler;

9) Ve onlar ki, namazlarını da (titizlikle) koruyanlardır.

10) İşte, asıl bunlar vâris olacaklardır;

11) (Evet) Firdevs'e vâris olan bu kimseler, orada ebedî kalıcıdırlar. (Mu'minun 1-11)

Ayetlerin tefsiri

1. Bu Allah'ın verdiği bir sözdür ve Allah sözünden dönmez. Bu Allah'ın verdiği bir karardır, bu kararı hiç kimse geri çeviremez. Hem dünya hem ahiret kurtuluşu... Mü'min ferdin ve mü'min toplumun kurtuluşu... Mü'minin kalbi ile hissettiği, pratik hayatında doğruluğunun kanıtlarını gözlemlediği kurtuluşu... Bu kurtuluş insanların bildiği tüm anlamları içerir, bunun yanında yüce Allah'ın sadece mü'min kullarına özgü kıldığı ama diğer insanların bilmediği anlamları da içerir. Kurtulan 'Mü'minler' Hz. Muhammed'in (s.a) mesajını kabul edip, Onu rehber edinerek gösterdiği yolda gidenlerdir. Bu açıklama, yapıldığı ortam göz önüne alınmadan önce tam olarak kavranamaz. Bir yanda, zengin ve refah içinde

yüzen Mekke şefleri, hayatın lezzetlerinden alabildiğine yararlanan ve işleri hep yolunda giden İslâm düşmanları, öte yanda ise çoğunluğu doğuştan yoksul veya İslâm'a olan acımasız düşmanlığın sonucu yoksullaşmış Müslümanlar vardı. Dolayısıyla, surenin başlangıcı olan "Muhakkak mü'minler kurtuldu; gerçek başarıya ulaştı" ifadesiyle Kâfirlere başarı ve başarısızlığın gerçek ölçüsünün onların kafalarındaki gibi olmadığı anlatılıyordu. Onların başarı sandıkları şey yanlış değerlendirmelere dayanmasının yanı sıra, geçici ve mahiyeti gereği sınırlıydı da; sonunda varacağı nokta ise tam bir başarısızlıktı. Bunun aksine, kaybedenler olarak gördükleri Hz. Muhammed'in (s.a) izleyicileri ise gerçekten başarılı olanlardı. Çünkü Allah'ın Rasûlü'nün hidayet çağrısını kabul etmekle mü'minler kendilerini dünyada ve ahirette gerçek başarı ve sonsuz mutluluğa götürecek bir alışverişte bulunurlarken, karşısındakiler mesajı reddetmekle gerçek kaybedenler oldukları gibi, hem dünyada hem de ahirette inkârlarının karşılığını göreceklerdir.

2. "Hâşi'ûn", bedenin olduğu kadar kalbin de bir durumu olan huşu'dan gelir. Kalbin huşusu, korkmak ve güçlü bir şahsın karşısında heybet hissine kapılmaktır. Bedenin huşusu ise, böyle bir şahsın huzurunda baş eğmek, bakışları aşağı çevirip sesi alçaltmaktır. Türkçe'deki haşyet duymak tabiri buradan gelmektedir. Yani kormak... Fakat nasıl bir korku bu. Aslandan, yılandan, jandarmadan vs korkma gibi değil. Allah'ın sevgisinden mahrum kalma korkusu.

Namazda hem kalbin, hem de bedenin huşu içinde olması istenir ve namazın özü de budur. Bu ayetin inzalinden sonraki durum şöyle anlatılmıştır:

"Hz. Peygamber (s.a.s.) namaz kılarken, bazen başını semaya kaldırır, bazen de başını sağa-sola çevirir bakarlardı. Bunun üzerine Allah, bu ayet-i kerimeyi inzal buyurarak onlara namazlarını huşu içinde kılmalarını emretti. Bu ayet-i kerimenin inmesinden sonra Hz. Peygamber (s.a.s.) ve ashabı, namaz kılarken, başlarını önlerine eğerek, secde ettikleri yerden başka hiçbir yere bakmıyorlardı."*

İmam Taberî (rh.a.) bu ayetle ilgili şunları beyan eder:

"Namaz içinde 'Huşu' hâlinde olmaktan maksat, Allah'tan korkarak ve sükûnet içinde namaz kılmaktır. Bu da, namaz kılanın kalbini, sadece namaza vermesi, namaz dışındaki her şeyi kalbinden çıkarması ve namazı, diğer bütün şeylere tercih etmesiyle olur. İşte o zaman namaz kılan kişi, rahatlık hisseder ve kıldığı namazdan zevk alır. İşte bu şekilde namaz kılan kimse, hem kalben, hem de vücut olarak sükûnet hisseder, huzur içinde olur. Ayet-i Kerime, işte böyle bir mü'minin kurtuluşa ereceğini beyan etmektedir."

İmam İbn Kesir (rh.a.) de, şu tespitte bulunur:

"Namazda huşu, ancak kalbini namaz için boşaltan, namaz dışındaki şeylerden namaz sebebiyle vazgeçip sadece onunla meşgul olan ve onu, başka şeylere tercih edenler hakkında meydana gelebilir. İşte o zaman namaz, kişi için bir rahatlık ve göz aydınlığı olur."

Enes (r.a.) rivayetiyle şöyle buyurur Rasulullah (s.a.s.):

"Her biriniz namazına durduğu vakit, şüphesiz Rabbi ile münacat eder yahut Rabbi, kendisiyle kıblesi arasındadır."[1]

Gereği gibi namazı dosdoğru kılan mü'min kul, Rabbi Allah'ın huzurunda, O'nunla münacat hâlinde olduğunun şuurunda olursa, başka hiçbir şeyle meşgul olmaz... Zaman zaman istemeden hatıra gelen şeyleri, bu şuur ile giderir ve kendisini Rabbiyle münacat hâlinden alıkoymaya çalışan bütün düşünceleri zihninden siler... Yalnızca Rabbi Allah'ı düşünür, O'nu zikreder, okuduğu Kur'ân'ın manasının farkında olur, yaptığı duaları şuurlu yapar... Şeytanın vesveselerinden, nefsinin kendisini oyalamalarından, Allah Teâlâ'ya sığınır... Gözleri secde yerinde, okuduklarını fısıltı ile okuyup kulağına işittirir... Kalbi, beyni ve ruhu tamamıyla Rabbi Allah'a yönelmiş bir hâlde namazı dosdoğru kılmaya gayret eder...

Mü'minlerin annesi Aişe (r.anha) şöyle anlatır:

Ben, Rasulullah (s.a.v)'a, namaz içinde başı sağa-sola çevirmeyi sordum.

"O, kulun namazından şeytanın kapıp kaçtığı bir şeydir." buyurdu.[2]

Ebu Zerr (r.a.)'dan. Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"Kul, namazda iken (yüzüyle) sağa-sola dönmediği müddetçe Allah Teâlâ da (rahmet nazarıyla) ona yönelmeye devam eder. (Yüzüyle) sağa-sola dönecek olursa, (Allah da) ona yönelmekten vazgeçer."[3]

Ammar b. Yâsir (r.anha)'dan. Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

*Abdulfettah el-Kadî, Esbâb-ı Nüzul, çev. Doç.Dr. Salih Akdemir, Ank.1986, Sh.259. Bu haberi, Beyhakî ve Hakim (Müstedrek, C.2, Sh.393) rivayet etmişlerdir. İmam el-Vahidî, A.g.e., Sh.350.

1 Sahih-i Buhârî, Kitabu's-Salat, B.33, Hds.55. Sahih-i Müslim, Kitabu'l-Mesacid, B.13, Hds.54.

2 Sahih-i Buhârî, Ebvabu Sıfati's-Salat, B.12, Hds.20. Kitabu Bed'i'l-Halk, B.11, Hds.98. Sünen-i Ebu Davud, Kitabu's-Salat, B.160-161, Hds.910. Sünen-i Neseî, Kitabu's-Sehv, B.10, Hds.1197-1199.

3 Sünen-i Ebu Davud, Kitabu's-Salat, B.160–161, Hds.909. Sünen-i Neseî, Kitabu's-Sehv, B.10, Hds.1196. Sünen-i Dârimî, Kitabu's-Salat, B.134, Hds.1430.

"Kişi namazı bitirir de kendisine, ancak namazın onda bir (sevab)ı, dokuzda biri, sekizde biri, yedide biri, altıda biri, dörtte biri, üçte biri, yarısı (gibi namazdaki ihlâsına göre sevab) yazılır."[4]

Abdulvahid b. Zeyd (rh.a.) şöyle der:

- Âlimler, kulun kıldığı namazdan onun için, sadece şuurlu olarak (gafil olmaksızın) kıldığı kısımların sevab temin ettiği hususunda ittifak etmişlerdir.[5]

Abdullah b. Muhammed b. Hanefiye (rh.a.) şöyle demiştir:

Ben ve babam bir damadımızın ziyaretine gitmiştik. Namaz vakti geldi. Damadımız, aile ferdlerinden birine:

- Ey kızcağız, bana abdest suyu getir. Umulur ki, namazımı kılarım da istirahat ederim, dedi.

Abdullah dedi ki:

- Damadımızın bu sözünün şeriata uygun olmadığını kendisine anlattık.

O da bize, Rasulullah (s.a.s.)'in:

"Ya Bilal, kalk! Bizi namazla rahatlat" buyurduğunu işittiğini söyledi.[6]

Muvahhid mü'minlerin en rahat edeceği ve huzura ereceği an, huşu ile namazı dosdoğru kıldıkları andır... Çünkü o sırada yegâne Rabbleri Allah ile münacat hâlindedirler... Kusurlarını arz edip özürlerini beyan ederek, Rabbleri Allah'dan affedilmeyi dilemektedirler...

Yalnızca Allah'ı Rabb edinmiş ve O'na teslim olmuş bu mü'min Müslümanların vasıfları, Kur'ân-ı Kerim'de şöyle beyan olunur Rabbimiz Allah tarafından:

"Onlar ki, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperir. Kendilerine isabet eden musibetlere sabredenler, namazı dosdoğru kılanlar ve rızık olarak verdiklerimizden infak ederler." (Hacc, 22/35)

"Çeneleri üstüne kapanıp ağlıyorlar ve (Kur'ân) onların huşu (saygı dolu korku)larını arttırıyor." (İsra, 17/109)

Mücahid (rh.a.): Aziz ve Celîl olan Allah Tebareke ve Teâlâ'nın:

"Onların yüzlerindeki alâmet, secde izindedir." (Fetih, 48/29) ayet-i kerimesi hakkında:

- Bu alâmet, huşûdur, buyurmuştur.[7]

Vakitlerine riayet olunarak ve şartlarına dikkat edilerek kılınmaya çalışılan namazlarda huşunun olmayışı, merhamet olunmuş ümmetin felâketi demektir... Felâketten kurtuluş, namazlarda huşulu olmaktır... Namazlarda huşû kaldırılırsa, en korkunç felâketin içine düşmek gerçekleşmiş olur... Bundan dolayı muvahhid mü'minlerin, dosdoğru kıldıkları namazlarında huşûya çok dikkat etmeleri gerekiyor...

Damrat İbn Habib (r.a.)'dan. Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"Bu Ümmetten kaldırılacak şeyin ilki, emanet ve huşûdur. O kadar ki, neredeyse bir tek huşû sahibi göremezsin."[8]

Şeddad b. Evs (r.a.)'dan. Rasulullah (s.a.s.) şöyle buyurdu:

"İnsanlardan ilk kaldırılacak şey, huşu'dur."

Rivayet olunduğuna göre, Hz. Peygamber (s.a) namaz kılarken sakalıyla da oynayan bir adamı görünce, "Kalbinde huşu olsaydı, bedeni onu gösterirdi" buyurmuşlardır.

Yukarıdaki hadiste ifade olunduğu üzere, huşu her ne kadar kalbin durumuysa da, şüphesiz beden onu ortaya kor. Şeriat hem kalpte huşunun sağlanmasına, hem de kalbin 'oynak' durumuna rağmen namazdaki fizikî hareketlerin yerine getirilmesine yardımcı olmak açısından bazı kurallar koymuştur. Sözgelimi, namazdayken ne sağa dönülür ne sola; baş yukarı kaldırılmaz, göz her ne kadar sağa sola kayarsa da mümkün olduğunca secde yerine bakmak gerekir; yine namazdayken yer değiştirilmez, iki yana eğilinmez, elbiseyle oynanmaz ve üzerindeki toz toprak temizlenmez. Aynı şekilde, secdeye varılırken oturulacak veya secde edilecek yer temizlenmez. Kazık gibi dimdik durmak, Kur'an ayetlerini "lâhn" üzere ve şarkı söyler gibi okumak, üst üste geğirmek ve esnemek de doğru değildir. Namazı hızlı hızlı kılmak da tasvip edilmemiştir. Namazın her bir rüknü yavaş yavaş ve huzur içinde yerine getirilmeli ve bir rükn tamamlanmadan diğerine geçilmemelidir. Şu kadar ki, namazda kişiye zarar verecek bir şeyden korkulursa bu bir elle giderilebilir, fakat eli tekrar tekrar kımıldatmak ve her iki eli birden kullanmak yasaklanmıştır.

Bu tür bedensel davranış kurallarının yanı sıra, namaz esnasında ilgisiz şeyler düşünmekten de kaçınmak gerekir. İnsanın tabiî zayıflığı nedeniyle kendiliğinden zihne bir takım düşünceler gelirse, böylesi durumlarda zihnin ve kalbin bütünüyle Allah'a yönelmesi ve zihnin dille tam

4 Sünen-i Ebu Davud, Kitabu's-Salat, B.123-124'den sonra "Namazın Sevabını Azaltan Hususlar Babı", Hds.796. Fahruddin er-Râzî, Tefsir-i Kebir - Mefâtihu'l-Gayb, çev. Prof. Dr. Suat Yıldırım, Vd, Ank. 1993, C.16, Sh.390. Ayrıca bkz. Ahmed b. Hanbel, Müsned, C.2, Sh.373. C.3, Sh.427.

5 Fahruddin er-Râzî, A.g.e., C.16, Sh.390. İmam Gazâlî, İhyâu Ulûmi'd-Din, çev. Ahmed Serdaroğlu, İst., Ty. C.1, Sh.439.

6 Sünen-i Ebu Davud, Kitabu'l-Edeb, B.86, Hds.4986 ve 4985'de aynı konuda başka bir rivayet. İbn Kesir, A.g.e., C.10, Sh.5546. İmam Ahmed b. Hanbel'den.

7 Abdullah İbnü'l-Mübarek, Kitabu'z-Zühd ve'r-Rekaik, çev. M.Adil Teymur, İst. 1992, Sh.48, Hbr.173.

8 Abdullah İbnü'l-Mübarek, Kitabu'z-Zühd, Sh.47, Hds.172.

bir uyum içinde olması için elden gelen yapılmalı, ilgisiz düşüncelerin farkına varıldığında hemen dikkatler namaza yöneltilmelidir.

Şair şöyle demektedir:

"Şunu bil ki namazdadır hayır ve bütünüyle lutf-u ilâhî,

Çünkü bütün azalar namazda itaatle boyun eğer, Allah'a

Odur dinimizin şeriatînin ilk farzı,

Ve din kaldırılacağında en sona kalacak olan.

Her kim tekbir için ayağa kalkarsa, onu karşılar bir rahmet,

Ve o tıpkı efendisinin kapısını çalan bir köle gibidir.

Namazı esnasında Arşın Rabbine seslenir,

Eğer huşu'a eren birisi ise ne mutlu ona."

4. "Lağv", sözlük anlamıyla "saçma, boşuna ve hiçbir şekilde kişinin hayattaki amacına ulaşmasında yararı olmayan şey" demektir. Mü'minler böylesi şeylere önem vermezler ve hiç bir eğilim ve ilgi duymazlar. Bu tür şeylere dalındığını gördüklerinde hemen uzaklaşırlar ve titizlikle bunlardan kaçınırlar, ya da bunlara bütünüyle ilgisiz kalırlar. Bu tutum Furkan Suresi'nde şöyle ifade edilmektedir: "... Boş şeylerin yanından geçtiklerinde vakarla geçip giderler." (Ayet: 72)

Ebu Hureyre (r.a'den rivayet edildiğine göre Rasûlullah Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"Kişinin iyi bir Müslüman olduğunun alâmetlerinden birisi de onun kendisini ilgilendirmeyen şeyleri terk etmesidir." (Tirmizî, K. Zühd: 4/558)

Şüphesiz mü'minlerin önde gelen niteliklerindendir bu. Mü'min her an omuzlarında sorumluluğunun yükünü hisseden kişidir; dünya onun için bir imtihan yeri ve hayat da bu imtihan için ayrılmış sınırlı bir süredir. Tüm zihni, bedeni ve ruhuyla imtihan kâğıdına eğilen bir öğrenci örneği, bu duygu da mü'mini tüm hayatı boyunca ciddi ve sorumluluk içinde davranmaya yöneltir...

Allah'ın Rasûlü, Müslim'in rivayet ettiği bir hadislerinde:

"İnsan manasını hiç düşünmeyerek (Hiç ehemmiyet vermeyerek, önemsemeyerek) bir söz söyleyiverir de o yüzden Cehennemin şark ile garp arasındaki bir mesafesinden daha uzak bir yerine yuvarlanıverir" (Buhâri: K. İman 1/10)

Mü'minler, eğlenme ve dinlenme konularında bile, kendini hayatta daha yüce hedeflere hazırlayıcı ve zamanı boşa geçirtmeyecek seçimlerde bulunur. Bunun yanı sıra, mü'min doğru düşünür, pak ve temiz tabiatlıdır ve halis zevkler sahibidir. Ahlâk dışı şeylere karşı herhangi bir eğilim taşımaz o. Yararlı ve doğru söz söyler, gevezelik etmez. İnce bir şakacılığı vardır, ama bu hiçbir zaman alay, eğlence, güldürmece ve taklit cinsinden değildir. Kulakların koğuculuk, gıybet, çekiştirme, iftira, yalan, iğrenç şarkı ve müstehcen sözlerden uzak kalamadığı bir toplum, mü'min için bir işkence kaynağıdır. Va'd edilen cennetin bir özelliği de, "...orada (Cennet'te) boş ve yararsız hiçbir şeyin duyulmayacağı" (Vakıa 25) değil midir?

Müslüman'ın gazete okurken, iş yaparken, tefekkür ederken vb. hallerde tek düşüncesi; İslam'ın hâkim olması ve bunu engelleyen düşmanların tuzaklarına karşı çareler aramak olmalıdır. Bugün -ekseri- Müslümanların, en çok meşgul olduğu bir husus, boş söz ve boş işlerle meşguliyettir. Her halükarda bunlardan uzak durmalı, Müslüman cemaatlerde birbirleri aleyhinde yazılar yazıp, birbirlerinin faaliyetlerini engellememeli. Aksine birbirini destekleyici sözler söyleyip faaliyetlerini de buna göre ayarlamalı.

Allah rahmet etsin, Said Havva'ya İstanbul'dan birkaç genç bazı hususlarda sorular sorup mektuplar gönderirler. Üstad sorulan soruları cevaplandırdıktan sonra; "Zannedersem bu sorular sıcak bir sobanın başında, çay içilirken yazılmış ama bu soruların konusu hareket halindeki ordunun başına gelebilecek mevzulardır. Siz o harekete girin, girdikten sonra Allah hareket anında onun nasıl yapılacağını size ilham eder" der.

Selef alimlerinden Süfyan es-Sevri (rh.a) şöyle der: "Mü'min az konuşur çok iş yapar, münafık çok konuşur, az iş yapar."

5. "Zekât" kelimesi arınma ve gelişme, büyüme, bir şeyin düzenli olarak artması ve herhangi bir engelle karşılaşmadan büyümesine yardım etmek anlamındadır. Bir engelle karşılaşmadan büyümesine yardım etmek anlamındadır. İslâmi bir kavram olarak, hem serveti arındırmak için ondan alınan pay ve hem de bizzat arındırma eylemini ifade eder. Buradaki ayet metninin asıl anlamı, "Mü'min sürekli arınma içindedir" şeklindedir. Bu yüzden anlam, yalnızca teknik anlamda "zekât" vermekle sınırlı olmayıp, ahlâk, malmülk, servet ve genelde tüm yaşayış açısından sürekli nefsi arınma halinde olmayı kapsar. Ayrıca, söz konusu edilen, kişinin yalnızca kendi nefsini 'arındırması' değil, başkalarını da arındırmaya çalışmasıdır. O halde, ayetin anlamı şöyle olmaktadır: "Mü'minler kendilerini ve aynı zamanda başkalarını arındıranlardır."

Aynı durum Kur'an'ın başka yerlerinde de ifade edilmektedir: "Andolsun, arınan ve Rabbinin ismini zikredip namaz kılan felah buldu." (A'la: 14–15) "Andolsun, nefsini arıtan felah buldu ve andolsun onu gömen kaybetti." (Şems: 9–10). Şu kadar ki, buradaki ayet hem kişinin kendisinin, hem de toplumun arınmasını vurguladığından anlam açısından daha kapsamlıdır."

6. Bu ruhun, yuvanın ve çevrenin temizliğidir. Nefsin, ailenin ve toplumun arınmasıdır. Bu temizlik ve arınma; mahrem yerleri helâl olma yanların bulaşıp kirletmesine, kalbin helâl olmayan şeylere ilgi duymasına, toplumda şehvet ve arzuların hesapsız bir şekilde başını alıp gitmesine, ailenin ve soyun bozulmasına karşı korunmakla sağlanır.

Şehvet ve arzuların bir sınır tanımadan başını alıp gittiği bir toplum çözülme ve bozulma ile karşı karşıya kalmış bir toplumdur. Çünkü orada yuvanın güvenliği, ailenin dokunulmazlığı yok demektir. Aile, toplum binasını oluşturan ilk ve temel birimdir. Çocuğun doğup geliştiği yuvadır. Yuvanın ve gelişme ortamının sağlıklı olması, anne-babanın birbirlerine güven duyup bu yuvayı ve içindeki yavruları gözetmesi için bu ortamın güvenli, sağlam ve temiz olması kaçınılmazdır.

İçinde şehvetin hiçbir sınır tanımadan kol gezdiği bir toplum, insanlık basamaklarından aşağıya doğru yuvarlanan pis bir toplumdur. İnsanlık düzeyinin yüksekliğini gösteren şaşmaz ölçü, insanın iradesine hükmedip ona üstünlük sağlamasıdır. Fıtri istekleri temiz ve verimli bir yöne kanalize edilmesidir. Artık çocuklar dünyaya geliş yollarından dolayı kınanmazlar, çünkü bu temiz ve bilinen bir yoldur. Bu yolda her çocuk babasını tanır. Döllenme dürtüsü ile dişinin önüne gelen erkekle çiftleştiği, insanlık düzeyinden çok aşağı hayvanlarınki gibi bir durum söz konusu değil. Çünkü burada yavru nasıl türediğini, nereden geldiğini bilemez.

Onlar kelimenin tam anlamıyla iffet ve namus sahibidirler. Her türlü cinsel sapıklık ve aşırılıktan uzaktırlar. Öylesine iffetlidirler ki, İlahi Kanunun başkaları önünde açılmasını yasakladığı yerlerini de örterler.

7. Bizzat cinsel arzunun ve onu özellikle dindar ve takva sahibi kişiler için meşru yollarla gidermenin de yerilmiş olduğu gibi yanlış bir anlama olmasın diye 'anti-parantez' (ara cümlesi) olarak bu iki ayet gelmiştir. Yalnızca mü'minlerin gizli yönlerini titizlikle korudukları ifadesiyle yetinilmiş olsaydı, bu durumda onların rahip ve münzevi bir hayat içinde yaşayan kişiler gibi evlenmeden "terk-i dünya" bir hayat sürmeleri gerektiği anlamı çıkarabileceğinden bu tür yanlış anlamalar pekişebilirdi. Bunu önlemek için, cinsel arzunun meşru yollarla giderilmesinde sakınca olmadığını böyle bir ara cümleyle belirtme gereği duyulmuş olsa gerektir. Şu kadar ki, bu arzuyu gidermede öngörülen sınırları aşmak yasaklanmaktadır.

8. Mü'minler kendilerine verilen emanetleri yerine getirirler. Bu bağlamda, Arapça "emanet" kelimesi çok kapsamlı olup, "Allah, toplum ve bireyler tarafından kişilere "tevdi" edilen her şeyi" içine aldığını belirtmeliyiz. Aynı şekilde, ahd, Yüce Allah'la insan ve insanla insan arasında yapılan tüm anlaşma, sözleşme ve söz vermeleri kapsar. Bizzat Rasulullah(s.a.v) Efendimiz hutbelerinde ahidleri yerine getirmenin önemini sürekli vurgularlardı: "Emaneti yerine getirmeyenin imanı yoktur, sözünde ve va'dinde durmayanın da İslâm'ı yoktur." (Beyhakî). Buhari ve Müslim'in rivayet ettiği bir hadiste de şöyle buyurmaktadır: "Dört özellik vardır ki, kendisinde bunların hepsi bulunan kimse hiç şüphesiz münafıktır; kendisinde bunlardan biri olan ise onu bırakıncaya değin o ölçüde münafıktır: a) Kendisine emanet edilen emanete ihanet eder, b) Konuştuğu zaman yalan söyler, c) Söz verdiği zaman sözünde durmaz, d) Kavga ve düşmanlığında sınır tanımaz."

9. Salâvat, salât'ın çoğuludur. Ayet 2'de bizzat "salât ameli" ifade olunmuştu; burada ise kelimenin çoğul şekli tek tek vaktinde kılınan namaza işaret etmektedir. "Namazlarını titizlikle korurlar." Namazlarını tam vaktinde kılarlar; gerektiği şekilde ve nasıl istendiyse öyle kılarlar; taharete, setr-i avrete (örtülmesi gereken yerlerin örtülmesine) ve tüm diğer şartlara riayet ederler; namazları savalım da, nasıl savarsak savalım türünden bir yük olarak görmezler. Mekanik hareketlerle yetinmeden okuduklarını anlamaya çalışırlar ve alçak gönüllü kullar olarak Rablerine yalvardıklarının, O'nu andıklarının bilincindedirler.

10. İşte onlar Firdevs cennetlerine vâris olanlardır. Firdevs cennetleri bunlarındır. Firdevs cennetleri cennetlerin en yüce dereceleridir ve (yukarıda da belirttiğimiz gibi) Rasulullah efendimiz istediğiniz zaman Allah'tan Firdevs cennetlerini isteyin buyurur. Evet, işte bu mü'minler cennetin en yüksek derecelerine ulaşmış kimselerdir diyor Rabbimiz. Firdevs cennetlerine ulaşmak hedefimiz olacak, düşüncemiz olacak.

Evet demek ki namazda huşu duyacağız. Namazlarımızda ne dediğimizin, ne okuduğumuzun farkına varacağız, namazlarımızı Allah'ın istediği gibi ikame edeceğiz. Sonra boş şeylerden, dünyamızı da, âhiretimizi de ilgilendirmeyen, bizim cennete yaklaşmamıza vesile olmayan boş şeylerden, boş bir hayattan uzaklaşacağız. Zekâtımızı, malla ilişkilerimizi Allah'ın istediği şekilde ayarlamanın hesabını güzel yapacağız. Ferçlerimizi, ırzlarımızı, namuslarımızı koruyacağız, iffetli, hayâlı olacağız. Gerek Allah'a verdiğimiz sözlere, gerekse Allah kullarına verdiğimiz sözlerimize sadık davranacağız. Hayatımızda namazın fonksiyonunu koruyacağız, namazlarımızı muhafaza edeceğiz. Ve işte böylece hem dünyada, hem de ukba'da başarıya, felâha erenlerden olacağız ve sonunda inşallah Firdevs cennetlerine gitme hakkını elde etmiş olacağız.

Bizleri yaratan, yaşatan ve nasıl yaşamamız gerektiğini ortaya koyan Mevla'mızdan duamız şudur:

Ey Rabbimiz! Bizlere Firdevs Cennetlerini nasip et. (Âmin)

Devrimler ve Cinler

Tevfik UĞUR

Hıristiyan dünyasının, Buazizi'nin ateşi üzerinden atlayıp sürecin önüne geçme çabaları devam ediyor. Onbinlerin "*Eş-şa'b yurid iskat en-nizam*"[1] nidalarına kör ve sağır kalan beyaz adamın yersiz-yurtsuz diktatörü, devrim ateşini söndürmekle meşgulken, dostu Fransız şeytan, fırsattan istifade ateşin yönünü değiştirmek için didinmeye devam ediyor. Televizyon kanallarında reel politizmin anti-oryantalist analistleri; batıcı bakışlara selam çaktıklarının farkında olmadan, Tunus, Mısır ve Libya halkının onurunu aşağılayan gözlemler sunuyor. Realiteler dünyasının içinde büyüyen bazı Müslüman yorumcular, bilgi kadar bilincin peşinde yeterince koşturmadıklarından, mucizelere şahit olmaktan mahrum kalıyor. Ve yeryüzünde Allah'ı aciz bırakamayacağına yakinen iman etmiş cinler, gaybten haber almayı çoktan bırakmış, Kur'an dinlemeyi sürdürüyor.

Gaybe iman, hem İslam'a dâhil olmanın hem de İslam'da kalmanın gerek şartıdır. Tepenin ardında ne olduğuna dair sunulan bilgiye inanıp-inanmak, bilinmezliğin bilinir hale gelmesi durumunda, gündelik hayatın ne kadar etkileneceğiyle ilgili bir durumdur. Tepenin ötesinde "düşman ordusu varsa iman ederim ama görünmeyen Allah varsa yokum" anlayışı, reel-politik analizler üretme maharetinin sadece dış politika veya toplum bilim uzmanlarında değil aynı zamanda kadîm müşriklerde de görüldüğünü gösterir. Günlük hayattan Allah'ı yok edercesine olmayan bir gerçekliğin varmış gibi yorumlanarak önlemler alma vehmine kapılmak, İslam'ın helal saydığı tedbirciliğin değil materyalist anlayışın bir tezahürüdür. Bu anlamda, dünya ölçeğinde ya da kendi ülkesinde cereyan eden toplumsal hadiseleri, reel-politik düzlemde okumayı adet edinmiş bir insan, gerçekte günlük yaşamı veya kişiliği, reel-politizmin ekseni etrafında döndüğü için bu alışkanlığı kazanmıştır.

Sanıldığı gibi gerçeklerin doğrultusuna uygun(!) bir şekilde davranış sergileme kabiliyeti, üniversitelerde öğrenim görerek elde edilen ve sadece ülkeler arası ilişkilerin analiz edildiği bir alanda ortaya çıkan bir vasıf değildir. Çünkü vuku bulmuş gerçekliğe göre hareket etmek, hayatın her sahasında karşılaşılan bir davranış biçimidir. Bu anlamıyla reel-politikçilik, ahlak ve inancın ilkelerini yok sayarak her durumda ve her alanda hayatın korunmasını ve onun kolaylaştırılmasını önceleyen bir anlayıştır. Öyleyse sıra dışı bir yetenek olmaktan ziyade dünyevileşmiş bir insanın kişiliği olan reel-politikçiliği, ya saflık zannedilen bir kibirle umursamamak ya da reddetme gereği duymadan ona ilgisiz kalmak gerekir. Aksi durumda reel-politik düşünüş biçimi, gaybe iman ettiği için öngörü sahibi olan bir Müslüman'ın, hikmet yetisini de ortadan kaldırmakla kalmayıp basiretini de bağlayacaktır.

Gaybe iman, görünmeyeni görünür kılarcasına O'na inanıp itaat etmek, inancın bakış açısının sınırladığı alanda düşünmek ve bu düşüncenin çizdiği yol üzerinde tavır sergilemektir. Başka bir deyişle gaybe inanmak, insanın gayri meşru davranışlarda bulun-

1 Arapça'da, "Halk, rejimin düşmesini istiyor".

masının önüne manevi bir engel koymaktan çok, gayri meşru düşünceye kapılmasını engelleyen maddi bir Seddi önüne koyar. Nedir gayri meşru düşünce? Allah'ın kudretini yok sayarcasına olmayan bir tehlikeyi büyüterek gereksiz tedbirlerin peşinde koşmak ya da bu ilahi kudreti, insan ve toplumun günlük hayatını etkileyen olaylardan çekip çıkarmaktır. Bu anlamıyla gayri meşru düşünce, haram kılınan bir davranışı işlemeye nazaran, insanı küfre sürüklemesinden dolayı daha tehlikeli ve daha zararlıdır. Buna rağmen herhangi bir konuda kendini ispat etmiş bir insana inanmak, gayri meşru bir ameli yasaklayan emre uymaktan daha zordur. Elbette bu zorluğun yegâne istisnası, kendisine inanılan kişinin sergilediği tavrın anlamında uzmanlaşmış insanlardır. O zaman gaybe iman nedir? Tek cümleyle açıklayacak olursak; hem Allah'a ve hem mutlak kudretine pratikte teslim olmaktır. Örneğin; Allah, Meryem (a.s) aracılığıyla dünyaya babası olmayan bir çocuk getirdiğinde Allah'ın kudretinden dolayı Meryem'e iftira atmamaktır. Bu; teoride, zihnin bir köşesinde gerçekleşmemiş, pratikte yaşanmamış veya günlük hayatta henüz vuku bulmamış her şey için "Allah kudret sahibidir" bilgisini taşımak demek değildir. Bilakis gaybe iman, kudretin var olduğunu bilmekten çok, kudret tecelli ettiğinde O'nun takdir yetkisine teslim olmaktır.

Rad suresinde, Allah'ın; sadece kötü yönde değişen topluluklar için fenalık dileyebileceğinden, iyilik üzerinde sebat eden topluluklar içinse kötülük dileyip onları olumsuz yönde değişime sevk etmeyeceğinden söz etmektedir. Yine ayet, zulüm altında yaşamaya mahkûm edilen toplulukların, bu zulümden kurtulmaları için yeter ve gerek şartın, illa da onların olumlu yönde bir değişim iradesini ispat etmeleri gerektiğini katiyen söz konusu etmemektedir. Ki tarihteki örneklere bakıldığında, Mısır müşrik toplumu, mazlum İsrailoğulları ve Mekke müşrik toplumunun Yusuf, Musa ve Muhammed (a.s)'ın risaleti aracılığıyla zulüm ve şirkten kurtuluşunun, önceden irade göstermemelerine rağmen sadece Allah'ın kudreti ve dilemesi sonucuyla gerçekleştiği görülecektir.

İsrailoğulları'nın ilkleri, babaları Yakub'un kendisi gibi peygamber olan bir varis bırakacağına inanacak kadar Allah'a ve peygamberliğe iman etmişlerdi ama Yusuf'un peygamberliğine inanmadıkları için zulme ve küfre sapmışlardı. Oysa müşrik olan rüya tabircileri, Yusuf'un rüya yorumunun bir insan ürünü olamayacağına şahitlik ederek Allah'a iman ettiler. İsrailoğulları, Musa (a.s)'nın tüm mucizelerine yakinen şahit olmalarına rağmen buzağıya tapmaktan geri kalmamışlardı. Oysa Firavun'un Kıpti büyücüleri, yılanı ejderhaya dönüştüren gücün büyü olamayacağına şahitlik ederek Musa'nın (a.s) rabbine teslim oldular. İsrailoğulları, gayri meşru ilişki içinde olan insanları ayıplayacak kadar zinanın büyük bir günah olduğuna inanırlardı ama Allah'ın kudretini yok saydıkları için Meryem'in iffetine laf atmaktan geri kalmamış ve küfre sapmışlardı. Oysa iffetin, insanı soktuğu psikolojiye kendi hayatında yakinen şahid olan insanlar, onu itham etmekten imtina ettiler**. Hâsılı kelam gaybe iman, görünmeyenin görünene müdahalesine olanak tanımazsa bu; iman değil, görüneni de görünemez hale getirecek kadar hakikatin üzerini örten bir küfürdür.** Şüphesiz ki her an yaratma halinde olan Allah, sadece doğaya değil aynı zamanda hem O'ndan medet uman ya da medet umacak takati bile kalmayan birey ve topluluklara olumlu yönde, hem de O'na isyan eden ve kullarına zulmeden zalimlere ise olumsuz yönde her an müdahale etmektedir.

Rad suresinin meşhur ayetinde[2] geçen üçüncü cümle, tefsirlere gerek bırakmayacak kadar "*toplumların ilahi müdahale ile değişimi*" konusunu yeterince izah ederken, ne hikmetse Müslüman birçok yorumcu, bu ayeti "*insanlar iyi yönde değişme iradesi göstermedikçe Allah onların durumunu iyileştirmez*" şeklinde yorumlamak-

2 Ardından ve önünden (onu) ta'kîb edenler vardır. Allah'ın emriyle onu gözetirler. Şüphesiz ki bir kavim, kendini değiştirmedikçe; Allah da onları değiştirmez**. Ve Allah, bir kavmin fenalığını dileyince; artık onun önüne geçilemez.** Allah'tan başka onları koruyacak birisi de bulunmaz, Rad-11.

ta ve güncel hadiseleri bu yorum etrafında açıklamaya çalışmaktadır. Oysa ayet, Allah'ın; sadece kötü yönde değişen topluluklar için fenalık dileyebileceğinden, iyilik üzerinde sebat eden topluluklar içinse kötülük dileyip onları olumsuz yönde değişime sevk etmeyeceğinden söz etmektedir. Yine ayet, zulüm altında yaşamaya mahkûm edilen toplulukların, bu zulümden kurtulmaları için yeter ve gerek şartın, illa da onların olumlu yönde bir değişim iradesini ispat etmeleri gerektiğini katiyen söz konusu etmemektedir. Ki tarihteki örneklere bakıldığında, Mısır müşrik toplumu, mazlum İsrailoğulları ve Mekke müşrik toplumunun Yusuf, Musa ve Muhammed (a.s)'ın risaleti aracılığıyla zulüm ve şirkten kurtuluşunun, önceden irade göstermemelerine rağmen sadece Allah'ın kudreti ve dilemesi sonucuyla gerçekleştiği görülecektir. Türkiye, Tunus, Mısır, Libya ve Cezayir'de; Müslüman halklar, yaklaşık 80 yıldır Kemalizm'in, Baas'çılığın, laiklik, din dışılık ve modernliğin ağır baskısı, zulmü ve sömürüsü altında kalmalarına rağmen yine de direnip olumsuz yöndeki değişimin karşısında durmuşlardır. Bu ayet ışığında halk hareketlerine baktığımızda, halk düşmanı rejimlerin, halkın pasif ya da aktif direnişi karşısında ayakta kalamayarak çökmelerinin pekâlâ Allah'ın kudretiyle gerçekleştiğini söyleyebiliriz.

Zulmün şiddeti son haddine çıkarılmasına rağmen Türkiye'de Kamalist, Tunus'ta laik, Mısır'da Baas'çı, Libya ve Cezayir'de Sosyalist bir halk ortaya çıkmadıysa Müslüman yorumculara düşen görev; bu halkların onur ve şerefini daha da yüceltmek ve halk hareketlerinin Allah'ın değil ABD'nin kudretiyle(!) gerçekleştiğini ısrarla iddia eden reel-politikçilerin gururlarını alabildiğince kırmaktır. "Lidersiz bir halk hareketi ve devrim mi olur, bu hareketler neden şimdi ve aynı anda başladı, halklar diktatörlerden kurtuldu ama asıl önemlisi bundan sonra ne olacak?" gibi değişim süreci tamamlanıncaya kadar sorulacak sorulara kısaca yanıt vermeye çalışalım;

Babası olmayan bir çocuk dünyaya getirtmeye muktedir olan Allah, elbette bir hareketi, lideri olmadan inkılab'a dönüştürme kudretine de sahiptir. Bu anlamda Nemrut ve Firavun'u deviren Allah, dilediğinde ve/ya takdir ettiği ecel geldiğinde tanrı modundaki generallerin, Bin Ali'nin, Mubarek'in, Kazzafi, Abdullah Salih ve Buteflika'nın iktidarını yıkması/yıkacak olması O'nun sünnetlerindendir. Neden şimdi sorusuna neden önce değil neden sonra değil sorularıyla cevap vererek kısaca Allah'ın takdiri demek en doğrusudur. Neden aynı anda? Bu halkların özü bir birine ne kadar benzerse yüzyıldır başlarına gelen zulümler, yönetilme tarzları ve yöneticilerin ahlakı da aynıydı. Tüm

halklar, halk düşmanı olduğu kadar Allah düşmanı bir anlayışla yönetiliyorlardı. Bu anlamda bir yerde başlayan değişimin diğerlerinde de olması kaçınılmaz oldu. "Asıl önemlisi diktatörler devrildikten sonra ne olacak?" sorusuna gelelim; Marksizm'in değil Kur'an'ın inkılaba yüklediği manayla cevap verecek olursak, paşaların ve diktatörlerin devrilmesi başlı başına bir inkılabtır, inkılabın vuku bulması ise en az inkılab sonrası süreç kadar önemlidir. Allah'ın Musa'ya (a.s) verdiği ilk görev, İsrailoğulları'nı Firavun'un zulmünden kurtarmaktı. Bu bağlamda henüz "Çıkış"a ulaşmamış İsmailoğulları'nın durumunu, sanki süreç tamamlanmış ve onlar Sina Çölü'nde ahlaksız bir hayata meyletmiş tarzda ele almak, Kur'an'a iman etmiş bir Müslümana yakışmayacaktır. **En önemli soru; halk hareketlerini Batılı ülkeler başlatmadıysa bile sömürgeciler bu hareketleri, halkların aleyhine olacak şekilde yönlendiremez mi?**

Hem Türkiye'de hem de Afrika coğrafyasında Müslüman halkların -kanlı ya da kansız- yaşamakta oldukları değişim süreci, onların lehine ve başta ABD, Yahudi Devleti ve Avrupa olmak üzere küfür toplulukların aleyhine olacak şekilde sonuçlanacaktır. Sözü, jeo-strateji ve devletlerin reel-politik eğilimleri konusunda uzman olan Davutoğlu'nun, jeo-stratejiyi de, reel-politik çözümlemeleri de bir kenara atarak ezber bozan bir cümlesiyle bitirelim; *"Sıradan bir Türk, sıradan bir Arap ve sıradan bir Tunuslu, tarihi değiştirebilir."*

Muhammed Buazizi'nin eylemi, Afrika coğrafyasındaki Müslüman halkların daha önce hiç karşılaşmadığı ve zulümden hayatta kalmaya takati kalmamış bir mazlumun sıra dışı bir eylemiydi. Buazizi'nin ateşi, halk hareketlerinin sönmeyen bir kıvılcımı olacak şekilde çakıldı. Bundan dolayı batılı ülkelerin, bu sürecin yönünü değiştirip onu lehlerine çevirebilmeleri için ateşin önüne geçmeleri gerekir. Oysa ilahi takdir, Buazizi'nin ateşiyle çoktan tecelli etti. Artık bu takdirin yönünü değiştirmek için işgal, plan ve stratejilerle gaybı inşa etmeye çalışacak her emperyalist girişim, Buazizi'nin ateşine çarparak sönmeye mahkûm olacaktır. Ne ABD ne de Avrupa, bu ateşin önüne geçmeye ve geleceği görüp onu değiştirmeye güç yetiremeyecektir. Şu anda haçlı ordularının tek yapabildiği, bu ateşin peşinde iştahla sürüklenmektir. Gaybten haber almaya çalışan cinler, üzerlerine fırlatılan ateş toplarından[3] kaçmakla pek de akıllı davranmışlardı. Oysa ateşin peşinde koşan işgalciler, bu ateşe en yakın olup onun önüne geçtiklerine kanaat getirdikleri bir anda, ateşin onları da yakmaması için kendilerine bir neden bırakmayabilirler. Buazizi'nin ateşiyle başlayan hareketlere bir başka açıdan bakıldığında, bu ateşin yaydığı etki, materyalist bakışın "kelebek etkisi" teorisiyle de açıklanabilir ama biz ta en başta, Buazizi'nin, ateşi yakmasıyla Allah'ın takdirinin tecelli ettiğini ve ne sürecin başında ne ortasında ne de sonunda bu takdirin önüne artık kimsenin geçemeyeceğini söylüyoruz. Neden? Çünkü zulmün saltanatından henüz kurtulmaya başlayan Müslüman halkların başına, Allah daha büyük bir musibet musallat edecek değildir. Bu anlamda, Türkiye'de de bu tip halk hareketlerinin olabileceğini dile getirenler, ya halkın Kemalist diktatörlükten yeni yeni kurtulmakta olduğunu görmüyorlar ya da tanrının, sonsuz merhamet sahibi Allah'tan çok, halkı zulüm üstünde evirip çevirmekten zevk duyan Zeus'un olabileceğini farkında olmadan ima ederek konuşuyorlar.

Özetle söyleyecek olursak; hem Türkiye'de hem de Afrika coğrafyasında Müslüman halkların -kanlı ya da kansız- yaşamakta oldukları değişim süreci, onların lehine ve başta ABD, Yahudi Devleti ve Avrupa olmak üzere küfür toplulukların aleyhine olacak şekilde sonuçlanacaktır. Sözü, jeo-strateji ve devletlerin reel-politik eğilimleri konusunda uzman olan Davutoğlu'nun, jeo-stratejiyi de, reel-politik çözümlemeleri de bir kenara atarak ezber bozan bir cümlesiyle bitirelim; "***Sıradan bir Türk, sıradan bir Arap ve sıradan bir Tunuslu, tarihi değiştirebilir.***"

Şüphesiz ki en doğrusunu Allah bilir.

3 Doğrusu biz (cinler), o göğü yokladık da onu kuvvetli muhafızlar ve atılmaya hazır ateşin aleviyle doldurulmuş bulduk, Cin-8.

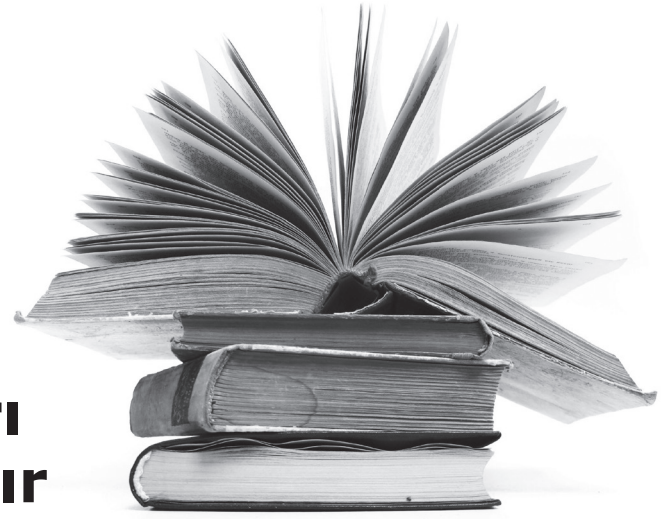

Okumak, Tevhidi Anlamları Hayata Taşımaktır

Necdet YÜKSEL

Allah'a kulluk insanın yaratılmasının esasıdır. Bu kutlu esas göze, akla ve gönle her dem gösterilmelidir/duyurulmalıdır ve de perdeleyici unsurlardan korunmalıdır; kirleticilerin kasıtlı saldırılarına karşı teyakkuzda kalınarak pak ve diri tutulmalıdır. Aynı esası soluyan ve yüklenmekten şeref duyanlarla da buluşulmalıdır, kaynaşılmalıdır ve dayanışmalıdır.

Mü'minler anlamlı buluşmalara, anlamlı kaynaşmalara ve de anlamlı dayanışmalara muhtaçtırlar/mecburdurlar. Söz konusu esas, ilahi değeri muhafaza edilebildiği ölçüde kulluk hayat bulabilecek ve de hayatın çetin şartlarında ayakta tutulabilecektir. Burada insan kulluğunun hakkını verebilmek adına anlamlara sahip çıkmak zorundadır. Mezkûr buluşmalardan, kaynaşmalardan, dayanışmalardan muradın ne olduğunu doğru özümsemeden ise anlamlı alanlara varamayız alanların anlamlarını çözemeyiz ve bir beden olamayız.

Bir beden olamadan, büyük dönüşümleri baz alan projeler hazırlamak bunların ayrıntılarıyla uğraşmak oyalanmaktır ve realiteleri okuyamamaktır. Bir su damlasının deryaya vasıl olmaya duyduğu sevda mü'minlerin bağırlarında bir bedenlik ya da imani safta toplamak adına canlı tutulmalıdır. Ruhlarımız diri kalmadan, nefislerimiz bu diriliğin doğasına uygun şekilde tezkiyeden geçirilemeden, akıllarımız diriliğin gerekliliği hakkında ayetlerle ikna ve inşa edilmeden takdire şayan bir kulluk bilincine, bir beden olabilme bilincine ve ilahi anlamları alanlara egemen kılma bilincine/direncine nasıl ulaşabiliriz? Bir beden olabilmek, direncimizi artırabilmek ve bilinç deryasında muhteşem bir buluşmanın damlaları halini alabilmek derdimizdir ve dertlerimizin de devasıdır.

Yukarıda belirtilen kulluk ekseninde yükseltilmesi hedeflenen bir olabilmeyi, içten davranabilmeyi, mesuliyet şuurunu yaygın ve etkin hale getirebilmeyi ve nihayetinde arzulanan muvahhit kimlikli şahsiyetleri yetiştirip hayatı ilahi boyayla boyayabilmeyi ise ancak ilahi vahye dayalı geniş çaplı okumalarla gerçekleştirebiliriz.

Türkiye coğrafyasında mukim Müslümanlar ciddi anlam ve alan kayıpları yaşamaktalar. Yüzyıllar boyunca evrilerek şekilden şekle giren ve her yeni şeklinde de ağır darbeler yenilen bu kayıpların önüne geçilmede yetersiz kalınmaktadır. Yetersizlikleri besleyen etmenlerse göz ardı edilmektedir. İslam'ın İslami toplulukların ve mazlumların geleceğini doğrudan ilgilendiren böyle bir düzlemde sebepler neden göz ardı edilir? Bu ve bu batına dair benzer sorularda bireyler, cemaatler, kitleler içerisinde/arasında öncelikle ele alınmamaktadır. Çözümsüzlüğe mahkûm edilmiş sorular/sorunlar ulu orta dururken anlamların yozlaşması kadar alanlara sahip çıkılmaması da garipsenmemelidir. Zira anlamalar/davalar yüreklerden meydanlara/alanlara, meydanlardan/alanlardan da evrene taşınır.

Tevhidi anlamları sahih alarak algılama sorunu yaşamadığımızı hiç kimse söyleyemez. Ama fırsat bulunduğunda da bu soruna ilişkin uzunca nutuklar çekilmekten de geri kalınmaz. Nicedir. İşin nutuk yönü, pratik çareleri yaraların üzerine uygun ellerle sürmenin önüne geçtiğinden sancılar arttı, kıvrananlar yaygınlaştı

ve krizler peş peşe geldi. Hâlbuki ilmiyle amil mü'minlerden oluşan heyetler hastalıkları teşhis edip, tevhidi ruha muvafık bir yol/ iyileşme haritası oluşturmalıydılar. Son yıllarda bu doğrultuda ümitlendirici hizmetlere, adımlara ve haritalara tevafuk edilmekteyse de kökleri derinlere inmiş sorunları sökmede kifayetsiz kalacaktır. Fakat doğru yerden yola çıkıldığının bir göstergesi olması hasebiyle de asla küçümsenmemelidir. Hazırlanan reçetelerde/ yol haritalarında dikkate calib öğeler arasında KİTAP OKUMA maddesi de var. Kitap okumak anlamaktır, yaşamaktır, anlamlı bir yaşamı yeryüzüne yayabildikçe yaymak ve bu uğurda hep meydanlarda var olmaktır; kitap okumak, meydan okumaktır ve meydanları doldurmaktır da.

Okumak salt kitaplara hasredilmeyecek kadar geniş ölçekli bir kavramdır. Öncelikle burada okuma kavramını içine çekildiği dar kalıptan kurtarmalıyız. Çünkü Rabbül Âleminin "Oku!" emrinde yaratılmışların tamamını tevhidi ilkelere dayalı bir formda okumaya davet de var. Ama en başta ve her zaman ilahi vahyi okumalıyız.

Nereye el, ayak, yürek basılırsa basılsın oralarda izler kalır. İnsan izlerin peşinden gitmeye maruftur. İzler vardır aydınlığa, izler de vardır karanlığa götürür. İz üzere olmak aslında anlam üzeriliktir. Anlamlarla bir dünya kurmaya yönelindiğinde ise alanlara inilir ve geriden gelecek nesillerden, aynı anlamları paylaşmayı düşünecek olanlara yolu gösterecek izler bırakılır. Kitaplar bu düzlemde anlamlıdır, savaş alanıdır, saflaşma yeridir. Donanımları gözden geçirerek hayatı anlamlara, anlamları da hayata aktarma ameliyesidir. Mü'minler içinse okumak hayatı ölümü ibadeti, namazı varlığı tamamen Allah'a has kılma ahlakını kazanmak yani fıtratı yaşamak ve fıtratı yaşatmaktır. Böyle de olmalıdır! Neden mi? Çünkü insan yaşadıklarını yaşatır ve yaşattıkları da insanın yaşam modeli olur.

İzlerden birçok neticelere ulaşılabilir ve büyük davaları omuzlamaları gerekenler izlerin incelenmesinden kaçınmazlar, gocunmazlar ve korkmazlar zira davalarını varlık sebebi mesabesinde ele alanların dertleri izleriyle/sözleriyle başka hayatlarda yer bulabilmek, tanınmak ve konuşulur hale gelmektir. Müminlerin davaları büyük anlamını da kapsayan ulvi kavramıyla izah edilebilir. Tevhidi akide mirası asırlardır, samimi müntesiplerince insanlığın mecrasında görünür, duyulur, anlaşılır tutulmaktadır. Yine asırlık kutlu izler milyarlarca insanın ilgisine, tetkikine sunulmuştur. Bu suretle de cahili/şeytani izlerin hemen karşısına dikilen tevhidi izler, boğulmuş, bunalmış imani adresini kaybetmiş kitlelere kurtuluş müjdesi olmuştur. Mü'minler davalarını, davalarının dayanağını/ kaynağını, davanın kutlu rehberini, davanın mutlak hâkimini Rabbül Âlemini hayatın gözüne göstermekle, gündemde var olmasını sağlamakla mükelleftirler. Bu sorumluluğu ise kitapları tevhidi bir gözle/akılla/yürekle okuyarak, anlayarak, anlamları büyütüp büyük anlamları taşıyabilecek kaliteye vasıl olmayı görev telakki edip gereğini yapanlar yerine getirebilecektir.

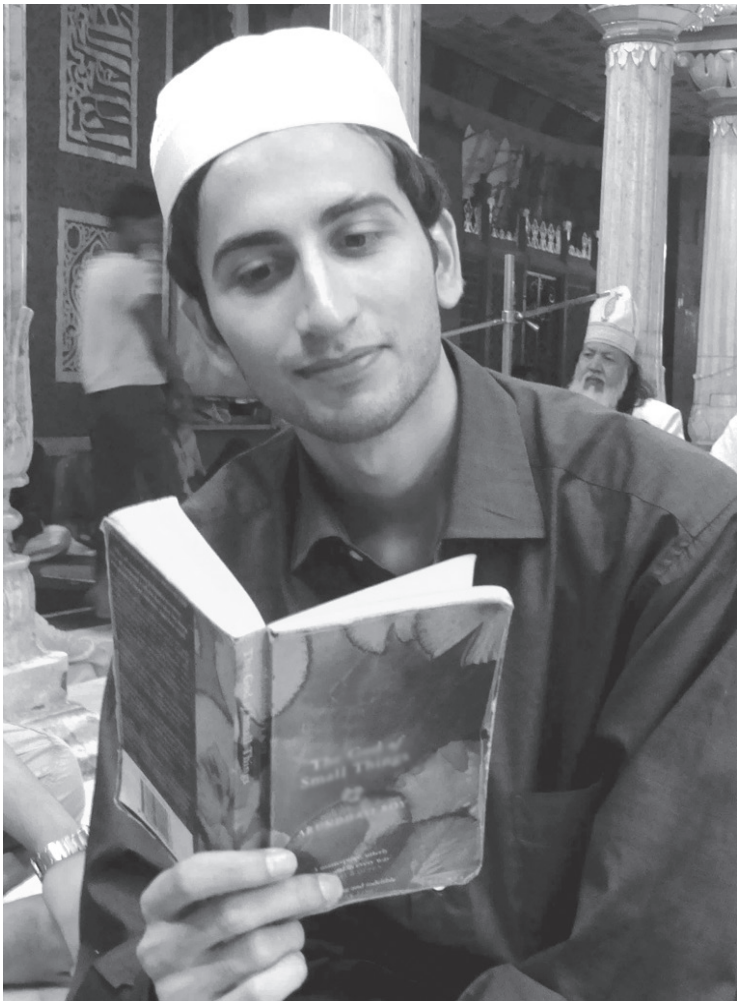

Kitap okuma zihniyetlerimiz nefsi ve dışarıdan yapılan müdahalelerin açlık hedefidir. Daha kitaba sarılmadan yollarımıza pusular kurulmakta, mayınlar döşenmekte ve okuma ilgilerimiz öldürülmektedir.

İnsanlar ferdi, ailevi gruplar düzeyinde istedikleri okuma modellerini tek tek ya da, müştereken kullanabilirler. Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın ama illaki hedef belirleyerek, haddi bilerek, hali çözümlemelere tabi tutarak okunmalıdır. Haz için vakit geçirmek amaçlı ve malumat füruşluğu kimselere kaptırmamak adına

ya da envai çeşit başka saikler güdülerek yapılacak okumalar gerçekte yoldan sapma tehlikesini de doğurur. Mademki yaratılışımız bir amaca mebnidir ve bu amaçtan dolayı da anlamlıdır öyleyse okumalarımızın da tam kalbine Rabbimizin tarif ettiği şekilde candan kul olabilme cehdini koymalıyız. İlahi hedeflerimize yaklaştırıcı bir rol oynamayan okumalar izzete, idrake, imana ve iradeye işkence yapmaktan başka nedir ki?

Pratiksiz, yani, kazandırdıkları gerçekçi zeminlerde yere bastırılamayan okumalar beyne aşırı veri depolamaktır. Beyne yüklenilen ve hedeflenen noktalara koşmanın taşıtı/yakıtı yapılması düşünülmeyen bilgiler hayatı keşmekeşe çevirir. Keşmekeş hali insanı panikletir ve akli melekeleri üzerindeki kontrolü tedricen zayıflatır. Bu anlamda pratik keşmekeşleri blokenin ilacı, bir başka açıdan ifadelendirmek gerekirse, hazımsızlığı izalede olmazsa olmaz kilit kavramdır. Kuru ve sıradan, sorumluluk olgusunu aşılamayan okumalar aynı zamanda hastalık üretir; bu hastalıklar bitmeyen polemikler, yeniden tanımlamalar, her kesimin kendini haklı gösterme çabası ve dışlamalar biçiminde tezahür eder. Okuma sağlığı bozulunca aşamalı olarak insanı oluşturan iç sistemlerde de belirgin tıkanıklıklar baş gösterir. Hassasiyetlerin, kaynakların, insanların ve krizlerin yanlış yönetimi de söz konusu sistem bozulmalarına ait yansımalardandır.

Bu vakaya; okuma grupları uygulamasına Türkiye özeline dönük yakın plandan bakılmalıdır. Mü'minler nefisleri/kardeşleri dururken ve vazifelerin samimane deruhtesinde gevşeklikler yaşanırken afakî konulara zaman ayırmamalıdırlar. Mücadele sahasında alan ve anlam hâkimiyetinde zuhur eden erozyonların sebeplerini bulma görevi, ben müminim iddiasını sürdüren herkese aittir.

Ülke genelinde ve çevremizde okuma gruplarına gösterilen ilgi ve akabinde yaygınlaşması elbette yeni değilse de, akım kalmasının geri planında yer alan faktörlerin belirlenerek, tarihin bir yerinde hattın/mantalitenin doğrultulması eğilimi yenidir. Okumanın ibadi bir bakış eşliğinde yapılması göz bebeklerinin satırlar boyu gezdirilip uykusunun getirilmesinden öteye geçmeyecek bir yorgun düşürme eylemi biçiminde sonuçlanacaktır. İbadi bakışın refakatinde girilecek okumalar ise vicdana, akla, nefse, yüreğe tevhidi kürsüden nasihatler vermek, hayra çağırıp kötülüklerden sakındırmak, sorumluluklarıyla tanıştırıp, bir halife olduğunu iliklerine kadar işletmek ve de ben Müslüman'ım diyenden daha güzel sözlü hiç kimsenin olamayacağı hakikatini hayatının ses levhası yapmasında ihtiyaç duyacakları desteği vermektir. Okuma eyleminden hayat yataklarımıza gürül gürül akması gerekenlerde zaten bunlar değil midir?

Türkiye'de yaşayan Müslümanların problemi vazıh-an müşahede edilip dillendirildiği ve baskın bir kanata dönüştüğü veçhile okumamak değildir. Aksine bu manada bütün ideolojik kesimlerden çok yoğun, çok yaygın, çok boyutlu okumalar yapmaktayız. Burada ne yazık ki bazı parametreler yerinde bulunmadığından okumalar kuvve planında çakılı kalmaktadır; oysaki söylem ve eylem dengesi sağlanmalı ve kesin/ keskin bir analitik akılla kullanılmalıdır.

Müesses tağuti sistemler muhaliflerinin palazlanmalarına mani olmak adına sürekli yeni arayışlara, desiselere ve icraatlara imzalar atmaktadırlar. Tağutlar yürürlüğe koydukları bozgunculuğu muhaliflerini iyice bocalattırıcı, kısır döngülere çekici ve zaman-güç-direnç kaybettirici hamlesini sinsice yaparlar. Gerçek çirkef yüzlerini bilenler zaten bilirler; ama bilmeyenlere hep güzel görünmek refleksiyle bu habisliklerini maskelerler. Kitapların basımını engellemezler lakin kitaplardan doğru yararlanabilmeyi saboteye çalışırlar; düşünce/fikir ve inanç özgürlüğü verdiklerini söylemek suretiyle bir yerde belirledikleri sınırları aşmadan inanın, yaşayın ve de okuyun derler…

Düşünce, mezhep, meşrep, zihniyet ekolleri uygun vasatı bulabildikleri yer, zaman/dönem ve toplumlarda çabuk taban oluşturabilirler. Türkiye ortamı bu anlamda siyasi, sosyolojik, tarihi ve insan karakteristiği itibariyle son derece müsaittir. Genç kesimlerse düşünce, inanç, siyasi ve felsefi mekteplerin asla vazgeçemeye-

cekleri hedefleridir. Gençler İslami yarınlar açısından da çok mühimdir ve taşıdığı tarifi mahal kıymet kendisini/sorunlarını ertelemeden analizlere almayı şart koşmaktadır. Karanlık mihraklarca kurdurulan içtimai dernekler, kulüpler, platformlar gençleri yıkıma uğratmaktadır. İslami kesimin dinamizmini teşkil eden gençler ise farklı farklı fay hatlarıyla tehdit edilmektedirler!!!

İslami kesimin gençleri, kendilerinin refakatinden yararlanmak istedikleri ve modellemeye layık gördükleri 'Üstad'ları, 'Şeyh'leri, 'Ağabey'leri daha donanımlı, önde ve izlenmeye değer kabul ettiklerinden dolayı sahiplenmekteler. Şahsiyet ve kimliklerini kazanmadan böylesi bir sahiplenmenin kimileri adına isabetli olmayacağını/ hayır getirmeyeceğini söylemekte bir beis olmamaktadır. Beyin katlarının içini süratle doldurmaya meyyal ve kendilerini ispatlamaya teşne bir psikolojiyi barındıran mezkûr gençlik kesimin, tevhidi ortamlara, ellere, dillere merhamet ve işlemeye ulaşamadıklarında tuzağa düşmüş oldukları düşünülmelidir. Bu tehlikenin farklı versiyonlarının var olması ise İslami kesimin gençleriyle alâkadar olma misyonunu üstlenenleri harekete geçirmelidir. Gençlerimize örnek kabul ettikleri büyüklerini taklit, tekrarı değil anlamayı, verdiklerini hepimizi bağlayan Kur'an ve Sünnet-i seniyye'yi baz alarak sorgulamayı ve öğrenecekleriyle yarışa katılmayı öğütlemeliyiz. Aksi olursa ilerlenemez, yenilenilemez ve yaşanılan yüzyılda örnek bir İslami toplum oluşturulamaz.

Erdemli bir İslami toplum-gençliğin tedrisi ve talimi cahiliyenin tasallutu altında zordur, risklidir, bedel ödemeyi iktiza ettirir. Eğer Allah'a gerçekten inanmışlardansak yılmadan, korkmadan, geri çekilmeden işlerimize devam etmeli ve hareketin sürekliliğini korumalıyız.

Taklit, tekrar ve pasif tüketici modunda kalmanın sonucunda oluşan girdaplar yutucudur, uyutucudur ve avutucudur. Yutucudur zira insanın kendisini gün yüzüne çıkartmasını engeller; uyutucudur çünkü duyarlılıkları devre dışı tutturup emeksiz hazırdan kullanmayı sevdirir; avutucudur yutulmuşluk ve uyutulmuşluk kaçınılmaz olarak yapılanları doğrulayıcı/şahsı ikna edici türden mazeretleri ürettirir. Herhalde beyin en aktifleştirilerek üretime sevk edildiği yerde mazeret bulmaktır. Açtıkları felaketler anlaşıldıktan sonra tekrar ve taklit elbette kaldırılıp atılır. Acaba okumalarımızda, modellediğimiz şahsiyetlerle aramızdaki korelâsyonlarda ve birikimlerimizi işlemede/işletmede bizler hangi konumdayız?

Anlamada, mücadelede ve yapılandırmada mukaddem şahsiyetlerden ilham mı almaktayız yoksa onların akıllarından beleşten beslenmeyi mi seçmekteyiz? İlham almak ufku açar; zorlukları aşmada dayanma kuvveti kazandırır; insana yükümlülüklerini yere atmadan şerefli halel getirtmemeyi ve gerekirse de ölmeyi öğretir.

Örnek insanlarımızın akıllarının ve fikirlerinin gerisinde yatan ilkeleri tetkik şarttır. Onları izlenir kılan değerlere ulaşmadan bunu benimsemeden umuma yolculuğundan gerçek anlamda yararlanılamayacağı da unutulmamalıdır. Düşünmekten yorgun düşmüş beyinlerin mahsullerini sermaye/ kaynak yerine, öz malı yapmak/ böyle davrananların vahim bir maraza yakalandıklarına da bir işarettir.

Bilgilenmeden fikir sahibi olunamayacağı malumdur. Bilgilenme kaynakları çeşitlilik gösterip aralarına gelişen teknoloji ile beraber yenileri de katılsa da bunların serveri tartışmasız kitaplardır. Kitap bilgilenmenin membaıdır ve kesinlikle okunmalıdır; lakin bilinen bir realiteyi yine serdetmek gerekirse o da her okuyanın da anlayamadığıdır. Okuma yolu hastalıkları şeklinde vasıflandırabileceğimiz ve çok yaygın hatta vahim derecede salgınlaşan bu olgu inanlarımızı ihata etmiştir. Anlamadan kitaplarla hem dem olmak ruhu nasıl parlatabilir, zihniyeti nasıl müstakimleştirebilir, yüreği nasıl harekete geçirebilir?

Hayatın kitabı olan Kur'an-ı Kerim'le doğru, yoğun ve olgunlaştırıcı bağlar, ilgiler sevgiler kurmada yavanız/belirgin yaklaşım hatalarımız mevcuttur. Kur'an-ı Kerim'e danışma ve yönetimde anlamlara/alanlara inmede iyice ortaya çıkan bu can sıkıcı hal her düzlemde çatlaklara, ümit yitimlerine, çabuk yorgun düşmelere ve direnişe son vermelere de yol açabilmekte. Bizim canlarımızı, nefislerimizi, sözlerimizi. İçlerimizi ve varlığımızı delillendirici, eylemlerimizi şereflendirip, diriltici ruhu barındıran aziz Kur'an yanlış okunduğunda kaçınılmaz olarak da yanlış yaşanır. Bu yanlış anlama ve yaşanma piyasalara servislendikçe diğer kitapların doğru okunması nasıl mümkün olabilir?

İşte işin nirengi noktası da burasıdır. Yani insanlara Kur'an-ı Kerim'e ve Siret-i Nebi'ye dayalı köklü bir İslami bilinç vermeden, talim ve terbiyeden geçirmeden, tevhidi ve şirki ana esaslarıyla izah etmeden orta bir yerden girerek siyasi kimlik transferine başlanılmaktadır. Hâlbuki bu ülke Müslümanlarının handikabı Kur'an'ı ve sünneti bilmemek, yürürlülükte tutamamak değildir! Tersine bilinmekte, mütemadiyen okunmakta ve okunmasının yanında muhtelif vakıf-

ların düzenledikleri etkinlikler vasıtasıyla yürürlükte tutulmaktadır. Lakin bu çabalar, ne yazık ki Kur'an-ı Kerim'in insanlarımızın kahir ekseriyetince inzal amacına uygun bir çizgide hayata, yüreğe alınmasında istenilen sonucu verememektedir. Böylesi bir tabloda yer alan fertlerin temeli zayıf/duygulara dayalı beyinlerine yeni anlam sorumluluk, gaye katları nasıl çıkılabilir? Çıkılırsa nelerle karşılaşılabilir?

Bu görüntü daha ne zamana kadar, Müslümanların kültürel perdelerinde tutulabilir? Hatırı sayılır bir tefsiri, hadis kitabını, siyeri ve ashabı kiramın hayatını anlatan eserleri hiç okumadan, önümüze yığılan/dikilen ve tağutlarca düzenli aralıklarla tahkim edilen, körleştiren/sağırlaştıran/birbirimize yabancılaştıran ve korkaklaştırarak çirkin dönüşümlere zorlayan siyasi/kültürel barikatlar asla yıkılamaz.

Şimdi gelinen bu kertede ya oturup geçmişte sorumluluklarını sırtlarından indirdiklerinden ötürü bugünlere ağır sorunların sel olup gelmesinde payları bulunanları suçlayacağız ya da o dönemin canlandırıcı/akıllandırıcı/hikmetlendirici/kavileştirici derslerini almaya odaklanacağız. Derslerle bugüne ve yarınlara Rahman'ın ayetleriyle ışık tutmada bizlere güç kaybettirici unsur ve tercihlerden sakınmazsak o zaman gerçekten akledenlerden sayılamayız. Çözümün, yatırımların, inşai faaliyetlerin yanında saf tutmanın dışındaki seçenekleri derhal iptale de mecburuz. Suçlamalara, suçlu arayışına ve konuştukça parçalanmaları tetikleyici süreçlere/söylemlere meyyal kalanlara da yaptıklarının beyhudeliği hatırlatılmalıdır. Ülkemiz şartları maalesef ziyadesiyle suçlayıcılarla, suçların dönemlere/şahıslara/cemaatlere tevziiyle uğraşanlarla doludur. Önceliğimiz vahdeti sağlatıcı okumalar, okuma grupları oluşturmak suretiyle ayette hedef gösterilen kuşundan dökülmüş binalar/duvarlar/yapılar misali kaynaşmayı tesistir.

Kitapları alma, kitapları açma, kitapları okuma, kitaplardan kazanılanları anlatma ve anlama gayreti, bu gayreti giyinenleri sonuçta nereye götürmelidir? İnsanlarımızı tek başlarına da okuyabilecekleri kitapları güvendikleri şahısların nezaretinde etüde, tartışmalara, tam açmalara ve fayda kat sayılarını yükseltmeye sevk eden amiller nelerdir? Bu amillerin ömür süreleri ne kadardır? Büyük adımlamalarda bulunabilmek adına neler yapılabileceğine, geçmişte bu doğrultuda nelerin doğru nelerinde yanlış devreye konulduğuna ve dahi tarihin İslami değerlere göre sorgulanıp vazifelerin netleştirilmesine değinilmeden ortak okumaları sürdürmek bizleri ilerletir mi yoksa duraksatır mı?

Kitaplar etrafında tekâmül etmede söz birliğine, davranış birliğine, kalkınma ve değişme birliğine soyunduklarına inanılan insanlarımızı motive ederken aynı zamanda, bu gidiş nereye diye de sorulmalıdır. Hallerine dışarıdan bakarak olumlu katkılar sunmak adına daha ulvi sorumluluklarında bulunduğu muhakkak söylenmelidir.

Kitap okluma gruplarında ancak Allahü Teâlâyı razı edebilmek, mü'mince duruşlarda bulunanlarla aynı safta buluşabilmek ve yaratılış maksadına dair delilleri artırmak için yer alınmalıdır. Faydasız ilimden, sakınmamızı emreden Efendimiz aleyhisselam'ın hayat veren beyanlarını, bu sahada amirleştirmeliyiz. Amellerimizin, sözlerimizin boşa gitmemesi adına Allahü Teâlâya ve Efendimiz aleyhisselam'a tabi olmalı cümle teklifleri cevaplamada ve teklif sunmada da bu dairden asla çıkmamalıyız.

Kitapları okumak/kitap okuma gruplarına dahiliyet aklı/ hayatı tevhidi şiarlar doğrultusunda yeniden şekillendirmenin aracı değilse o zaman nedir/neye yarar? İnsanlar ilahi vazifelerini solumayı/taşımayı/yolunda can vermeyi/çilelere dalmayı/kurban olmayı öğrenip sevemiyorlarsa, bu okumalar ve okuma grupları derin yaralara/derin kayıplara/derin hüzünlere ve yamukluklara da kapı aralayabilir. Dosdoğru kalmadıkça yönler, özler, fiiller doğrulamaz. Özleri, yönleri, fiilleri, yürekleri Allah'a adanmışlık şuuruyla doyurup kıyama kaldıramayan okumalarla ve bu çerçevede dönüp dolaşanları içeren okuma gruplarıyla tevhidi anlamlara ve özgürlük kazandırıcı alanlara varılamaz.

Netice olarak: Cahili sistemin tekelinden çekip almak istediğimiz kitleleri ne yazık ki tanımamakta, tanımlayamamakta ve onların zihin dünyalarına doğru yollardan girememekteyiz. Yenilenme bilinçlerimiz çağın sorunlarına İslami çözümler geliştirebilmekten fersah fersah uzaklarda kendi âleminde gezinmektedir. Adeta bu yüzyılın sınırlarına hiç uğramamış gibiyiz. Bu yüzden de yaşadığımız yüzyılı, günü, anı ilahi ölçülere göre tefsirde tam bir fakirlik içinde kalmışız. Vitrinlik/ekranlık konuşmalarıyla insanları cezp edebilecek kalitedeki bireylere gıpta edilirken, İslami ilkeleri yaşamak/yaşatmak namına cephelerde, zindanlarda bedelleri ödeyenlere soğuk bakılmaktadır. Eleştirilerimizle Kur'an-ı Kerim'in öğütlediği şekilde arındırmanın, aydınlatmanın doğru zeminlere çağırmanın, asli misyonu/vizyonu hatırlatmanın failleri olmalıyız. Okumak ve okuma grupları saf düzenimizi bozanlara karşı bir ses, bir yürek, bir yumruk olabilmeyi ve bu ruhu hayatın her yanına taşıyabilme cesaretini kazandırmalıdır.

Petrol İçin Savaş ve Libya Operasyonu: Afrika Haritasının Yeniden Çizilmesi*

Prof. Michel CHOSSUDOVSKY
Çev: İsmail CEYLAN

ABD-NATO ortak gücünün yeni kurbanı, jeopolitik konumu ve petrol rezervleri açısından emperyal güçlerin ağzını sulandıran Libya.

Libya, dünyanın sayılı petrol ülkeleri arasındadır. Dünyadaki rezervin yaklaşık % 3,5'i burada bulunmaktadır ve bu oran ABD'deki petrol rezervinin iki katından fazladır.

Orta Asya ve Orta Doğu'daki petrol ve doğalgaz rezervi, dünyadaki toplam rezervin % 65'ini oluşturmaktadır. Dolayısıyla Libya operasyonu bu bölgede yürütülen paylaşım projesinin sadece bir parçasını oluşturuyor.

Dünyadaki petrol rezervinin yaklaşık %70'i; Suudi Arabistan, Irak, İran, Kuveyt, BAE, Katar, Yemen, Libya, Mısır, Nijerya, Cezayir, Kazakistan, Azerbaycan, Malezya, Endonezya ve Brunei gibi Müslüman ülkelerde bulunuyor.

46,5 milyar varil rezervi ile Libya (Mısır'dakinin yaklaşık 10 katı) Afrika kıtasının en büyük petrol rezervine sahip iken onu sırasıyla Nijerya ve Cezayir takip ediyor. Buna karşın ABD'nin petrol rezervi ise sadece 20,6 milyar varil.

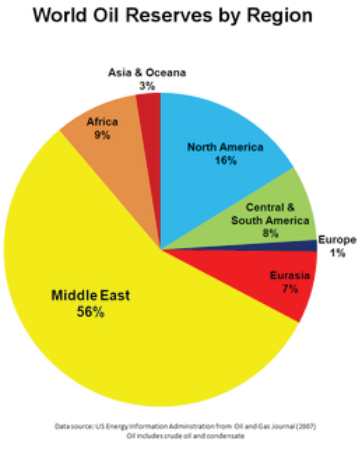

ABD-NATO ORTAK SAVAŞLARININ GANİMETİ PETROLDÜR

Libya'ya yönelik bir saldırı, 2003'te Irak'a yönelik yapılmış olan saldırı ve işgal ile aynı çıkarlar uğruna yapılacaktır. Bu saldırıdaki asıl amaç Libya'nın petrol rezervlerini ele geçirmek, Ulusal Petrol Kurumunu devre dışı bırakarak dış kaynaklı petrol şirketlerinin buraya hâkim olmasını sağlamaktır.

Libya'ya yapılan saldırı, petrol rezervinin yaklaşık %80'inin bulunduğu Sirte bölgesine (Doğu Libya) yoğunlaşacaktır. Libya şu anki konumu itibariyle çok iyi bir ganimettir. "Ucunda çıkar varsa savaş güzeldir." ABD- NATO ortaklığındaki savaşların ganimeti petroldür.

Wall Street, Anglo-Amerikan petrol devleri, ABD-AB kökenli silah üreticileri ve adı geçmeyen birçok çıkarcı şu an Libya'ya gözlerini dikmiş bulunuyor.

Mevcut maliyeti nedeniyle Libya petrolü Anglo-Amerikan petrol devleri için büyük bir kazanç kapısı durumunda. Şu an ham petrolün varil fiyatı 100 dolar iken Libya'da ham petrolün varil fiyatı 1 doların altında. Bu da petrolün 110 dolar olduğu bir piyasada Libya petrolünden varil başına 109 dolar kar edilebileceği anlamına geliyor.

YABANCI PETROL ŞİRKETLERİNİN LİBYA İLGİSİ

Total (Fransız), ENI (İtalyan), CNPC (Çin), BP, REPSOL (İspanyol), Exxon Mobil, Chevron, Occidental Petroleum, Hess, Conoco Phillips gibi (Amerikan) petrol şirketleri ayaklanma öncesinde Libya'da iş yapıyordu.

*www.globalresearch.com

Çin, belirgin olarak Libya petrol ekonomisinde başroldedir. Çin Ulusal Petrol Kurumunun (CNPC), Libya'da yaklaşık 30.000 çalışanı var. Libya'nın petrol ihracatının yaklaşık % 11'i Çin'e yapılıyor. ABD ise Çin'in Kuzey Afrika'daki etkinliğini, kendisine karşı bir meydan okuma olarak algılıyor. Jeopolitik olarak bakıldığında ise Çin'in bölgedeki etkinliği, yayılmacılık olarak da algılanabilir. Dolayısıyla Libya operasyonunun üstü kapalı bir amacı da Çin'i Kuzey Afrika'da saf dışı bırakmaktır.

Ayrıca İtalya'nın da bölgedeki rolünü göz ardı etmemek lazım. İtalyan Petrol şirketi ENI, Libya'nın petrol ihracatının yaklaşık yüzde yirmibeşini tüketiyor.

ABD'li petrol şirketlerinden OXY ve CHHVRON ise yaklaşık altı ay önce şaşırtıcı bir şekilde Libya'dan gaz ve petrol ihracatı lisanslarını yenilemediler. Buna karşın Kasım 2010'da Alman petrol şirketi RWDIAE, Libya ile hem ihracat hem de üretim alanında önemli bir anlaşma imzaladı.

Savaş ganimeti üzerine yapılan finansal dedikoduların dozu oldukça yüksek. Askeri operasyon yoluyla Libya'nın ekonomik sisteminin çökertilmesi ve batı bankalarındaki milyarlarca dolarına el konulması amaçlanmaktadır. Libya'nın hava savunma sisteminin ve hava kuvvetlerinin zayıflığı da cabası.

AFRİKA HARİTASININ YENİDEN ÇİZİLMESİ

Afrika'daki en geniş petrol rezervleri Libya'dadır. AB-NATO ortak gücünün Libya'da insani nedenler adı altında yaptığı müdahale açık seçik bir hırsızlıktır. Bu operasyonun geçmişte Fransa'nın ve daha az oranda İtalya ve İspanya'nın sömürdüğü bölgede ABD'nin hegemonyasını perçinleme gibi bir yönü de vardır. Washington'ın yeni planı Tunus, Fas ve Cezayir ve benzeri ülkelerin Fransa ile ilişkilerini zayıflatmak ve ABD ile sıkı ilişkileri olan politik rejimler kurmaktır. Fransa'nın bölgede zayıflatılması, ABD'nin yeni dünya düzeninin bir parçasıdır. Bu hedefin tarihsel altyapısı Hindistan-Çin Savaşı'na kadar dayanır.

Bu bölgede ABD tarafından oluşturulacak kukla rejimlerin bir diğer amacı da Çin ve CNPC'nin bölgeden çıkarılması olacaktır. 2007'de Kaddafi ile ihracat anlaşması yapan BP gibi Anglo-Amerikan petrol devleri, ABD-NATO ortak gücünün operasyonunun potansiyel çıkarcıları olacaktır.

Sonuç olarak ABD ve İngiltere, NATO'yu kullanarak 1884'de Berlin Konferansı'nda çizilmiş olan Afrika haritasını yeni çıkarlar doğrultusunda tekrar çizmeye çalışacaklardır.

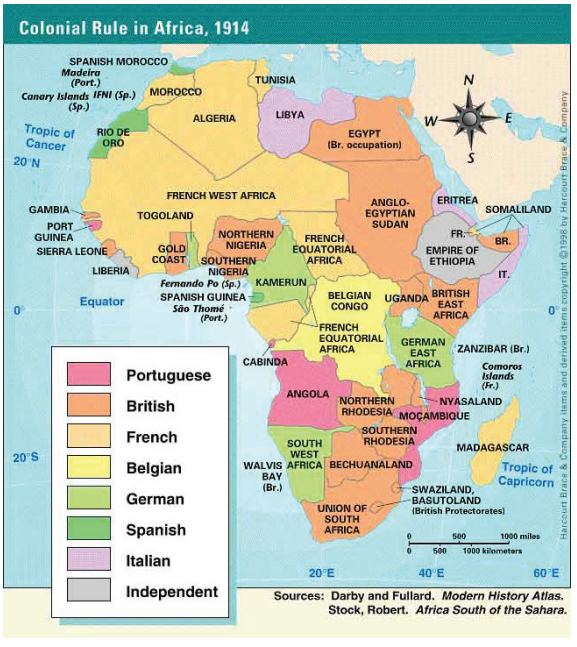

LİBYA: ORTA AFRİKA'YA AÇILAN STRATEJİK KAPI

Libya, Cezayir, Tunus, Nijer ve Çad gibi Fransız etkisinde olan ülkelerle komşudur. Çad, petrol potansiyeli olan bir ülke. Exxon Mobil ve Chevron Güney Çad'da bir boru hattı projesi ile ilgileniyorlar. Güney Çad, petrolün bol olduğu Sudan'ın Darfur bölgesine açılan bir kapı olması dolayısıyla stratejik bir öneme sahiptir. Çin, hem Sudan hem Çad ile ilgileniyor. 2007'de CNPC, Çad hükumeti ile önemli bir anlaşma imzaladı. Nijer ise geniş uranyum rezervleri nedeniyle ABD'nin gündeminde. Bu aralar Nijer'deki uranyum endüstrisi Fransa'nın kontrolünde. Yine Çin'in uranyum ile ilgili girişimleri var.

Sonuç olarak, Libya'nın güneyi ABD için çok önemlidir. Çünkü bu bölge, Fransa kontrolünde olan orta ve batı Afrika'ya açılan bir kapıdır. Tarihsel süreçte bu bölge Fransa ve Belçika'nın kontrolü altındaydı ve sınırları 1884 Berlin Konferansı'nda çizilmişti.

Libya hedef alındı çünkü ABD'nin global çıkar planında jeopolitik ve ekonomik açıdan önemli bir konumda bulunuyor. NATO komutanı General Wesley Clark'ın sözlerine kulak verelim. "Kasım 2001'de Pentagon'da üst düzey askeri yetkililerden biri ile sohbet etme imkânı buldum. Bana dedi ki: Evet, Irak'a saldırma niyetimiz devam ediyor, fakat bu kadarı ile kalmayacak, sırada altı ülke daha var, önce Irak ardından Suriye, Lübnan, Libya, İran, Somali ve Sudan.

1884'te ki Berlin Konferansı'nda ABD pasif bir rol oynamıştı. 21. yy dünyasında, güçlenen Anglo-Amerikan kuruluşlar petrol, doğalgaz ve stratejik madenleri (kobalt, uranyum, magnezyum, platin, krom v.b.) içeren Afrika'da yeni sınırların çizilmesinde başrol oynayacağa benziyor.

ABD'nin Kuzey Afrika ilgisinin bölgedeki jeopolitik yapıyı değiştireceği muhakkaktır. Bu durumdan en zararlı çıkacak iki güç ise AB ve Çin olacaktır. Ayrıca Fransa, İtalya ve Belçika'nın bölgedeki etkisi de azalacağa benziyor. Fransa etkisindeki bazı ülkelerde bu plan işlemeye başladı bile. Kongo, Ruanda ve Fildişi Sahili ABD kontrolüne girmiş durumda. Hatta Fildişi Sahili şu an ABD'nin sıkı bir müttefiki.

Avrupa'nın tükettiği petrolün büyük bir kısmı Libya'dan geliyor. Libya petrolünün % 85'i Avrupa ülkelerine satılıyor. Libya'daki bir savaş durumunda Batı Avrupa'ya petrol akışı kesilecektir ve bu durumdan da en çok etkilenecek ülkeler İtalya, Fransa ve Almanya olacaktır. İtalya'ya giren petrolün % 30'u ve gazın % 10'u Libya'dan ithal edilmektedir.

Bu yeni Afrika düzeninin etkileri çok çarpıcı olacaktır. Özelikle ABD-AB ilişkilerinin bu süreçte sorun yaşaması, ihtimal dâhilindedir.

NATO ülkelerinin, insani yardım adı altında çıkar savaşı yürüttüklerinin tüm kamuoyu tarafından bilinmesi gereklidir. Irak ve Afganistan operasyonları öncesinde de aynı senaryonun sahneye koyulduğu unutulmamalıdır. Ebu Garib ve Guantanamo'da yaşananlar, Pakistan'da ABD uçaklarının yaptığı bombardımanlarda ölen masum insanlar, Irak'ta katledilen 2 milyon insan, gazetelere manşet olamadı.

Terörizm ve insani kaygılar bahane edilerek başlatılan savaş artık işgale dönüştü. Böyle olması şaşırtıcı değil, çünkü ABD'nin uzun vadeli ve çok cepheli savaş senaryosu yıllar önce uygulanmaya başlandı. Libya operasyonu da bu sürecin sadece bir parçasıdır.

Bu işin sonu nereye varacak?

Libya hedef alındı çünkü ABD'nin global çıkar planında jeopolitik ve ekonomik açıdan önemli bir konumda bulunuyor. NATO komutanı General Wesley Clark'ın sözlerine kulak verelim. "Kasım 2001'de Pentagon'da üst düzey askeri yetkililerden biri ile sohbet etme imkânı buldum. Bana dedi ki: Evet, Irak'a saldırma niyetimiz devam ediyor, fakat bu kadarı ile kalmayacak, sırada altı ülke daha var, önce Irak ardından Suriye, Lübnan, Libya, İran, Somali ve Sudan.

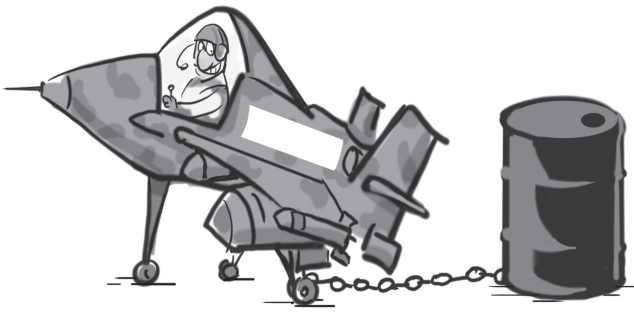

Konferans:
Hz. Peygamber (sav)'in İnsan Yetiştirme Metodu - I

Genç Birikim

Dergimiz Konferans Salonunda 05 Mart 2011 Cumartesi günü Prof. Dr. Mustafa Ağırman tarafından gerçekleştirilen "Hz. Peygamber (sav)'in İnsan Yetiştirme Metodu" konulu konferansın ilk bölümünü yayınlıyoruz.

Efendimizin ismi zikredildiği zaman kendisini saygıyla andığı, yad ettiği bir annedir Hz. Hatice. Şimdi sizi 610 yılından alıyorum, 632 yılına 22 sene sonrasına götürüyorum. Şimdi Medine'deyiz; Efendimiz (s.a.v)'in vefat ettiği Pazartesi gününün sabah namazındayız. Peygamber Efendimiz (s.a.v) mescide gelecek; Bilal (r.a) sabah ezanını okumuş; Hz. Aişe annemizin odasından mescide açılan bir pencere var, pencerenin perdesini kaldırıyor, Medine mescidine bakıyor, -aynen sizin şu salonu doldurduğunuz gibi merdivenler, koridorlar ve yukarı tıklım tıklım nasıl dolmuş- sabah namazında Medine mescidi aynen bu şekilde tıklım tıklım dolu namaza başlayacaklar. Herkes Peygamber Efendimizin gelip gelmeyeceği konusunu öğrenmek istiyorlar ve O'nu bekliyorlar. Efendimiz bu duruma bakınca Allah'a hamd ediyor. Nereden nereye! 22 senede büyük bir kalabalık teslim olmuş İslam'a.

Sayın değerli dinleyicilerim. Hangi insan başarılıdır diye sorulsa şöyle cevap veriyoruz: Kısa zamanda az masrafla çok iş başaran insan başarılıdır. Hedefe varan insan başarılıdır. İyice anlaşılsın diye şöyle açayım konuyu; iki tane oğlunuz var birisi liseyi bitireli on sene oldu, her sene dershaneye gidiyor. Dershane parasını ödüyorsunuz, yol parasını ödüyorsunuz. On sene devamlı dershaneye gidiyor ama bir fakülteyi kazanamadı. Diğer oğlunuz o da bu sene lise son sınıfta. Büyüğü on yıldır dershaneye gidiyor, küçüğü ise son sınıfta, bu sene her ikisi de girdiler üniversite imtihanına. Lise son sınıfı bitiren küçük oğlu, senin de kendisinin de istediği fakülteyi kazanmış. Hedefe koyduğu fakülteyi kazanmış, on yıldır dershaneye giden çocuğu da işte açıkta kalmamak için iki yıllık veya dört yıllık bir fakülteyi tutturabilmiş. Gideyim mi gitmeyeyim mi diye şüphe ediyor endişe ediyor. İkisi de bir üniversite kazandı, ikisine de aynı başarıyı gösterdiler diyebilir miyiz? Diyemiyoruz. Elbette ki küçük çocuk büyük çocuğa nazaran başarılı olmasının ötesinde çok başarılıdır. Hiç dershaneye gitmedi, masraf etmedi, sene kaybı olmadı. İyi çalışmış, mezun olur olmaz istediği fakülteyi kazandı.

Saygı değer dinleyicilerim taşa istediğiniz şekli verebilirsiniz, demire de istediğiniz şekli verebilirsiniz, mermer, altın, tunç ve değişik madenler insanın elinden geçince eritiyorlar, kalıptan kalıba sokuyorlar, istediğiniz şekil ortaya çıkarılıyor. Kendisine şekil vermenin en zor olduğu yaratık insandır. İnsanı istediğin şekle sokmak istediğin kalıba sokmak öyle kolay bir iş değil. Her birinizin çocukları ve öğrencileri veya cemaati var görüyorsunuz. Sabah girip çıkıyor konuşuyoruz, akşam konuşuyoruz, cemaatimize, bu Cuma konuştuk, bir dahaki Cuma konuştuk, anlatıyoruz anlatıyoruz yine kendi bildikleri gibi hareket ediyorlar. Ama karşımızda bir peygamber var: Muhammed (s.a.v) Efendimiz; insan yetiştirmiş ama nasıl yetiştirmiş; dört dörtlük. Her birisi mücahid mi mücahid, her birisi abid mi abid, her birisi terbiyeli mi terbiyeli, her birisi dört dörtlük. Baba, babalığını biliyor, anne, anneliğini biliyor, çocuk, çocukluğunu biliyor ve genç, gençliğini biliyor. Yani toplumdaki her insan, kendisine düşeni yapıyor, kimseyi rahatsız etmiyor ve bu insanların geçmişine bakıyoruz. Müslüman olmadan önceki sicilleri çok kötü. Kur'an anlatıyor, hadisler anlatıyor ve İslam tarihi kitapları bize anlatıyor. Mü'min ve Müslüman olduktan sonra Peygamber (s.a.v) Efendimiz'in tezgâhından geçtikten sonraki durumlarına bakıyoruz; arada çok ama çok farklar

var. İki dönemde yaşayan aynı insanı mukayese etmek mümkün değil. İslamdan önce bir tarafa gidiyor idiyse Müslüman olduktan sonra döndü, tam ters istikametiyle cennete doğru gidiyor. Şimdi, bu akşam şunu konuşacağız sevgili dinleyiciler, bu insanları Peygamber Efendimiz nasıl terbiye etti, nasıl yetiştirdi, bunu nasıl başardı, hangi metodu uyguladı, hangi yolu takip etti? Bunu üç maddede özetleyeceğim, genişletebiliriz de ama bu kısa zamanda bunu üç maddede toparlıyoruz:

1) Peygamber Efendimiz bu insanları karşısına aldı, onlara dedi ki; bakın sizde belli bazı olumsuzluklar var, biriniz puta tapıyor, biriniz daha değişik kötülük yapıyor, biriniz hırsızlık yapıyor, biriniz şu ahlaksızlığı yapıyor, biriniz bu olumsuzluğu yapıyor, bunları terk edeceksiniz. Bunlardaki olumsuzlukları birer birer terk ettirdi.

2) Puta tapmayı terk ettiniz, Allah'a inanacaksınız, kız çocuklarını diri diri toprağa gömmekten vazgeçtiniz, bu çocukları yetiştireceksiniz, terbiye edecek, büyütecek ve evlendireceksiniz, hırsızlık yapmayı terk ettiniz, çalışacak, çabalayacak, alnınızın terini silerek helal lokma yiyeceksiniz. Ahlaksızlığı terk ettiniz, nikâhla evleneceksiniz, yuvalarınız olacak, çoluk çocuğunuz olacak. Dedikoduyu, söz götürüp getirmeyi bıraktınız, güzel şeyler konuşacaksınız, Allah'ı zikredecek, Kur'an okuyacaksınız. Bunu şöyle bir misalle anlatalım; diyelim ki elimde iki tane bardak var. Bir elimdeki bardakta azıcık kirli ve necis bir su var. Diğer elimdeki bardakta ise çokça billur gibi temiz kaynak su var. Az olan kirli suya, temiz olan kaynak sudan biraz boşaltsam, bu boşalttığım temiz su bardağın içine girince kirlenir mi kirlenmez mi? Tabi ki kirlenir, bu su artık içilmez. Peygamberlerin metodunda bu yok arkadaşlar. Peygamber biliyor ki bu pis suyun üzerine ne kadar su aktarırsam aktarayım, aktardığım temiz su da pisleniyor. Ne yapar peygamberler, pis suyun olduğu bardağı ters çevirir ve dökerler. Bardağı tertemiz yıkar, ondan sonra buraya temiz su aktarırlar. Peygamberlerin metodu, yolu yordamı budur.

Şimdi siz iman konusunda problemi olan insanlara diyorsunuz ki, namaz kılın, siz kalbine imanı tam manasıyla yerleştirmemiş insanlara diyorsunuz ki İslam düşüncesinin, İslam tefekkürünün, İslam anlayışının, İslami hayatın güzellikleri şunlardır; bu insanın kalbinde problem var, kalbinde pislikler var, İslam'a bakışında, anlayışında sakatlıklar var. Çocuğuna, yavrum sabah namazına niye kalkmadın, öğle namazını niye kılmadın, şu işi niye yapmadın? Bakın hep bunları söylüyoruz, çocuk bir türlü yapamıyor. Sınıftaki öğrencilerinize buna benzer şeyler söylüyoruz. Hâlbuki önce bu çocuğu veya öğrenciyi karşımıza alacağız. Anneler, burada size iş düşüyor, çocuğunuzu en iyi siz bilirsiniz, çocukta ne var ne yok bunu en iyi siz teşhis edersiniz. Önce insanın içini, dışını, kalbini, kafasını, fikrini, beynini boşaltacaksınız. Hele özellikle de bugün. Öyle Müslüman'ım diyen tipler var ki, tabi Müslümanlık Allah'ın bileceği bir şey, kiminin imanı var kiminin ameli var, tam bilemiyoruz ama biz görünüre göre konuşuyoruz.

Niye bizden para toplayıp da Filistin'e gönderiyorsunuz; bana ne diyor Çeçenistan'daki Müslümanlardan. Yani bizim ülkemizde de var yoksul insanlar, niye bizden para toplayıp da Pakistan'daki selzedelere gönderiyorsunuz? Ondan sonra da bu sene hacca yazılmıştım da çıkmadı da çok üzüldüm de, umreye gidecektim de çıkmadı çok üzüldüm. Valla sen umreye gitsen ne, hacca gitsen ne? İslam'ın, imanın, İslam kardeşliğinin ne olduğunu anlamamışsın henüz, sakatlık var. Ayette dediği gibi kalbinde hastalık var, onu bir boşaltıp atacaksın. Ondan sonra hacc da sana fayda verir, namaz da sana fayda verir, umre de sana fayda verir. Bakıyorsunuz namaz kılıyorlar, hacca gidiyorlar, ibadet ediyorlar, oruç tutuyorlar, teravih kılıyorlar, tespih çekiyorlar, İslami faaliyetlerde bulunuyorlar, vakıflarda derneklerde çalışıyorlar ama öyle lekeleri ve öyle defoları var ki bizi anlatıyorum, öyle hatalarımız var ki. Yani bu hatalar olduğu müddetçe bize nasıl Müslüman denilecek şaşırıp kalıyorum?

Sevgili arkadaşlar sözüm sizedir, sözüm bizedir, sözüm banadır. Kendimi yeniden bir daha gözden geçirmem gerekiyor. Peygamber (s.a.v) Efendimiz'in metoduna göre ben kendimi tornadan geçirmiş miyim, geçirmeli miyim, ben yetişmiş miyim, yetişmemiş miyim, ben sahabe gibi terbiye olmuş muyum, olmamış mıyım? Evinizden birisi gece vakti inleyerek uyanıyor, seni de uyandırıyor. Ne oldu diyorsun. Arkadan elini sırtına götürüyor ve şurada bir sancı var diyor ve kendisi dönüyor. Bakıyorsun ki gerçekten durumu durum değil. Ter basıyor, uykusu kaçmış, evin içinde dönüp duruyor. Hemen apar topar hastaneye acile götürüyorsun, filmdir, tahlildir, muayenedir. Bunun böbreğinde taş var. Ne yapacağız? Böbreğinden taşı alacağız. Adamın şekline bakıyorsun sapasağlam, her şeyi mükemmel ama böbrekteki küçücük bir taş adamı kıvrım kıvrım dolandırıyor. Böbrekten taşı alınca, oh be ne rahat ettim diyor veya aynı insan kıvrım kıvrım kıvranıyor alıp götürüyorsun diyorlar ki safra kesesinde taş var, yok bilmem falan yerde iltihap var. İltihap dediğin bir iki damla su, taş dediğin küçücük bir taş ama o insanı öyle bir rahatsız ediyor ki, ağzının tadı bozuluyor, vücudun dengesi bozuluyor, her şey alt üst oluyor.

Aziz cemaat, sevgili dostlar, bunlar hasta deriz, bunları alır doktora götürürsek, her birimizi

kıvrım kıvrım kıvrandıran lekelerimiz vardır, pisliklerimiz vardır, hatalarımız vardır. Bizim manevi hayatımızın öyle bir hastadan farkı yoktur fakat bir türlü kendi hastalıklarımızla ilgilenmeyiz. Hasta olan insan yatakta yatar, hasta olan insana iş vermezler, hasta olan insan raporludur, hasta olan insanın mazereti vardır ama gel gör ki siz, kalbinde, kafasında, fikrinde, beyninde binbir türlü manevi hastalıklar ve lekeler taşıyan insanlara işinizi havale ediyorsunuz, başınıza getiriyorsunuz, öne geçirip imam ediyorsunuz, çocuklarınızı ona teslim ediyorsunuz ve eşiniz oluyor, evinize geliyor veya sen onun eşi oluyorsun. Bunlar mazeretli değil, bunlar raporlu değil. Böyle bir hayatın tadı yoktur sevgili dostlar. Böyle bir hayat hepimizi uçuruma doğru götürür ve özellikle Müslümanlardan meydana gelen bir toplumun en büyük sıkıntısı budur.

Peygamber (s.a.v) Efendimiz'in karşısına aldığı insanlara bakıyorsun. Önce diyor bunları bırakacaksınız. Kur'an-ı Kerim'de Akabe'de karşılaştığı Medinelilerle olan konuşması vardır. Ben burada detaylara girmiyorum, siyerle alâkalı kitaplarda Akabe biatlerine bakın bakalım, Peygamberimiz Medine'den gelenlerden ne istiyor? Biat demek sözleşmek demektir. Ver elini bana diyor ve şunları yapmayacağına dair söz ver bakayım bana. Saygı değer dinleyicilerim Peygamber Efendimiz'in hayatında aşağı yukarı miraç hadisesi onuncu senededir. Yani Efendimiz kırk yaşında peygamber oldu, elli yaşına kadar gelen emirler yapmayacaksın, etmeyeceksin, terk edeceksin manasında emirlerdir. Yani boşaltacaksın, atacaksın. Ondan sonra yükleme yapıyor efendimiz. Biz insanı temizlemeden, tashih etmeden, tedavi etmeden yükleme yapıyoruz. Taşıyamıyor, kaldıramıyor. Ondan sonra da diyoruz ki, şöyle güveniyorduk da, şöyleydi de, böyleydi de, geldi şuraya da ağzına gözüne bulaştırdı. Hayır, öyle güvenilir falan değildi. O zaman da öyleydi.

Saygıdeğer dinleyicilerim. Bana göre bizim birinci problemimiz; mü'minlerin, Müslümanların İslam davasını benimseyen bizlerin birinci problemi budur. İnsanımızı Peygamber(as)'ın metoduna göre yetiştirmeliyiz. Onun kafasını kalbini iç dünyasını tertemiz bir ayna gibi bir hale getireceğiz. Ondan sonra ibadetleri emirleri yükleyeceğiz. Diyebilirsiniz ki; "Hocam bekleyecek miyiz? Yani ne zaman temizlendi ne zaman imanı sahih oldu ondan sonra mı namaz kıl diyeceğiz?'' Yok, şimdi bu asırda ikisini beraber götüreceğiz. Ama hedef nedir? Hedef bu insandaki olumsuzlukları tamamen boşaltmaktır. Bu konudaki deliliniz nedir? Allah Rasulü (sav) İslam'ın ilk yıllarında her insana şunu diyordu: "Lailaheillallah de kurtul.'' Lailaheillallah deyin ki kurtulasınız. Biz sabahtan akşama kadar "Lailaheillallah" diyoruz. Aynı şeyi Ebu Cehil'e de teklif ediyor. O demiyor. Ebu Leheb'e de teklif ediyor. Demiyor. Niye demiyorlar? Çünkü onlar, Lailaheillallah demenin ne demek olduğunu biliyorlar. Kendi dilleri ya. Bakın kelime-i tevhid diyoruz buna. Kelime-i tevhid'de ilk önce olumsuz ifade vardır. "Lailahe" hiçbir ilah yok, hepsini elimin tersiyle attım. Hiçbir şeyi kabul etmedim. "İllallah" ancak Allah vardır. Allah'ın ve O'ndan gelenin dışındaki her şeyi attım. Vücudumdan, evimden, işyerimden, hayatımdan hepsini söküp attım demektir.

Efendimiz'in takip ettiği üçüncü yol: "Ashabım, olumsuzlukları terk ettiğinizde, kötülükleri bıraktığınızda, şunları şunları terk edin diyorum ya onları terk ettiğinizde şunları şunları yapın diyorum ya onları yaptığınızda nasıl olacaksınız? Bana bakın benim gibi olacaksınız." Hiçbir sahabe "ya Rasulullah, ben senin gibi olmak istemiyorum'' demiyor. Niye? Çünkü peygamberlikten önce de o cahiliyye toplumu, sevgili peygamberimize Muhammed-ül Emin diyorlardı. Güvenilir Muhammed. İşte böyle bir numuneyi Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de bize imam olarak gösteriyor. Yani uyulacak, uyulması gereken insan olarak imamımız olarak gösteriyor. Eğer Allah'ı çok zikrediyorsanız, ahirette Cennet'e kavuşmak istiyorsanız, Muhammed (sav)'e bakın, Rasulullah'a bakın. Rasulullah nasıl yaşıyorsa siz de öyle yaşayın. Sahabe-i Kiram bakmışlar ki Peygamber (s.a.v) Efendimiz bizim için konuşuyor. Bizim iyiliğimiz için konuşuyor. Bizi düzeltmek için konuşuyor. Ve bakmışlar ki kendisi de gerçekten dediklerini yaşıyor. Bizden istediklerini kendisi de yaşıyor. Bize atın, bırakın, terk edin dediği olumsuzlukların hiçbirisi bunda yok. Peygamberlikten önce de yok, peygamberlikten sonra da yok.

Sevgili öğretmen arkadaşlar, imam arkadaşlar, babalar, cemaate önder olan vakıf-dernek gibi kurumlarda faaliyet gösteren arkadaşlar, bu manada bizim Peygamberimiz Muhammed(s.a.v) Efendimizi taklid etmemiz, onun sünnetini tatbik etmemiz lazım gelir. Anadolu'nun değişik yerlerinden gelen bu genç evlatlarımız Ankara'da sizi tanıyacaklar, sizi görecekler, sizi örnek alacaklar. Buradan mezun olup gitseler bile yarın "Ne güzel abiydi ya, Allah razı olsun. Yıllarca bizimle ilgilendi. Elimizden tuttu. Yol gösterdi. Bize sahip çıktı. Peygamber Efendimiz'in sahabesine sahip çıktığı gibi bize sahip çıktı. Ben Ankara'ya gittiğim zaman şu şu kötülüklerim vardı, olumsuzluklarım vardı. Onların hepsini bana terk ettirdi. Sigara içerdim, sigarayı bıraktırdı. Namazım yoktu, namaza başlattı.''

Arkadaşlar, saygıdeğer büyüklerim, bizim görevimiz bu olacak. Anneler, babalar, siz de çocuklarınıza böyle yaklaşacaksınız. Öğretmen arka-

daşlar, öğrencilerimiz de bize böyle bakacaklar. Sınıfta anlattığımız ders unutulur. Ama nasıl anlattığımız unutulmaz. Yaptığımız imtihanlar, sorduğumuz sorular unutulur. Ama benim yaşantım, okuldaki ciddiyetim, öğrencilere örnek oluşum, hal ve hareketimle, tutum ve davranışımla, yaşantımla, İslam'a ayna oluşum, Peygamber(s.a.v) Efendimizi hatırlatmam bunlar unutulmaz. Bizim aile içinde çocuklarımıza, camide cemaatimize, okulda öğrencilerimize, toplumda, cemiyette, cemaatte, vakıfta, çevremizde bulunan insanlara bu manada örnek olmamız lazım gerekir. Allah Rasulü (s.a.v) Efendimiz kısa zamanda, 22 senede bu neticeyi nasıl elde etti? Efendimiz vefat ederken Arap Yarımadası tamamen İslam'a teslim olmuştu. Üç tane Türkiye büyüklüğünde bir kara parçasıdır. Bakın küçümsenmeyecek bir netice. Üç tane Türkiye büyüklüğünde bir kara parçası Medine merkezindeki İslam devletine teslim olmuş. Yemen'den bugünkü Irak, Suriye hudutlarına kadar. Basra Körfezi'nden Kızıldeniz'e kadar. Bu kara parçası ve bu kara parçasının üzerinde yaşayan insanlar az sayıdaki Hıristiyanlar ve az sayıdaki Yahudiler hariç hemen hemen hepsi üç tane Türkiye büyüklüğünde bir kara parçası, Efendimizin ümmeti olmuş, O'na inanmış, Müslüman olmuş. Bu nasıl olmuş diye sorduğumuzda İslam düşmanları kasten diyorlar ki; "Peygamber kılıç zoruyla bunları Müslüman etti.'' Peki, kılıç zoruyla diyorsunuz yani ordusu vardı, kılıcı vardı. Peki, bu orduyu nereden buldu, nereden arkaya taktı, dediğimiz zaman susup kalıyorlar. Ordu gökten mi indi? Yok. Yerden mi bitti? Yok. Bu orduyu Peygamber oluşturdu. Nasıl oluşturdu? Aslında bunu biliyorlar da bilmek istemiyorlar.

Arkadaşlar gönlünü eğitmediğiniz, gönlünü kazanmadığınız, gönlünü istediğiniz şekle büründürmediğiniz bir insan sizin peşinize takılmaz. Takılsa bile o takılma geçicidir. Dünyalık menfaatlere dayalı bir takılmadır. Bugün bin kişi takılmıştır. Yarın bir gün bakarsın ki bir kişi kalmış. Nitekim görüyorsunuz işte, Türkiye'de ve dünyada buna benzer diyelim ki partidir, vakıftır, bir bakıyorsun rüzgârı arkaya almış gidiyor. Aradan biraz zaman geçiyor kimse kalmıyor. Bu kalabalık o insanın kendi başarısıyla elde ettiği bir kalabalık değildir. Zamanın, şartların, rüzgârın arkaya alınması neticesinde meydana gelmiş suni yapmacık bir kalabalıktır. Biraz sonra bir bakıyorsunuz ki rüzgâr öbür taraftan esiyor, insanlar patır patır dökülüyorlar. Peygamberin çevresinde bulunan insanlar terbiyeden geçmiş, tornadan geçmiş, gerçekten inanmış, yetişmiş insanlar, yetişmiş elemanlardır. Ne Bedir'de bırakıp gittiler, ne Uhud'da ne Hendek'te ne de en zor imtihan olan Huneyn'de bırakıp gittiler. Üç tane Türkiye büyüklüğünde bir kara parçası, Efendimizin çevresini kuşatmış, bütün zorluklara göğüs germiş insanlardı onlar. Maddeyi, imkânı bırakıp maddesizliğe, imkânsızlığa geldiler. Mekke'de Müslüman olmak öyle kolay bir şey değildi. Rahat yaşantıyı bırakıp sıkıntıya talip oldular. İçlerindeki kötülüğü boşaltıkça kendilerinin rahat ettiğini gördüler.

Sevgili gençler, özellikle sizinle konuşmak istiyorum. Kafanıza, kalbinize, beyninize, hayatınıza sahip olmanızı tavsiye ederim. Kir, leke imansızlık, fısk fücur öyle bir şeydir ki kalbinizde bir yer etti mi söküp atamıyorsunuz. Söküp atsanız bile orada bir izi oluyor. Çekiyor böyle. Hani şöyle bir fıkra anlatılır. Olmuş bir hadise değil ama temsili hikâyedir, bir hakikati iyice anlatmak için anlatırız: "Adamın birisinin gözleri görmez olmuş. Bir hekime gitmiş. Hekim demiş ki,''Senin gözlerini tedavi etmem gerekir. Tedavi edebilmem için yerinden çıkarmam gerekir. Otur şuraya. Gözlerini çıkaracağım yuvasından, tedavi edip tekrar takacağım, bak o zaman göreceksin, iki gözlerin de görür." "Olur'' demiş ve oturmuş doktorun dizinin dibine. Adamın gözlerini çıkarmış. Koymuş önüne tedavi ediyor. O anda bir karga gelmiş, doktorun önündeki gözlerden birisine vurmuş gagasıyla kalkmış gitmiş. Doktor "Eyvah" demiş. "Kaş yaparken göz çıkardık." Nasıl edeyim şimdi ne yapayım? Derken oradan geçen bir koyun veya keçi hemen yakalamış koyunun veya keçinin gözünü çıkarmış. Artık bunu takalım demiş. Diğerini de tedavi etmiş takmış. Biri adamın kendi gözü diğeri de koyunun veya keçinin gözü. "Nasıl?'' demiş. Gördün mü? "Valla gördüm'' demiş. "Demek ki yapıyorsun, beceriyorsun. "İyi görüyor musun?" "İyi görüyorum." "İkisi de görüyor mu?" "İkisi de görüyor." demiş adam. Peki, Allah selametlik versin. Gitmiş. Aradan biraz zaman geçmiş karşılaşmışlar. "Nasıl gözlerin iyi mi? Görüyor musun?" "Görüyorum." demiş. "Hiçbir şikâyetin yok mu?" demiş doktor. "Valla" demiş. "Bu sol gözüm yeşilliklere takıldığı zaman oralara bakıp kalıyor, öbüründe bir sıkıntı yok." "Ha" diyor doktor. "Niye öyle 'ha' diyorsun doktor?" diye sormuş. Yav o benim bileceğim bir şey, hadi git devam et. "Ha" derken kendi kendine demek ki o keçiden aldığı göz sol gözüne takılmış. Yeşilliklere böyle ot, yeşil, çimen gördüğü zaman oraya takılıp kalıyor. Sevgili gençler günah böyledir yavrum. Kir böyledir. Leke böyledir. Tanışmayacaksın. Kalbinde, kafanda, fikrinde, beyninde bunlar yer etmeyecek ki rahat edesin. Biraz önce okuduğum ayette Rabbimiz'in buyurduğu gibi huzura kavuşasın. Eskilere sorulduğu zaman "nasılsınız?" Derlerdi ki; "Küfürde ve dalalette olmadığım müddetçe her halime Elhamdülillah." Hasta da olsam Elhamdülillah, yoksul da olsam Elhamdülillah, aç da olsam Elhamdülillah, sürgünde de olsam Elhamdülillah, küfürde ve dalalette değilsem elhamdülillah. ***(Devam Edecek)***

İslam'ın Adaleti ve Küresel Hegemonya

Hayriye BİCAN

Adalet ihsandır, insaftır, itidaldir, istikametir. Adalet mizandır, ölçüdür. Adalet orta yoldur, dengedir. Adalet rahmettir, berekettir. Adalet doğru olmak, dürüst olmak, hakka yönelmek, batıldan uzaklaşıp doğrunun ve güzelin yanında olmaktır. İnsana yakışan hayattaki adalet sütununu tahkim edip, kuvvetlendirmek ve korumaktır. Göz adalet kelimesine değince, gönül adalet kelimesine dokununca, adalet şiar olunca insan için adalet terazisinin ağırlık kefeleri hak ve hakkaniyet arsında salınır durur. Adaleti terennüm eder evrene, her şeyi yerli yerinde kullanarak, fıtrata dönmeyi öğütler herkese… Her şeye… İşte adalet gözü, ona çok muhtacız, çünkü sadece bu göz ayırt ediyor hak ile batılı ve sadece o göz görüyor doğru ile eğriyi. Öyleyse alelacele adalet gözlüklerini kuşanmamız şart, etrafımıza adalet nurunu saçmak için…

Hikâye anlatıyor: Günlerden bir gün bir aslan, bir tilki ve bir eşek ava çıkmışlar. Av bereketli geçmiş. Envai çeşit lezzet dolmuş önlerine. Aslan, eşeğe "senin aklın iyi erer, şunları bir pay et bakalım." demiş. Eşek hemen üç eşit parçaya bölmüş ganimeti. Daha sonra aslana dönüp, "Al hangisini istersen!" demiş. Aslan bu, gazaba gelmiş bu haksız paylaşımdan. Kaldırdığı gibi indirmiş pençesini eşeğin üzerine. Parçalara ayırarak bir ziyafet çekmiş kendisine. Sonra tilkiye dönmüş, "O beceremedi, sen pay et bakalım."demiş. Tilki ne var ne yoksa toplamış aslanın önüne yığmış. Kendisine de bir lokmacık ayırmış. Yüzü gülmüş aslanın ve neşeyle sormuş: "Nereden öğrendin bu adil paylaşımı?" demiş. Bu soru üstüne tilki de gülümsemiş aslana: "Nereden öğreneceğim, dostum eşekten!" demiş.

Adalet denince hep "Katıraslan"ı hatırlarım, nedense. Lise yıllarında okuduğum bir kitap bu. Cahit Zarifoğlu'nun bu kitabında yukarıdaki hikâye benzer bir olay anlatılıyordu. Aslan ile tilki bir katır üzerinde uzun bir yolculuğa çıkıyorlar. Böylece olaylar birbirini takip ediyor… Katıraslan'la bir aslan ve bir tilkinin dilinden yaşadığımız dünyaya hayretle bir bakış fırlatmıştık o yıllarda. Sihirli bir ayna tutmuştu bize bu dünyayı tanımaya dair. Kapitalist kültürün her gün yeni bir ihtiyaç icat ederek insan fıtratını nasıl yozlaştırdığını, belki de bu kitapla kapı aralamıştık anlam dünyamızda. Çıkarların çakıştığı noktada ne dostluk, ne saygı, ne de adalet kalıyordu. Canavarlaşan insan bir çırpıda pençesini mazlumun ensesine çakıyordu, gözlerini kırpmadan.

Allah'ın kâinattaki her şeyle ilgili takdir ettiği prensipler adalet üzere tesis edilmiştir. Her şey bir ölçüye göre planlanmıştır. Adalet yaşamdaki dengedir. İnsan hayatının adalet üzere devam etmesi ancak Allah'ın hayat için öngördüğü kurallara göre sürdürülmesiyle mümkündür. İnsan ve insan, insan ve kâinat, insan ve diğer canlılar arasındaki alâkanın adalet üzere devam etmesi de Allah'ın hayatımıza koyduğu prensiplerin tatbikiyle mümkündür.

Hayatı, beşer eliyle ikame edilen kurallara göre organize etmek bir dizi aksaklıklara sebep olur. Dolayısıyla adalet prensibinde kırılmalar ve kısıtlamalar ortaya çıkar. Çünkü işin içine insanın eksikliği, noksanlığı, zayıflığı, cehaleti, despotluğu, kibri, ihtirası, menfaati, heva ve arzusu bu kanunlara sirayet eder. Çelişkiler belirir, adalet sınırları aşılır ve ortaya zulüm çıkar. Güçlü

olan zayıf ve çaresiz olana, tek adam bir topluluğa, bir millet başka bir millete, bir anlayış diğer bir anlayışa zulmeder.

Adalet, hak ölçülerine uygun olarak hak sahibine hakkını vermektir. Aslanı ot yemeğe, atı da et yemeğe zorladığınızda adalet direklerini sarsarsınız. Zulmün olduğu yerde ifsat çoğalır, doğal olarak. Rabbimizin insan fıtratına koyduğu, insanın doğuştan kazandığı, sadece insan olduğu için hak ettiği özellikleri vardır. Her halükarda insanın hayat hakkı bakidir. İnsanın din emniyeti, can emniyeti, akıl emniyeti, nesil emniyeti, mal emniyeti insanın korunması gereken temel haklarının ana çerçevesini oluşturur. Bu haklar mutlaka korunmalıdır. Bu temel haklardan asla hiçbir insan vazgeçmez. Her insan bu hakları gerçekleştirmek için mücadele eder. Sözü edilen bu hak ve özgürlükler konusunda hiçbir kul diğeri üzerinde baskı kuramaz. Rengine, cinsiyetine, diline, milliyetine bakılmadan tüm insanlar söz konusu haklarda eşittir. Gerektiğinde de hiçbir insan bu hakları hususunda mücadele etmekten de asla vazgeçmez. Adaletin tesisi için herkesin mutlak surette bu haklarına sahip çıkması da gereklidir, hiç şüphesiz.

İslam'ın adalet anlayışı çok geniş kapsamlıdır. Tüm insanlığı içine alır. Müslümanlar sadece kendi aralarında değil, tüm insanlığa karşı bu adalet bilinciyle muamele etmelidir. İslam hukuku ırk, din, dil ayrımı gözetmeden insanı, insan olduğu için değerli kabul eder ve hak sahibi sayar. Bunun için tüm insanlığa adalet ölçülerinde bir yaşam fırsatı sunmanın fırsatı içindedir. Haklar noktasında bakıldığında mü'min de, kâfir de hak elde etme hususunda eşittirler. Allah bu konuda ayrımcılık öngörmez.

İslam'ın adalet anlayışı çok geniş kapsamlıdır. Tüm insanlığı içine alır. Müslümanlar sadece kendi aralarında değil, tüm insanlığa karşı bu adalet bilinciyle muamele etmelidir. İslam hukuku ırk, din, dil ayrımı gözetmeden insanı, insan olduğu için değerli kabul eder ve hak sahibi sayar. Bunun için tüm insanlığa adalet ölçülerinde bir yaşam fırsatı sunmanın fırsatı içindedir. Haklar noktasında bakıldığında mü'min de, kâfir de hak elde etme hususunda eşittirler. Allah bu konuda ayrımcılık öngörmez. Dünyadaki tüm kullarına mü'min, mücrim ayırmaksızın imtihanda olmaları sebebiyle eşit muamelede bulunur. Ahrette ise sadece mü'min kullarına nimetlerini sunacaktır. "Allah, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder." (Nisa-58)

Adalet emanettir. Dünyadaki, sosyal hayattaki zulme ve haksızlığa karşı duran bir emanet. Adalete önderlik etmek, sadece Allah için hareket ederek, Allah için çalışmayı hedeflemekten dolayı meydana gelen emanet anlayışı. İşte bu bakış açısı adaletin tesisi için vazgeçilmez bir öğedir. Müslüman adaleti Allah için gözetmek ve korumak zorundadır. Hak sahibi kim olursa olsun hakkını vermek durumundadır. Hakkı ihlal edilen insana dinine, milliyetine bakılmadan yardım götürmelidir. İslam ve adalet talebi kesinlikle birbirinden ayrılmaz. İslam hakları, özgürlükleri ve adaleti ikame etmek için çalışmayı emreder. Müslümanları hakları gözetme konusunda özellikle uyarır. "…Hükmedersen aralarında adaletle hükmet. Çünkü Allah adalet sahiplerini sever." (Maide-142).

Müslüman nerede, hangi şartlarda olursa olsun, adaletli davranmayı, emanet olarak kabul edip, Allahın arzusuna göre davranmayı prensip edinmelidir. Adaleti şiar edinen her Müslüman, bir konuda Allah nasıl olmasını istiyorsa o bağlamda kalarak karar vermelidir. Her şart ve zeminde adaleti ölçü almak zorundadır. "Ey İman edenler! Adaleti titizlikle ayakta tutan, kendiniz, ana-babanız ve akrabanız aleyhine de olsa Allah için şahitlik edenler olun." (Nisa-135)

Tarihte, Allah'ın Kitabıyla hükmedildiği dönemlerde insanlığın hak ve adaleti doyasıya yaşadığına şahit olmamız, yadsınamaz bir gerçek. Malumunuz bunun örnekleri o kadar çok ki. İnsanlık İslam'ın gölgesi altında huzur içinde yaşamış. Tüm dünyaya da huzur ve adalet taşımışlar. İslami yönetimlerde adalet kavramı hayata o kadar etki etmiştir ki, en küçük şüphe olması durumunda hadler/cezalar uygulanmamıştır. Bu rahmet atmosferindeki meltemin fısıltısını duyuyor mu, bu çağın kirli kulakları. İslam coğrafyasında Endülüs'ten Çin'e kadar uzanan alanda dört yüz sene süresince sadece altı tane hırsızlık vakası tespit edilmiş. Biz bugün, o dönemdeki emniyet ve güveni tahayyül etmekte zorlanıyoruz, ne yazık ki.

Adalet mülkün temelidir diyen ve adaletiyle insanlığa timsal olan Hz. Ömer'in hilafeti döneminde, açlık ve yoksulluk var, halk maddi sı-

kıntı çekiyor. Bu günlerde Hz. Ömer'in huzuruna hırsızlık yaptıkları gerekçesiyle gençler getiriliyor. Ama Hz. Ömer açlık unsurunu göz önünde bulundurarak gençleri affediyor, cezalandırmıyor.

Modern çağlara günümüze gelip adalet aynasının ışıklarını yansıttığımızda içler acısı bir tabloyla karşılaşırız. Gözleri petrol ve dolar gören emperyalist batı despotizmi enerji kaynaklarına hükmetmek için mazlum halklar üzerinde baskı kurarak fesat ateşini tutuşturuyor. Böylece dünyanın en zengin enerji kaynaklarına sahip olan bölgelerde açlık ve sefalet kol geziyor. Yoksulluk insanlığın belini büküyor. Dünyanın yüzde kırkından fazlası fakirlikle pençeleşiyor ve insanlar açlıktan ölüyor. Teknolojinin nimetlerinden faydalanmayı bırakın insanlığın en az dörtte biri elektrik ve su yüzü görmeden yaşıyor. Dünyanın belirli bir bölgesi dünya gelirinin tamamına yakınını tüketirken, diğer bir kesimin payına açlık ve çaresizlik düşüyor. Dünyanın bir bölgesi doğuştan "Demokrasi" denen şeye hak sahibi iken, öbür kesim çifte standartlara maruz bırakılıyor. Bu ikiyüzlü tutum açıkça gösteriyor ki, Batı demokrasiyi sadece kendisi için, kendi çıkarları söz konusu olduğu zaman istiyor.

Demokrasinin beşiği olan batı, kendisini batı dışı dünya ile asla eşit görmez. Çifte standartlı uygulamalarıyla her gün biraz daha küresel boyutta eşitsizlik olabildiğince derinleşiyor. Batının dünya ile kurduğu emperyalist bakışlı tek taraflı ilişki, başka kültürleri yok eden, yağmalayan, çalan, katleden teröristçe bir anlayışın ürünüdür. Küresel dünyanın ne ahlakı ne de vicdanı var. Adaletsiz de aynı zamanda. Bu küresel emperyalist dünya insanlığı kasıp kavuran terör rüzgârları estiriyor, malum halklar üzerinde. Yeryüzünün her yanını kriz, kaos ve savaş sarmış durumda, emperyalist zalimlerin çıkarlarını korumak için.

Güney Afrika'da apathaidin/ırkçı rejimin mucitleri batılı emperyalistler değil mi? Eşitlik ve insan hakları söylemlerinin patronları bu caniliği icra ediyorlardı, gözlerini kırpmadan.

Bu küresel hegemonya mantalitesi kendi çıkarlarını korumak için demokrasi götürdüğü Irak'ı bir ateş topuna çevirdi. Orada bir tarih ve kültür yok edildi. Irak'ta yetişmiş insanların kökü kurutuldu, bir medeniyet talan edildi. Afganistan'da da durum buradan farklı değil.

Gazze'de devlet terörü kol geziyor. Grozni'de halka acımasızca saldırılıyor. Keşmir'de olanlar gözler önünde. Küresel emperyalizm dünyayı açık hava ceza evine çeviriyor, yaptıklarıyla. Guantanoma, Ebu Gureyb, Bagram hava üssü vb. işkence merkezlerinde uygar batının imzası var.

Küresel hegemonya, Siyonist İsrail'in Filistin'de uygulanan zulmüne sessiz kalıyor. Hatta bu bir savunma hakkıdır diyor. Filistin'de süren bu soy kırım, demokrat batının ilgi alanına niçin girmiyor? Yoksa demokrasi sadece küresel hegemonyanın lüksü ve refahı için mi var?

Yıllardır Filistin'de olanlara gözünü kapayan sömürge mantığı Libya'ya yardım adına balıklama dalıyor. İki yüzlü emperyalist mantalite, ne oldu da bir anda barışçı ve yardım sever oldu, Libya söz konusu olunca. Batı menfaatleri tehdit altında değilse asla çözüm önermiyor, hep sorun üretiyor. Libya'ya yapılan batı müdahalesi tamamen çıkarları korumaya yöneliktir. Çünkü Libya batıya en kısa yoldan doğalgaz ve petrol taşıyan bir merkez. NATO Mısır'a, Tunus'a neden ilgi göstermedi? Libya'daki batı müdahalesi iki kötü arasında olan bir hesaplaşmadır. Kaddafi halkına zulmeden bir kaçık, batının çıkar kodlarıyla ilgili duygusallığını anlatmaya hacet yok. Çıkarları söz konusu olduğunda demokrasi putunu kolaylıkla rafa kaldırmaktan hiç çekinmiyor. Çünkü modern uygarlığın tek endişesi petrol çıkarlarına bir zararın gelmemesidir.

Materyalist temele dayanarak kurgulanan sosyal, kültürel, ekonomik yaşam modelleri çıkarı önceleyip adaleti göz ardı ettiği için insanlar arası ilişkilerde güven darbe görüyor. Menfaati önceleyen insan bencilleşiyor. Böylece tahammülsüz ve kanaatsiz bir toplum küresel emperyalizmin çıkarlarına uygun bir yaşam sürüyor.

Küreselleşmenin lokomotif gücü olan sekülerizm kapitalist bir yaşam oluşturmak için projeler uygular. Modernite maskesiyle insanı çağdaşlık rüyası üzerinden vurur. Küresel kapitalist dünyanın modernizasyon politikaları asimilasyondan başka bir şey değildir. Küresel dünyanın vicdanı yok, aslına bakılırsa. İkiyüzlü bir anlayışı var. Sekülerizmin, kapitalizmin, liberalizmin ve demokrasinin ne ahlakı ne de adaleti var. Batı ideolojisinin fonksiyonel uçları olan tüm izimler ve demokrasi ahlaki bir temele dayanmaz. Batı uygarlığının ayırt edeci özelliği sadece çıkarları korumaktır. Küresel emperyalizm bu bağlamda, demokrasi adına hırsızı da katili de destekler. Zulme ve hukuksuzluğa zemin oluşturur.

Küresel emperyalizmin her fırsatta işaret ettiği insan hakları, eşitlik, demokrasi, hukukun üstünlüğü, çok kültürlülük ve sivil toplum gibi söylemler aldatmaca ve hedef saptırmaya yöneliktir. Bu kavramlar küresel sömürgeciliğin maske kavramlarıdır. Dünyanın içinde bulunduğu kaos ortamı da gösteriyor ki, onların demokrasi talepleri sadece kendileri için. İnsan hakla-

rı da sadece egemen güçler için ve onların çıkarlarını gözetmek ve haksızlıkların üzerini örtmek için kullanılan paravan bir kavramdan öte bir şey değil.

Adalet, evrenin dengeli ve ölçülü olarak devam etmesi için mutlaka gereklidir. Adaleti yitirdiğinde insan dünya ve içindekiler sıkıntıya düşer ve yolunu kaybeder. Adalet gözlüğünü parçalayanlar dehşet ve acının hüküm sürdüğü zamanları yaşarlar. Adaletli bakışı kaybedenler Allah'ın hayatlarına rahmet olsun diye uzattığı ipi koparıp zulmün içine düşerler. Kirletilmiş bu dünyada hak ve adaleti zirveye çıkartmak için, adaleti hayatın içine çekerek sosyal hayatta işlevsellik kazandırmak için çalışmalıyız. Bu inançla ilerleyen nesiller, Hak'kı ve adaleti beldeden beldeye, şehirden şehre, kıtadan kıtaya ulaştırmıştır. Avrupa'nın içlerinden uzak doğunun en uzaklarına kadar. Ama ilke ve kimliklerinden taviz verip, adaletten ayrıldıklarında ihtişamları sönmüştür. Bugün oralara yolunuz düştüğünde Endülüs'e, Kurtuba Camisine ve Hamra Sarayına ayak bastığınızda içiniz sızlar, hüzünle dolar içiniz. İstanbul caddelerinde, Bağdat sokaklarında, Gazze sahillerinde, Kahire'de, Şam'da da hüznü bir nefeste ciğerlerinize çekersiniz, içiniz yanar.

Zulüm, zalimin yanına kâr kalmaz. Ahlar ve figanlar yeryüzünün semasını inletir. Bu ahlar, adalet çığlıkları mutlaka aksi seda bulur. Dünyanın her yanında açlıkla pençeleşen çocuklar, kadınlar, yaşlılar bu haksızlıklara maruz kalan mazlumlar, emperyalist despotlara gereken cevabı verecekler, bir gün. Adalet talep eden ve adalet mücadelesi verenler, kapitalizmin saldırganlığına karşı bir savunma geliştirmek zorundalar. Kapitalizme özgü iktidar, hırs, şiddet ve kâr politikalarına karşı ayakta kalmak için medeniyetimiz köklerinde var olan o ruha yeniden hayat hakkı tanımalıyız. Adaletli bir dünyanın ikamesi için buna mecburuz.

"Ey İman edenler! Allah için hakkı ayakta tutan, adaletle şahitlik eden kimseler olun. Bir topluluğa duyduğunuz kin, sizi adil davranmamaya itmesin. Adaletli olun bu Allah korkusuna/takvaya daha çok yakışan (bir davranış)tır. Allah'a isyandan sakının. Allah yaptıklarınızı hakkiyle bilmektedir." (Maide-8)

Medine Vesikası

Ahmet TAYYAR

Hicretten sonra birinci yılda üç önemli olay vuku buldu: Birincisi Muahede Olayı, yani Kardeşleştirme Olayı'dır, ikincisi mescidin yapımı ve üçüncüsü ise Medine Vesikası'nın hazırlanmasıdır.

Hicret'le birlikte Medine'de üç ana toplumsal blok ortaya çıkmış oldu: Müslümanlar, Yahudiler ve Müşrik Araplar.

Müslüman blok, Mekkeli Muhacirler ve Medineli Evs ve Hazreç'li Ensar'dan müteşekkildi. Bu türden toplumsal yapılanma bütün Arap yarımadasının kadim geleneğine yabancıydı. Çünkü geleneksel kabile hayatında, toplumsal örgütlenme kan ve akrabalık bağına dayalı iken, ilk defa Medine'de coğrafi, etnik ve kültürel kökeni tamamen birbirinden farklı insanlar bir araya gelerek kendilerini ayrı bir sosyal blok olarak tanımlıyorlardı. Sonraları buna Romalı Süheyb, İranlı Selman, Kürt Gavan vb. eklenecekti. Nitekim Medine Vesikası'nın 2. maddesi bu sosyal bloğu din ve hukuk temelinde "diğer insanlardan ayrı bir ümmet" olarak zikredecektir.

Ancak kuşkusuz Medine, Müslümanlardan ibaret değildi. Onun kadim sakinleri Yahudiler ve Gayri Müslim Araplar da vardı. İşte Hz. Muhammed (s.a.v)'in önünde bütün bu sosyal blokları anlaştırıp birleştirmek ve bir arada yaşamanın formülünü bulmak gibi önemli bir sorun vardı. Peki, bunu nasıl yapacaktı?

Öyle anlaşılıyor ki, Hz. Peygamber (s.a.v), Medine'nin sosyal, dini ve demografik yapısını ortaya çıkarmakla işe başladı. Ve bu amaçla, o günkü gelenekler için hayli yabancı olan bir teşebbüse girişerek nüfus sayımı yaptırdı. Medine Vesikası gibi bu ilk nüfus sayımının yapılması ve şehir sakinlerinin tek tek (erkek, kadın, çocuk, yaşlı) bir deftere yazılmasına da ilk defa rastlanıyor diyebiliriz. Huzeyfe (r.a)'den gelen bir nakle göre: "Allah'ın Elçisi bize: -"Din olarak İslam'ı seçen ve Müslüman olan kimselerin isimlerini (tek tek) yazıp getiriniz" dedi. Biz de ona 1500 kişinin ismini yazıp getirdik" (Buhari 56/181)

Nüfus sayımı sonucu Medine'de 10 bin kişinin yaşadığı, bunlardan 1500'ünün Müslüman, 4000'inin Yahudi ve 4500'ünün Müşrik Arap olduğu anlaşılmıştı. Peygamber (s.a.v) ikinci bir adım attı, Medine'nin doğal şehir sınırlarını tayin etti ve dört bir köşeye birer işaret koyarak bir Site-Devlet'in toprağını belirlemiş oldu ki, bu sınırlar içinde kalan bölge Vesika'nın 39. maddesinde "Yesrib (Medine) vadisi içindeki alan (cevf), korunmuş (haram)" olarak yer alacaktır.

Tabiatıyla Müslümanlar bu teşebbüsten memnundular. Yahudiler de bu sosyal ve siyasal organizasyondan memnun görünüyorlardı; ancak Medineli Müşrikler huzursuzdular, geleceklerini tehdit altında görüyorlardı. Bunun nedenini anlamak zor değildi; çünkü Peygamber ve arkadaşları Mekkeli Müşriklerin tahammülsüz baskılarına dayanamayarak hicret etmek zorunda kalmışlardı. Onun diğer Müşriklerle arasının iyi olacağı düşünülemezdi. Kaldı ki, hicretin hemen ardından, Mekke'den Kureyş'in Müslümanların peşini bırakmayacağı ve yakın bir gelecekte Medine üzerine bir sefer düzenleyeceği yolunda haberler gelmeye başlamıştı. Böyle bir çatışma ortamında Medineli müşriklerin durumu ne olacak-

tı? Kureyş, onlara "Niçin Muhammed'i kabul ettiniz?" diye çıkışmaz veya muhtemel bir karşılaşmadan önce Müslümanlarla aralarında bir çatışma çıkmaz mıydı? Ortada fiili bir durum vardı. Böyle bir konjonktürde nasıl bir arada yaşanacaktı?

Hz. Muhammed (s.a.v), bir yandan hicret eden Mekkelilerin yerleştirilmesi ve yeni çevreye intibaklarıyla uğraşırken, diğer yandan Yahudi ve Müşrik Araplara güven vermeye çalışıyor, niyetinin Medine üzerinde mutlak bir egemenlik kurmak olmayıp yeni dinî cemaatinin güven içinde yaşamasını ve dinlerini yayma imkânlarını sağlamak olduğunu söylüyordu. Esasında daha Mekke'de inen vahiylerde geçerli bir politika olarak "Sizin dininiz size, benim dinim bana" (Kafirun–6) ilkesi benimsenmişti. Ancak Kureyş, bu çok dinli çoğulcu projeyi reddedip Peygambere dini tebliğinde engeller çıkarmış, Müslüman olmak isteyenlere ağır baskılar ve işkenceler uygulamıştı.

Dolayısıyla Peygamberin izlediği stratejide hiçbir değişiklik yapmak gerekmezdi. Bu durumda Medine'deki hayatı, Mekke'de inen vahyin toplumsal, hukuki ve kurumsal düzeyde bir açılımı, Mekke'deki vizyonun Medine pratiğine taşınması olacaktı; nitekim öyle oldu. Yani dinî ve hukuki özerklik temelinde çoğulcu bir toplumsal projeyi hayata geçirerek, herkese ve her topluluğa bir arada yaşamanın mümkün yollarını göstermek. Elbette dinî tebliğ devam edecekti; ama hiç kimse zor ve baskı altına alınarak başka bir dine girmeye mecbur edilmeyecek, din değiştirenler Mekke'de olduğu gibi herhangi bir engelle karşılaşmayacaktı.

Medine'ye gelişten sonra önce Medineli Ensar ile Mekke'den gelen Muhacir ailelerin başkanlarının (Nakib) katıldığı büyük bir meclis toplandı ve muhtemelen yukarıda sözünü ettiğimiz kardeşleşmenin hukukî temelini oluşturan hükümler görüşüldü. İşte Medine Vesikası'nın ilk 23 maddesi, bu toplantıda tespit edilmiş olup yeni Müslüman bloğun sosyal ve hukukî ilişkilerini yazılı hükümlere bağlamaktadır.

Bu iş tamamlandıktan sonra, Hz. Muhammed (s.a.v), Müslüman bloğun liderleriyle olduğu kadar, Müslüman olmayan Medineli diğer sosyal blok temsilcileriyle de durumu istişare etti. Hepsi Enes'in evinde toplanarak yeni bir "Şehir-Devlet" yapısını ortaya çıkaran temel ilkeler üzerinde anlaştılar. Bu yeni "devletin anayasası" yazılı bir biçimde tespit edilip vazedildi ki bu metin şu anda elimizde bulunan Vesika'dır.

Elimizde bulunan Medine kaynaklı bu belgenin Avrupa dillerine ilk çevirisi 47 maddeye ayrılmış ve ne yazık ki sonraki çevirmenler bu taksimi aynen sürdürmüşlerdir. Oysa bunun orijinalinin 52 maddeden oluştuğunu söyleyebiliriz. Sözleşme iki farklı bölümden oluşmaktadır: 1 ila 23.

paragraflar arasındaki ilk bölüm (ki aslında 25 madde içermektedir) Müslümanlarla ilgili konuları, 24 ila 47. paragraflar (27 madde içermektedir) ise Yahudilerle ilgili konuları ele almaktadır. Kaynaklarımıza göre sözleşme Rasulullah (s.a.v)'ın Medine'ye gelişinden kısa bir süre sonra, H. 1. yılda yürürlüğe konulmuştur ve bu kaynakların her iki bölümle ilgili olarak dayandıkları çalışmalar birbirinden pek farklı değildir. Onların bu konuda sessiz kalışı, bizlere her iki bölümün de aynı tarihlerde yürürlüğe konmuş olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte, kendi kendimize, Yahudilerin nasıl ve niçin, sahip oldukları bağımsızlıktan kendi iradeleriyle vazgeçip, Yahudi olmayan, kendilerince meçhul hatta iktidar bakımından güçsüz bir yabancının egemenliğini kabul etmiş olduklarını sormadan edemiyoruz. İlerde ele alacağımız nedenler doğrultusunda, burada belki de farklı iki dönemde kaleme alınmış, ancak tarihin bunları birbiri içerisinde kaynaştırarak bize bir tekmiş gibi sunduğu iki belge söz konusudur.

Yahudi kabileleriyle yapılan ittifak anlaşmaları konusunda her ne kadar kaynaklarda bilgi bulunmasa da, bunların müslim ya da gayrı müslim Arap kabileleriyle birlikte ve aynı zamanda müttefik olduklarını düşünmemek gerekir. Muhammed (a.s) Yahudi ırkından değildi ve Yahudi dinine de mensup değildi. O sıralarda İslam'ın Medine'de eriştiği güç ve kudret ise bu Yahudilerin güvenlik ve bağımsızlıkları için bir tehdit oluşturmuyordu. Oysa ilerde de göreceğimiz gibi, anayasanın içerdiği hükümler Yahudilerin siyasal alanda olduğu kadar ekonomik alanda da bağımsızlıklarının önemli bir bölümünü ellerinden almaktadır. Yine metin incelendiğinde görüleceği gibi, bu anayasa hiçbir zaman açık bir biçimde Yahudi kabilelerini bağımsız birimler olarak nitelendirmemekte; tam aksine, anayasa metninde İslam'ı kabul eden on kadar Arap kabilesi sayılarak, filan ya da falanca Arap kabilesi ile ittifak yapmış olan Yahudilerin filan ya da falanca haklara sahip olacakları belirtilmektedir (madde 24-35 ve 46). Görünüşe bakılırsa Yahudiler, federal yapıdaki bu Şehir-Devlet'e eşit koşullarda değil de, efendi durumundaki Müslüman-Arapların mevlâları olarak katılmışa benzemektedirler. Olayların bu şekilde gelişmesi ise, ancak Müslümanların ülke dışında görkemli zaferler elde ettikleri ve içerde de durumlarını iyice pekiştirdikleri bir döneme rastlamaktadır. Zaten Araplarla ilgili 16. maddede de gördüğümüz gibi, Yahudilerin herhangi bir zamanda bu anlaşma kapsamına girebilmeleri için açık kapı bırakılmıştı. Eğer onlar daha başlangıçta ittifaka dâhil olmuş olsalardı, bu madde gereksiz yere konulmuş olacaktı. Metindeki bu tür kanıtların yanı sıra, tezimize destek niteliğinde bir dizi olaya daha tanık olmaktayız. Anladığımız kadarıyla İbn Manzur, Yahudilerle yapılan bu anlaşma hükmünün, Ensâr ve Muhacirleri ilgilendiren maddeden tamamen bağımsız bir nitelik taşıdığı kanısındadır. Gerçekten, yazarın bu anayasa ile ilgili olarak kaleme aldığı eserde, bir kez "Muhacir Müslümanlarla Medineli Müslümanlar arasında akdedilen sözleşme", bir başka yerde de "Yahudilerle akdedilen sözleşme" ifadesi kullanılmıştır. Büyük hadis bilgini Ebû Dâvûd ise bu konuda daha açık ve net bir ifade kullanarak şöyle der:

"Bu anlaşma (H. 2. yılda cereyan eden) Bedir Savaşı'ndan sonra ve Ka'b İbn el-Eşref'in ölümü üzerine yapılmıştır."

Burada adı geçen Ka'b, Müslümanlarla olan ilişkileri hiç de iyi ve samimi olmayan, Yahudi kökenli hicivci bir şairdi.

Duruma şu şekilde açıklık getirebiliriz: Yahudilerle yapılan bu anlaşma asıl anayasanın genişletilmesinden başka bir şey değildi ve dolayısıyla Müslüman Şehir-Devleti'ne yeni katılan birimlerin haklarını ve yükümlülüklerini belirtmek için bazı ek maddelerin konulmasına gerek duyulmuştu. Aksi takdirde, kaynaklarımızın yeni anlaşma metninin başlangıç maddelerini basitçe çıkarıp attıkları sonucuna varmak gerekecektir. Oysa bu yeni anlaşmanın amacı Yahudileri de Müslümanların siyasal-anayasal hayatı içine sokmak olduğu için, kaynaklarımız her iki belgeyi harmanlayıp tek bir belge olarak sunmuşlardır.

Kanaatimiz odur ki, söz konusu vesikanın kaleme alınış tarihi, kesinlikle Bedir savaşından öncedir. Çünkü Bedir savaşı, Hicri 2. yılın ramazan ayında, Kaynuka Yahudileriyle yapılan savaş da ramazanı takip eden şevval ayı ortalarında oldu. Ve yukarıda gördüğümüz gibi, antlaşma ilk defa bu savaş öncesinde ihlal edildi.

Vesika'nın Kaynağı ve Elimize Ulaşma Yolu

İbn İshâk vesikayı senetsiz olarak rivayet etmiştir. Aynı belgeyi İbn Hayseme şu senetle rivayet etmiştir: Bize Ahmed bin Cennâb, Ebû'l-Velid, ona da Îsâ bin Yûnus, ona da Kesir bin Abdillâh bin Amr el-Müzenî, ona da babası, babasına da dedesi bahsetti ki; Rasûlullah (s.a.v.),

Ensâr ile Muhacirler arasında bir belge yazdırdı. İbn Hayseme, İbn İshâk'ın zikrettiği metnin benzerini kaydetmiştir[Bkz.: İbn Seyyidinnas, Uyünü'1-Eser: 1/198.], İmam Ahmed de, Müsned'inde bu belgeyi şu senetle rivayet etmiştir. Bize Abbâd rivayet etti. O da Haccâc'dan, o da Amr bin Şuayb' den, o da babasından, o da ceddinden Rasûl-i Ekrem Ensâr ile Muhacirler arasında bir belge yazdırdı, diye rivayet etti. [İmam Ahmed, el-Müsned: 21/10.]

Medine Sözleşmesi'ne dair Kur'an-ı Kerim'de herhangi bir nass yoktur. Buhari'de, yani Buhari' nin ölçüleri içerisinde Enes b. Malik'ten bir tek küçük bir işaret yakalayabiliyoruz. Enes b. Malik diyor ki, 'Rasulullah, Medineli Ensar ile Kureyşliler arasında benim Medine'deki evimde bir tehalüf yaptı.' Tehalüf, sözleşme, karşılıklı olarak söz verme, her iki tarafın bazı hususları karşılıklı olarak kabul etmeleri ve bazı sorumlulukları yüklenmeleri anlamına gelmektedir.

Buhari ve Müslim'in ölçüsüne uygun bu rivayet dışında Sahiheyn'de herhangi bir bilgi yoktur.

Vesika Usul-ü Hadis açısından değerlendirilirse, zayıf bir rivayet olduğu görülür. Yani Vesika hakkındaki haber Usul-ü Hadis terminolojisinde yerine oturtulursa zayıf bir rivayettir. Bu rivayeti ilk defa Hicri 154. yılında doğan ve Hicri 222 yılında vefat eden Ebu Ubeyd Kasım b. Sellam'ın Kitabü'l-Emval eserinde yer alıyor. En eski olarak bu kitapta; ayrıca hemen hemen onun çağdaşı olan ve ondan bir kaç yıl önce, yani Hicri 218 yılında vefat eden İbn Hişam'ın Siretü'n-Nebevi' de, yani İbn İshak'ın siretine yazmış olduğu şerhte yer almaktadır. Vesika bu iki kaynakta yer alıyor. Sonra bu kaynaklardan günümüze aktarılmış. Dikkat edilmesi gereken husus, bu iki kaynağın dördüncü nesilde oluştuğudur. Buhari ve Müslim de hemen hemen bu dönemde yaşamıştır. Yani sahabe devri, tabiun devri, tebeü't-tabiun devri ve tebeü etbau't-tabiun devri. İlk üç nesilden aktarılan bir rivayet yok.

Vesika'nın rivayeti söz konusu kaynaklara dayandırıldığında Hadis Usulü açısından aldığı şeklin zayıf bir rivayet olduğunu ifade edelim. Ama Enes b. Malik'in 'Bu benim evimde Ensar ile Kureyş arasında Rasulullah bir tehalüf yaptı.' sözü, Buhari'de yer alması açısından bizim için biraz daha kuvvetli bir ışık saçıyor ki, bu şekliyle yine de bu haber ahad'dır.

Wellhausen ve Hamidullah'ın bilim çevrelerine tanıttıkları Medine Vesikası'nı ilk defa kaydeden Muhammed İbn İshak'tır (öl. h.151).

Wellhausen ve diğerlerinin Vesika'yı İbn Hişam'dan aldıklarında kuşku yok. Gerçekten İbn İshak'ın daha geniş bir açılımı olan İbn Hişam (öl. h. 213) "Siret" adlı ünlü kitabında Vesika'yı tam metin olarak verir. Dikkat çekici bir diğer nokta şu ki, Vesika, Ebu Ubeyd'in "Kitabu'l-Emval" adlı kitabında İbn Ebu Hayseme'den aktarılan isnad'tan farklı bir isnad'la ve tam metin olarak geçiyor. Umeri'nin verdiği bilgiye göre, Züheyr kanalıyla İbn Zenceveyh'in (öl. h. 247) "Kitabu'l-Emval"inde de yer alıyor.

Yine de Ebu Ubeyd ile İbn İshak'ı temel alan İbn Hişam'ın, aynı Vesikayı farklı yollardan rivayet etmeleri büyük bir önem taşımakla birlikte, Prof. Yusuf Aş'ın değindiği gibi, Hadis ve Fıkıh kaynaklarında tam metin olarak yer almaması üzerinde durulması gereken bir konudur. Ancak bu husus büyük bir sorun teşkil etmez. Çünkü belli başlı Hadis kitaplarında Enes b.Malik'in evinde (ve karşılıklı görüşmeler sonucunda) böyle bir sözleşme/antlaşma imzalandığına dair elimizde güvenilir bir rivayet vardır. Şöyle ki: "Asım'dan, Enes b.Malik'e Hz. Peygamber'in "İslam'da yeminli antlaşma (hılf) yoktur" buyurduğunu duyurmuş olayım, dedim. Enes bana:

—"Peygamber benim Medine'deki evimde Kureyş ile Ensar arasında sözleşme imzaladı" cevabını verdi.

Vesika'nın Önemi

Bu belgeye, çağdaş terimler arasında «Anayasa» kelimesini ad olarak vermek en uygun olanıdır. Zaten o, Anayasa ilânı mesabesinde olduğuna göre, şüphesiz ki o çağdaş herhangi bir anayasanın ihtiva edebildiği hususlar (diğer bir deyimle devletin içte ve dıştaki düzeni) için belirleyici, külli sınırlar koymakla bu özelliklerin tümünü kapsamaktadır. Yâni bu anayasa, devletin kendi vatandaşları arasındaki münâsebetleri tespit ettiği gibi, devletin diğer devletlerle olan münâsebetlerini de belirlemektedir.

Rasûlullah (s.a.v.)'ın, Allah'tan gelen vahiyle koyduğu ve ashabına yazdırdığı, sonra da Müslümanlarla komşuları olan Yahudiler arasında ittifakla kabul edilmiş olan -temel prensip şeklinde- ortaya koyduğu bu anayasa, İslâm toplumunun, tâ doğuşundan beri tam bir anayasal temel üzerine dayandığına, İslâm Devleti'nin ilk doğuşundan itibaren bir devletin muhtaç olduğu idarî ve anayasal dayanaklardan en mükemmeli üzerine kurulmuş olduğuna dair, delil olarak yeter.

Medine vesikası ilk İslam Devletinin anayasası olmasının yanı sıra, aynı zamanda yeryüzünde bir devletin ortaya koymuş olduğu ilk yazılı anayasa olma özelliğine de sahiptir. Tevrat'ta yer alan ve zalim hükümdarların sahip olduğu ayrıcalık ve üstün siyasi hakların bir listesi (bk. Birinci Samuel, VIII/2–18 ve X/25, MÖ 11. yüzyıla tarihlenmektedir), Peygamber İşmuil (Samuel) tarafından basit bir alay konusu yapılmıştı. Bu liste "bir devletin yazılı anayasası" olarak değerlendirilemez. Yine, Solon'un (MÖ 640–558), Atina Şehir-Devleti'nin idare meclisinde bir üye olması dolayısıyla yazmış olduğu şeyler de, önceden var olan anayasayla ilgili bazı değişiklik önerilerinden oluşmaktadır. Solon'un eserinde yapmış olduğu bu öneriler daha sonra benimsenerek uygulanmıştır. Ancak bunların yazılı olup olmadığı hakkında bilgimiz yoktur. Tüm bu öneri ve tavsiyelerin bir anayasanın tamamı ve bütününü kapsamadığı kesindir. Konfüçyüs'ün (MÖ 551–419), Aristo'nun (MÖ 384–322) ve onun Hindistanlı çağdaşı Kotilya'nın eserleri hiçbir şekilde kendi ülkelerinin anayasaları olmamış ve yürürlüğe konmak üzere kanun haline getirilmemişlerdir. Ancak bu eserler şehzade ve prensler için okul kitapları ya da onları kabul ya da reddetmekte tamamen özgür olan hükümdarlar için sunulmuş öğüt kitapları olarak ortaya çıkmıştır. Hatta Aristo'nun ünlü "Atina Anayasası", Atina'nın artık bir Şehir-Devlet olmaktan çıktığı ve Aristo'nun da artık sözü dinlenir bir bilge, bir bakan ya da hükümdarın danışmanı sıfatını taşımadığı bir dönemde hazırlanan bir tarih kitabından başka bir şey değildir.

Medine İslâm Devleti'nin anayasası, o günün şartlarında benzeri bulunmayan bir metindi ve insanlık tarihinin bilinen ilk anayasası olması açısından ayrıca önemlidir. Bu anayasa, hem her türlü farklılığa rağmen birlikte yaşama deneyiminin gerçekleşmesine imkân sağlaması açısından, hem de risâlet sürecinde yeni bir aşamayı teşkil etmesi açısından ayrıcalıklı bir öneme sahip olmuştur.

Medine İslâm Devleti'nin anayasası, o günün şartlarında benzeri bulunmayan bir metindi ve insanlık tarihinin bilinen ilk anayasası olması açısından ayrıca önemlidir. Bu anayasa, hem her türlü farklılığa rağmen birlikte yaşama deneyiminin gerçekleşmesine imkân sağlaması açısından, hem de risâlet sürecinde yeni bir aşamayı teşkil etmesi açısından ayrıcalıklı bir öneme sahip olmuştur.

Medine vesikası, farklı inanıştan kimselerin bir arada yaşamasının nasıl mümkün olabileceği konusunda tarihi bir referans sayılır.

Medine vesikası, farklı inanıştan kimselerin bir arada yaşamasının nasıl mümkün olabileceği konusunda tarihi bir referans sayılır.

Medine vesikası ile Yahudi meselesi arasında ciddi bağlar vardır. Çünkü bu vesikanın hazırlanmasını oluşturan şartların en önemlilerinden biri Medine'deki etkin Yahudi faktörüydü.

Medine vesikasının incelenmesi, bize, hem Müslümanların farklı düşüncedeki insanlarla bir arada hangi çerçeve içinde ve ne ölçüde yaşayabileceklerinin ipucunu vermekte, hem de günümüzde de ciddi bir mesele olarak varlığını devam ettirmekte olan Yahudi meselesini anlamamızı kolaylaştırmaya zemin hazırlamaktadır.

Son peygamber Hz. Muhammed (s.a.v) Mekke'den Medine'ye hicret edip İslam Devleti'ni kurunca, en büyük ihaneti ve düşmanlığı Yahudilerden gördü. Bu devletin kurulmasına katılan taraflar, yani Müslümanlar, Yahudiler ve müşrik Araplar arasında, müşterek savunma anlaşması yapılmış, tarafların birbirlerinin dini yaşantılarına karışmamaları ve birbirlerine ihanet etmemeleri garanti altına alınmıştır. İşte Hz. Peygamber (s.a.v) in Yahudilerle imzalamış olduğu bu saldırmazlık ve dışa karşı müşterek savunma anlaşması, toplumlara model olma açısından hâlâ güncelliğini korumaktadır.

Günümüz devletlerine dahi örnek alınabilecek olan bu Medine antlaşması, uluslararası kabul edilebilirliği açısından o kadar önemlidir ki, onun benzerini hiçbir devlet yapamamıştır.

(Devam edecek)

Dar'ul Erkam'ın Eğitim Metodu

İdris GÖKALP

Dar'ul Erkam asr-ı saadette, dinde atıl imanda batıl ehli şirke karşı ilk muvahhid Müslümanların içinde toplanıp ders ve eğitim yaptıkları merkezin adıdır. Diğer bir ifadeyle, müstekbirlerin zulmünden dolayı mustazafların sığındıkları bir mekân olduğu gibi aynı zamanda bir irşad ve talim yeridir.

Dar'ul Erkam'ın bu şekilde isimlendirilmesinin ve böyle meşhur olmasının sebebi ise, sahabelerde Erkam b. Ebi'l Erkam el-Mahzuni'nin evi olmasından dolayıdır. Bu ev Safa tepesinin doğusunda bulunan, Beni Şeybe'nin evine bitişik bir evdir. İslam davasını kolay ve seri bir şekilde yaymaya elverişli olması nedeniyle ya da Mekkeli müşriklerden gizlenmek amacıyla Resulullah (sav) böyle bir merkezi yer edinmiştir. Rivayetlerde Dar'ul Erkam'ın risaletin beşinci senesinde tesis edildiği bildirilmektedir.

Dar'ul Erkam; planlı, programlı rabbani bir hareketin adıdır. Alelade bir ev, bir meclis değildir. Kuru söylemlerle vahyi hayata taşıyanların değil, hayatlarını vahye adayanların mektebidir, tedricen ve tertil üzere vahyin okunduğu mekteptir. Dar'ul Erkam, medeniyetin inşa edildiği bir mekteptir. İnsanları kula kulluktan alıkoyup, yegâne güç-kudret sahibi Allah'a kulluğa davet eden bir mektep. Öfkesini yutan, Allah rızası için sabreden bir insan inşa eder.

Dar'ul Erkam; planlı, programlı rabbani bir hareketin adıdır. Alelade bir ev, bir meclis değildir. Kuru söylemlerle vahyi hayata taşıyanların değil, hayatlarını vahye adayanların mektebidir, tedricen ve tertil üzere vahyin okunduğu mekteptir. Dar'ul Erkam, medeniyetin inşa edildiği bir mekteptir. İnsanları kula kulluktan alıkoyup, yegâne güç-kudret sahibi Allah'a kulluğa davet eden bir mektep. Öfkesini yutan, Allah rızası için sabreden bir insan inşa eder.

Erkam'ın evindeki eğitimin bir şahsiyet eğitimi olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu medrese ve potanın muallimi olan Allah Resulü (sav) talebelerini çok ciddi bir şahsiyet eğitimine tabi tutuyor ve bu eğitimin seviyesini vahiyden aldığı ilham ile sürekli yükseltiyordu.

Efendimizin (sav) Erkam'ın evinde eğitmeye başladığın altın nesle verdiği şahsiyet eğitiminin üç mühim basamaktan oluştuğunu görürüz.

1-Sağlam bir akide

2-Akli eğitim

3-Ruhi eğitim

1- SAĞLAM BİR AKİDE

Allah Resulü Erkam'ın evindeki ilk talebelerine iman ve inanç esaslarına dair çok saf ve duru bir tevhid düşüncesini öğretiyordu. Kelime-i Tevhidin anlamına, muhtevasına ve etkisine dair bilinmesi gereken her şeyi iyice zihin dünyala-

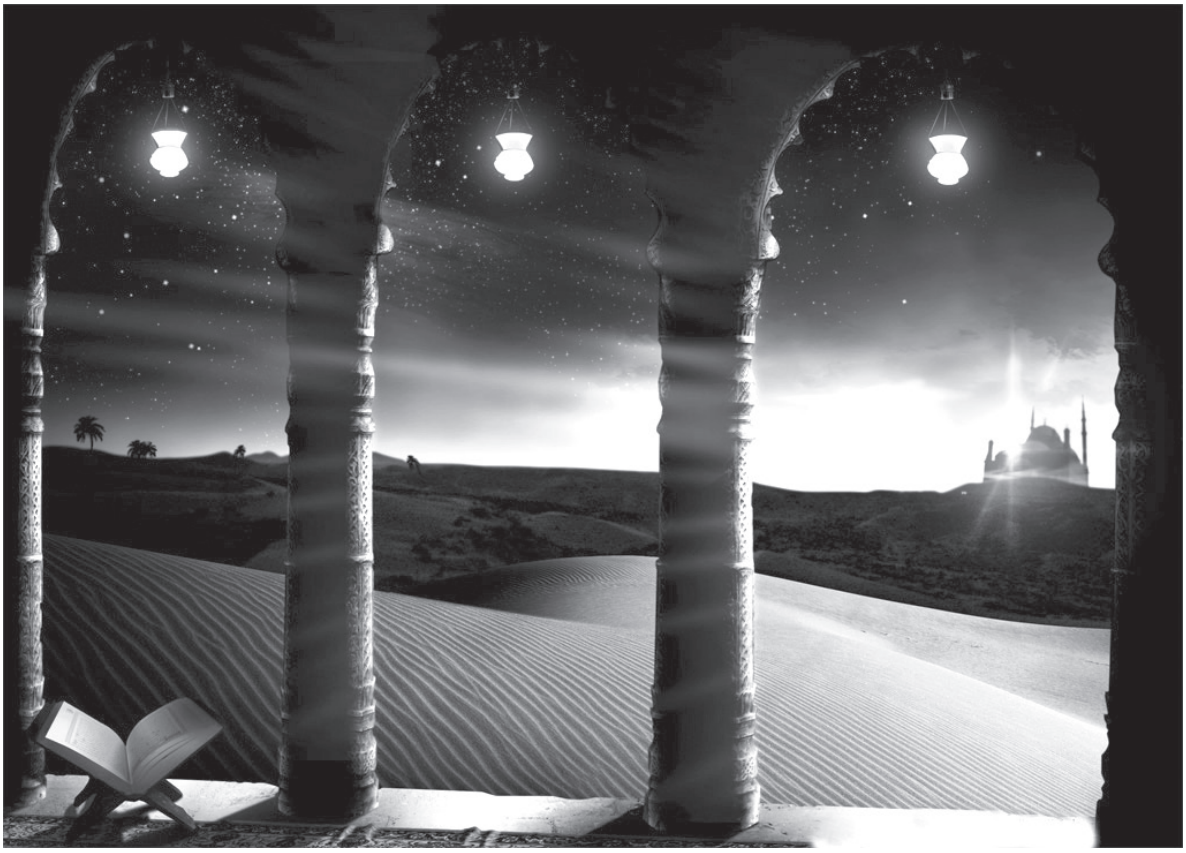

rına nakşediyordu. Dolayısıyla işin başı ve temeli olan tevhid, çekirdek kadroda çok güzel ve derin bir şekilde öğreniliyordu. Tevhid, iman esaslarının yeterli miktarda öğrenilmesi ve öğrenilen bu temel mesajlarla şirke dair ne varsa hepsinin izale edilmesi demekti. Bu Allah'ın esmasını ve tecellilerini öğrenme anlamına geliyordu.

Dar'ul Erkam'da yetişen ilk talebeler yollarının rehberi olan Efendimizden (sav) ***La İlahe*** derken o ***La***'nın neleri yok ettiğini, neleri imha ettiğini çok net bir biçimde öğreniyorlardı. İnanç ve akide konusunda en küçük bir griliğe yer verilmiyordu. Siyah ve beyaz nasıl birbirinden tamamen ayrılmışsa, tevhid ile şirkin de öyle ayrışık olduklarını öğreniyor ve bunların asla birleşemeyeceklerini belliyorlardı. La ilahe diyen biri; "ben red ediyor, kabul etmiyorum; rububiyette, ulûhiyette, sevgide, ümitte, rızıkta yani hayatın her alanında Allah'a ait olan bir hakkı –hâşâ- O'nunla (cc) paylaşmaya çalışan her ilahi, otoriteyi, ideolojiyi, kurumu reddediyorum" demiş oluyordu. Böyle net bir biçimde imha edilen tüm sahte ilahların yerine; "***illallah***" sadece Allah'ı biliyor, O'nu tanıyor, O'na iman ediyor ve O'nu hayatımın yegâne sahibi ve mutlak idarecisi olarak kabul ediyorum" ikrarında bulunuyordu.

Dar'ul Erkam'daki çekirdek kadronun tasavvurlarının ve düşüncelerinin Kur'anla yeniden inşa edildiğini biliyoruz. Bu inşa ilk etapta Kur'an'i kavramlarla olmuştur. Bu kavramların başında Kur'an'da 974 kez kullanılan Rab ismi –sıfatı gelmektedir. Rab ismi ve sıfatının kullanılası boşuna değil, sağlam bir akidenin muhatap zihinlerde oluşmasının en temel şartı idi. İlk nazil olan 30 surede Allah lafzı celali 20 kez geçerken, Rab ismi 80 kez geçmektedir.

Rab'ın asıl anlamı terbiye etmektir. Bu anlamı ile Rab ismi muhataba; "Allah'sız hiçbir anın olmamalı, her an O'nun (cc) zimmetinde olduğunun farkında olmalı ve O'na teslim olup, O'nun terbiyesi ile gelişmelisin" diyordu. Bu anlamdan dolayı Efendimiz (sav) kendisini terbiye edenin Allah olduğu gerçeğini bize şöyle belirtiyordu: "*Eddebeni rabbi fe ahsene te'dibi*" yani; "*Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi en güzel şekilde düzenledi*." İşte Erkam'ın evinin talebeleri işin başında sağlam bir akidenin tesisi için önce Allah'ın (cc) Rab ismini talim ediyor ve bunu iliklerine kadar içselleştiriyorlardı.

2. AKLİ EĞİTİM

Dar'ul Erkam'ın eğitim sürecindeki ikinci basamak; tasavvurdan başlayarak talebelerin akıl

ve zihin dünyasının vahyin rehberliğinde yeniden inşa edilmesi idi. Özellikle cahiliyenin tüm karanlık, eksik ve yanlış düşünceleri işin temeline inerek düzeltiliyordu. Vahyin temel düşüncelerine ters ne kadar kavram var ise, bunların içerisi boşaltılıyor, sonra yeniden bu kavramların içerisi ilahi kelamın mesajları ile dolduruluyordu. Kavramlar çok önemliydi; çünkü her bir kavram, kişinin olayları ve hayatı ölçebilmesi için birer ölçü birimi ve birer mihenk taşları idi.

Dar'ul-Erkam'da önce tasavvur, sonra akıl inşa edilmeye başlandı. Kavramlara doğru anlamları vahyin ışığında inşa ettiren her talebe, akli anlamda ciddi bir mesafe kat ederek, sağlam bir akidenin üzerine, doğru yapılar inşa etmeye başladı. Dışarıdaki bir insanın; **başarı, istikbal, kazanç, kayıp, güç, hidayet, delalet, izzet, sabır, ölü, diri, gören, a'ma, ümit** ve daha nice kavramlara yüklediği anlamlar ile Erkam'ın evinde vahyin terbiyesi ile yetişen bir talebenin bu kavramlara yükledikleri anlamlar çok daha farklı oluyordu.

3- RUHİ EĞİTİM

Dar'ul Erkam'da Efendimiz (sav) talebelerinin akıllarını eğitirken, ruhi eğitimlerini de ihmal etmiyor, yine vahyin rehberliğinde bu alanı da en güzel şekilde imar ve inşa ediyordu. Çünkü O (sav) Kur'an'ın mesajlarını çok iyi anlıyor ve o mesajların; "*muhataplarının akıllarını ikna ederken, yüreklerini de tatmin ettiğine*" bizzat şahit oluyordu. Efendimiz (sav) vahiyden aldığı bu ilham ile talebelerinin zihin dünyalarını nasıl yeniden şekillendirmişse, ruh dünyalarını da buna paralel olarak şekillendiriyordu. O (sav) çok iyi biliyordu ki, sadece akla hitap etmek talebeleri soğuk felsefi tartışmalar içerisine düşüreceği gibi, sadece ruhlara hitap etmek ise, onları hayattan koparıp mistik bir hava içerisine dâhil edebilirdi.

Ruhi eğitimin, "*iradenin sağlamlaştırılması*" ve "*Kur'an'i bir ahlakın inşası*" olmak üzere iki basamak üzere verildiğini görüyoruz.

Efendimiz (sav) nübüvetten önce de, nübüvetten sonra da, kendi şahsiyetinde ilahi kudretin gözetiminde ciddi bir iradenin sağlamlaştırılmasına gayret göstermiştir. Efendimiz (sav) bu gayreti kendi şahsında gösterdiği gibi, Dar'ul Erkam'daki talebelerine gösteriyordu. Elinin altındaki bu talebelere vahyin rehberliğinde manevi dünyalarının imarını sağlayacak mesajları ulaştırıyor, kendisi de onlara bu mesajları amele dönüştürerek fiili olarak da rehberlik yapıyordu.

Vahyin iniş sürecinde ikinci sırada yer alan Kalem suresinde Efendimiz'in ahlakının yüceliğine dikkat çekilerek başlayan ahlaki mesajlar özellikle Dar'ul-Erkam'daki eğitim faaliyetlerinin sürdüğü nübüvvettin 6. Yılına kadar yoğun bir şekilde devam etmiş ve Mekke döneminin sonlarına kadar da hiç eksilmeden sürmüştür. İlahi kelam işin başında kendisine muhatap olan bireylerden, iç ve dış temizliğine önem vermelerini, kötü olan her şeyden yüz çevirmelerini, yapılan iyiliğin boyutu ne olursa olsun başa kakmamalarını, sabır, yani direnmeyi öğrenmelerini, yetimleri koruyup gözetmelerini, el açıp dilenene yardımcı olup, onları azarlamamalarını, temizlenenlerin kurtulacağını, dünya hayatına aşırı düşkünlüğün insanı nelere sürükleyeceğini, nefsini kirlerden arındıranın akıbetinin güzelliğini, kirletenin ise mahvolacağını ve daha nice ahlaki özelliklere değinmiştir.

Başta Efendimiz (sav) olmak üzere, Dar'ul-Erkam'ın tüm talebeleri vahyin ışığında ruhi eğitimlerini alıyor, sağlam bir iradenin altını Kur'an'ın ahlaki mesajları ile dolduruyorlardı. Böyle olunca da o potadan âleme meydan okuyacak yiğitler yetişiyordu. Sağlam bir akide temeli üzerine bina edilen akli eğitim ve ruhi eğitim ile iç dünyaları dingin şahsiyetler oluyor, en küçük ahlaki zafiyetlere bile imkân vermeden insanların huzuruna davet için çıkıyorlardı.

Bugün başta kendi evlerimiz olmak üzere, tüm İslami hizmet alanlarımız birer Dar'ul Erkam adaylarıdır. Bizlerin ellerine teslim edilen bu nimetleri, Dar'ul Erkam modeli ile çağın dili ve idrakini dikkate alarak yeniden yapılandırmak zorundayız.

Dar'ul Erkam olmaya aday evlerin azıkları; Kur'an'dır, ilimdir, irfandır, hikmettir, seccadedir, gözyaşıdır, merhamettir, sevgidir. Bu ev inşa olmayı ve inşa etmeyi düşünür. Bu evin sakinleri boş işlerin değil, ulvi işlerin sevdalılarıdır. Bunun için bu evin sakinleri kavga etmeye dahi fırsatı olmayanlardır. Hal böyle olunca elbette ki böyle bir evden bu çağın Musabları, Hamzaları, Alileri, Ebu Dücaneleri, Nesibeleri, Sümeyraları, Aişeleri yetişecektir.

Rabbimiz, bizleri evlerini Hz. Erkam gibi risalet davasına adayanlardan eylesin. Son söz yine Sözün Sultanının (sav) : "*Ya öğrenen ol, ya öğreten ol, ya dinleyen ol, ya da onları sevenlerden ol; ama sakın beşinci olma. Yoksa helak olursun*."

Kaynak:"*Nebevi Eğitim Modeli Dar'ul Erkam*" M.Emin YILDIRIM Siyer Y.

Kalp Nimetine Şükretmek

Medeni HANOĞLU

Kalp, Allah tarafından insanoğluna hayatını devam ettirmesi için verdiği ve içinde değişik hisleri barındırma potansiyeline sahip büyük bir nimettir.

Allahın verdiği her nimeti rızasına uygun kullandığımızda nimetine şükür etmemiz anlamına geldiği gibi, rızasına uygun kullanmadığımız zaman verdiği nimete nankörlük yapmış oluruz. Onun için diyebiliriz ki nankör olmamak için Allahın verdiği kalp nimetine şükür etmek her Müslüman için farzdır.

Mustafa İSLAMOĞLU hocamız kalp beden ülkesinin başkentidir ifadesinde bulunur. Kalpte ya iman iktidarı olur, ya da şeytan iktidarı.

Kalpte iman iktidarı var ise bedenin bütün bölümleri imanlı hareket eder. Yok, eğer şeytan iktidarı var ise bedenin diğer bölümleri, şeytanın dürtüleriyle hareket eder.

Akleden kalp içinde muhabbet, sadakat, vefa, edep, tevazu, saygı, hüsnü zan v.b. güzel hasletleri barındırdığı gibi, akletmeyen kalp ise İçinde dünya sevgisi, kin, hırs, ihanet, haset, kibir, vefasızlık, edepsizlik, saygısızlık hislerini de barındırır.

Akleden kalp bizim maddi ve manevi yaşantımız için Allah'ın bize verdiği en büyük nimetlerdendir.

Kalp nimetine nasıl şükretmeliyiz?

Bazı âlimler iman tanımını yaparken şu tespitleri yaparlar. Aklın iman etmesi ilim tahsil etmesi ile kalbin iman etmesi şükr etmesi ile dilin iman etmesi zikr etmesi ile bedenin iman etmesi ise salih amel işlemesi ile olur tespitinde bulunurlar.

Buradan yola çıkarak diyebiliriz ki kalbimizin iman etmesi şükr etmesi ile mümkündür.

Kalbin temiz hisler beslemesi için Müslüman'ın daima bir hususa dikkat etmesi gerekir. O da şudur. Ağzımızın içinden giren lokmanın helal olması, ağzımızdan çıkan sözün zikir olması. Ağzımızdan girene dikkat ettiğimiz kadar, ağzımızdan çıkan sözlere de dikkat etmemiz gerekir.

Temiz bir kalbe sahip olmak, tertemiz bir çevre ile beraber olmakla mümkündür. Onun için arkadaşlarımızı seçerken çok dikkatli olmalıyız.

Hz. Peygamber (s.a.v) "*Kişi arkadaşının dini üzerindedir, bu bakımdan sizden herhangi biriniz kiminle dostluk yaptığını iyice düşünüp tetkik etsin*." buyurmaktadır.

Kalbimizin daima şükür içinde olması ilim ve salih amel ile meşgul olmamızla alâkalıdır. İlim talibi olmak dolayısıyla faydasız bilgilerden uzak durmakla orantılıdır. Faydalı ilmi sindirebilmek ise faydasız bilgilerden uzak durmakla mümkündür. Bu konuda Peygamber (s.a.v) şöyle buyurur. "Faydasız ilimden Allah'a sığınırım."

Kalp nimetine şükür etmemiz bize huzurlu bir hayat bahşeder. Bu konuda yüce Allah şöyle buyurmaktadır. *"Onlar, inananlar ve kalpleri Allah'ı anmakla huzura kavuşanlardır. Biliniz ki kalpler ancak Allah'ı anmakla huzur bulur*." (Rad 28)

Kalp nimetine şükretmek, kalbimizin temiz duygular hissetmesi için gereken güzellikleri yaşam tarzı haline getirmekle mümkündür. Bu konuda üstad Bediüzzaman şöyle demektedir. "*Güzel gören, güzel düşünür, güzel düşünen hayatından lezzet alır*." Tertemiz bir yaşam tarzı bize tertemiz duygular beslememizi sağlayacaktır.

Kalp nimetine tam anlamıyla şükretmemiz için ibadetlerimizi özenle ifa etmemiz gerekmektedir. En azından haftada bir gün nafile oruç tutmak, farz namazlarımız dışında nafile namazlarımızı kılmak, her gün Kur'an-ı Kerim'i tefekkür ederek okumak gerekmektedir. "*Sen ey ağır yük yüklenen Nebi! Kalk gecenin ilerleyen bir vaktinde! Gece yarısı, ondan biraz önce ya da sonra fark etmez; ve oku Kur'an'ı sindire sindire! Çünkü biz, sana ağır bir söz indireceğiz*" (Müzemmil 1-5). Yani yürüyen Kur'an olmaktır gayemiz.

Kalp nimetine şükretmek, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi Kur'an'lı bir hayat yaşamakla mümkün olur. Kur'an'lı bir hayat demek Allah'lı bir hayat demektir. Allah'lı bir hayat ise anlamlı bir hayat demektir.

Allah'ın zikri ile daima içli dışlı olmak bize huzurlu ve bereketli bir hayat sağlar. Allah Teala şöyle buyuruyor: "*Erkek veya kadın, kim mü'min olarak iyi bir iş işlerse elbette ona hoş bir hayat yaşatacağız. Ve onların mükâfatlarını yaşamakta olduklarının en güzeli ile vereceğiz*." (Nahl 97)

Kalp nimetine şükür etmenin önemine baktığımızda Hz. Peygamber (s.a.v) şöyle buyurmaktadır. "*Cesette bir et parçası vardır ki, eğer o sıhhatli olursa tüm beden sıhhatli olur. Eğer o hastalanırsa tüm beden hastalanır; dikkat edin: o kalptir*."

"*Benim sözlerimi dinleyip de başka Müslüman kardeşlerine nakleden kimselerin Allah yüzlerini ağartsın. Şu üç şeye bağlı kalan kimsenin kalbi kendisine ihanet etmez; sırf Allah için amel etmek; idarecilere yol göstermek, cemaatten ayrılmamak. Böylelerinin duaları kendilerini korur.*"

Başıboş olmak manevi çürümeyi beraberinde getirir. Hayat boşluk affetmez. Bu konuda Mustafa İSLAMOĞLU hocamız şu tespitleri yapmaktadır. Et, vitaminler içerisinde kalorisi en yüksek gıdadır. En iyi gıda olan eti iki gün buzdolabına koymadığımızda kokuşur. En iyi olan en kötü olur. Bu manada Vahy insanın buzdolabıdır. Onun için sürekli ibadetle meşgul olmak Allah'ın bir emridir. "*Şu halde boş kaldığın zaman durmaksızın (dua ve ibadetle) yorulmaya devam et*." (İnşirah, 7)

Kalbin temiz hisler beslemesi için Müslüman'ın daima bir hususa dikkat etmesi gerekir. O da şudur. Ağzımızın içinden giren lokmanın helal olması, ağzımızdan çıkan sözün zikir olması. Ağzımızdan girene dikkat ettiğimiz kadar, ağzımızdan çıkan sözlere de dikkat etmemiz gerekir.

Kalp nimetine şükretmemek ise insanın daima sıkıntılı bir hayat yaşaması, kalbinin taşlaşması, vicdanının ölmesi demektir. "*Her kim de benim zikrimden (Kur'an'dan) yüz çevirirse, mutlaka ona dar bir geçim vardır. Bir de kıyamet gününde kör olarak haşr ederiz*." (Taha, 124)

Son olarak şunu diyebiliriz. Kalp nimetine şükür etmek, daima yüzümüzü Allah'ın zikrine çevirmekle, Kur'an'la iç içe yaşamakla mümkündür.

Kader - 4

Fazlı BİLİR

Kader ve Ehl-i Bidat

Mutezile

Mutezile'nin inancı şudur: İnsanoğlu fiillerinde tamamen özgürdür. Hatta bu mezhebin aşırılarına göre kötülük ve günahlar Allah'ın kudretinin dışındadır. Hişam b. Amru'l Fevzi iyi ve kötü kaderin Allah'tan olduğunu savunanların kâfir olduğunu söylemiştir.

Her bidat mezheb gibi Mutezile de yanlışlarını Kur'an üzerine bina etmeye çalışmış ve birçok ayetleri delil göstermiştir. Şimdi bazı örnekler verelim: "Allah'a nasıl küfrederseniz ki, siz ölülerden iken sizi diriltti?"[1] Ayet; kulun fiilleri olduğunu ayet açıkça göstermektedir. Zira ayette insana "nasıl yaparsın" tarzında bir soru yöneltilmektedir. Allah (cc) buna benzer ayetlerde şöyle buyurmaktadır:[2] "İnsanları iman etmekten alıkoyan ancak..."[3], "Onlara ne oluyor da iman etmiyorlar."[4]

Allah kulların elleriyle kitap yazdıklarını[5] beyan etmiş ve kulların nefislerinde olan şeyleri değiştirebileceğini vurgulamıştır.[6] Yani herkesin kötü işlerinden azaba uğrayacağını bildirmiş[7] şöyle buyurmuştur: "Herkes kendi kazancına bağlıdır."[8] Ayet hiçbir kimsenin amelinin sevabının eksik verilmeyeceğini beyan etmektedir.[9]

a)- "Bugün herkes kazandığı ile karşılanacaktır" [10] Herkes kendi ameli ile yargılanacaktır.[11] Resul-i Ekrem (sav) kudsi bir hadis-i şerifte şöyle buyurmuştur: "Ey Kullarım! Gördüğünüz karşılık ancak sizin amellerinizdir ki ben onları sizin üzerinize sayarım ve daha sonra onların tam karşılığını size veririm. Dolayısıyla kim hayır bulursa Allah'a hamd etsin. Kim de bundan başkasını bulursa, başkasını değil, kendi nefsini kınasın."[12] Kıyamet tasviri şöyle yapılmaktadır: "Bugün, işlediğiniz şeylerin karşılığı verilecek."[13] Hayır veya şer insan yaptığı amellerin karşılığını görecektir.[14] Başka ayet; "Yaptıklarınızdan başkasıyla mı cezalandırılıyorsunuz?"[15] Yani "sizin dünyadaki günahlarınızın karşılığı değil midir?"[16]

b)- "O hangi şeyi yarattıysa, çok güzel yarattı."[17] Ve gayet tabii ki, küfür güzel bir şey değildir.[18] Pek tabii ki umum ifade eden ifadelerden husus ifade eden ifadeler istisnadır. Lakin Mutezile ve diğer bidat mezhepler önce inanıp sonra delillendirdikleri için bu kaidelere itibar etmezler. Bir başka ayet; "Biz gökleri ve yeri ve aralarındakileri ancak hak ile yarattık."[19] Gayet tabii ki, küfür "hak" olamaz![20]

c)- "Rabbin kullarına zulmedici değildir."[21] Yani Allah kullarına en ufak zulüm yapmaz.[22] Başka ayette de şöyle buyurur: "Allah insanlara en ufak bir şey kadar dahi zulmetmez"[23], "Al-

1 Bakara Suresi: 28
2 Fahruddin Er-Râzi; age- c.2, sh. 218
3 İsra Suresi: 94
4 İnşikak Suresi: 20
5 Bkz.Bakara Suresi: 79
6 Bkz. Enfal Suresi: 53
7 Fahruddin Er-Râzi; age- c.11, sh. 343
8 Tur Suresi: 21
9 İmam Kurtubi; age- c.16, sh.407
10 Mü'min Suresi: 17
11 Vehbe Zuhayli; age- c.12, sh. 371
12 Müslim
13 Casiye Suresi: 28
14 İmam Kurtubi; age- c.16, sh.16
15 Neml Suresi: 90
16 Vehbe Zuhayli; age- c.10, sh. 181
17 Secde Suresi: 7
18 Mevdudi; Cebir ve Kader
19 Hicr Suresi: 85
20 Mevdudi; Cebir ve Kader
21 Fussilet Suresi:46
22 İmam Kurtubi; age- c.15, sh. 355
23 Yunus Suresi: 44

lah, âlemlere zulmetmek istemez."[24] O, günahsız oldukları halde onlara azap etmez.[25] Bir parantez açarak şu eklemeyi de yapmakta fayda var: Allah'ın zulmetmesi muhaldir. Zira bütün mülkiyet ve milkiyet O'na aittir. Kişi kendi hâkimiyetinde mutlak tasarrufa sahiptir.

d)- "İnsanlara Peygamber geldiğinde, onları iman etmekten meneden şey "Allah bir insanı mı Peygamber olarak gönderdi?" demeleridir."[26] Müşriklerin iman etmesine engel olan kendi kuruntularıdır.[27] Başka ayet; "Yarattığım şeye secde etmekten seni men eden nedir?"[28] Şeytanın yaptığı işin akılsızlık olduğu vurgulanmıştır.[29] "O halde onlara ne oldu ki, iman etmiyorlar?"[30] Ayet kâfirlerin iman etmeye kadir olduklarını göstermektedir.[31] "Siz niçin insanları Allah'ın yolundan alıkoyuyorsunuz?"[32] Eğer gerçekten Allah insanları iman etmelerinden alıkoysaydı onlara böyle sorular sorulmazdı.[33]

e)- "Artık isteyen iman etsin, dileyen kâfir olsun."[34] Ayet, kasıt ve sebep olmaksızın, herhangi bir failden herhangi bir fiilin sadır olmasının imkânsız olduğuna delâlet eder.[35] Şöyle buyruluyor: "Artık isteyen, Rabbine bir yol tutar."[36] Sadece bu değil, kendi küfürlerini ilâhi iradeye mal edenler de kınanmıştır. Örneğin:[37] "Müşrikler derler ki: "Eğer Allah istemiş olsaydı, ne biz ve ne de babalarımız şirk koşardık."[38] Bu ayetin bir benzeri de Yüce Allah'ın şu buyruklarıdır:[39] "Allah dileseydi hepsini hidayet üzere toplardı."[40]

f)- "Kendi davalarını Tagût'a götürmeye niyet ederler; hâlbuki kendilerine onu inkâr etme emri verilmişti."[41] Ayet-i kerime insanlara tağutu reddetmelerini ve bu konuda bir fiil sahibi olduklarını haber vermektedir.[42] "Müşrikler: "Eğer Allah dileseydi, ne biz ne de babalarımız Allah'tan başkasına tapmazdık."[43] "Müşrikler bu sözü istihza için söylemişlerdir. Bu tıpkı, Şuayb (as)'a kavminin, "Çünkü sen, aklı başında bir adamsın"[44] demeleri gibidir. Eğer onlar bu sözü inanarak söylemiş olsalardı, mü'min olurlardı."[45]

g)-"Ve Rabbinize mağfiret için koşun."[46] Ayet hayır hususunda umumi bir buyruktur.[47] "Allah'ın davetçisine icabet edin."[48] Ayet Hz. Muhammed (sav)'e iman etmemekte direnen Kureyş kâfirlerini kınamaktadır.[49] "Size azab gelmezden önce Rabbinize dönün ve O'na teslim olun. Sonra size yardım olunmaz."[50] Ayet çokça günah işleyen müşrikleri şirkten tevbeye çağırmaktadır.[51] Gayet tabii kullarda güç ve yetenek olmadıkça, onlar itaate, Rabblerine koşmaya, dönmeye v.b. davet edilemez.[52]

h)-"Allah hiçbir zaman kötülüğü emretmez."[53] Allah kullar açısından kötü olan şeyleri emir etmez.[54] Başka ayette şöyle buyuruyor: "Onlar ancak Allah'a ibadet etmeleri ile emroIunmuşlardı."[55] İbadet etmeleri kulların bütün azaları ile istenen bir emirdir.[56] Bir başka ayet: "O kullarının küfrüne razı olmaz."[57] Allah (cc) kendisine fayda ve zarar vermemesine rağmen küfre razı olmadığını beyan etmektedir.[58]

ı)- "İnsanların kendi ellerinin yaptıkları yüzünden karada ve denizde fesad meydana çıktı."[59] Ayette insanların kendi şirk tercihlerinden bahsetmektedir.[60] Başka bir ayette şöyle buyurur: "Başınıza gelen her musibet, kendi ellerinizin kazandığı yüzündendir."[61] İnsanların başlarına gelen musibetler, çoğu kez günahları ve isyanları sebebiyledir.[62] Bir başka ayet: "Şüphesiz, Allah insanlara hiçbir şeyle zulmetmez. Fakat insanlar kendi nefislerine zulmederler."[63] İnsanlar kendilerini yaratanın emirlerine muhalefet etmek suretiyle "kendi

24 Al-i İmran Suresi: 108
25 İmam Kurtubi; age- c.4, sh. 325
26 İsra Suresi: 94
27 Muhammed Ali Es-Sabuni; Safvetü't-Tefasir- c. 3 sh. 411.
28 Sad Suresi: 75
29 Vehbe Zuhayli; age- c.12, sh. 209
30 İnşikak Suresi: 20
31 Fahruddin Er-Râzi; age- c.23, sh. 15
32 Al-i İmran Suresi: 99
33 Mevdudi; Cebir ve Kader
34 Kehf Suresi: 29
35 Fahruddin Er-Râzi; age- c.15, sh.170
36 Müzemmil Suresi: 19
37 Mevdudi; Cebir ve Kader
38 Enam Suresi: 148
39 Vehbe Zuhayli; age- c.4, sh. 391
40 Enam Suresi: 35
41 Nisa Suresi: 60
42 Fahruddin Er-Râzi; age- c.8, sh. 123
43 Nahl Suresi: 35
44 Hud Suresi: 87
45 Fahruddin Er-Râzi; age- c.14, sh. 213
46 Al-i İmran Suresi: 133
47 İmam Kurtubi; age- c.4, sh. 374
48 Ahkaf Suresi: 31
49 Vehbe Zuhayli; age- c.13, sh. 285
50 Zümer Suresi: 55
51 İmam Kurtubi; age- c.15, sh. 200
52 Mevdudi; Cebir ve Kader
53 Araf Suresi: 28
54 Fahruddin Er-Râzi; age- c. 10, sh.338
55 Beyyine Suresi: 5
56 İmam Kurtubi; age- c.19, sh. 257
57 Zümer Suresi: 7
58 Fahruddin Er-Râzi; age- c.19, sh. 142
59 Rum Suresi: 41
60 Fahruddin Er-Râzi; age- c.18, sh. 122
61 Şura Suresi: 30
62 Vehbe Zuhayli; age- c.13, sh. 68
63 Yunus Suresi: 44

kendilerine zulmederler.[64] Nitekim şöyle buyrulur: "Rabbin ana şehirlerine, onlara âyetlerimizi okuyan bir peygamber göndermedikçe ülkeleri helak edici değildir ve Biz ahalisi zalimler olmadıkça ülkeleri helak edenler değiliz."[65] Bu buyruk, O'nun adaletini ve zulümden münezzeh olduğunu açıklamaktadır. Eğer o, ıslah ediciler oldukları halde kendilerini helak edecek olsaydı, bu onun onlara bir zulmü olurdu.[66]

i)- "Semûd kavmine gelince: Onlara da, doğru yolu gösterdik. Onlar kötülüğü hidayete tercih ettiler."[67] Yani onlara neyin hidayet, neyin sapıklık olduğunu açıkladık. Ama onlar körlüğü hidayetten daha sevimli buldular.[68] "Artık hidayeti kabul eden kendi faydası için hidayete ermiştir."[69] "Allah, şeriatını ikmâl ettiğini, her türlü engeli kaldırarak mazerete mahal bırakmadığını beyan etmektedir. [70]

j) Hz. Âdem: "Ey Rabbimiz nefislerimize zulmettik."[71] Hz. Yunus: "Seni tesbih ve takdis ederim. Gerçekten ben haksızlık edenlerden oldum."[72] Hz. Musa: "Ey Rabbim, ben nefsime zulmettim."[73] Hz. Nuh: "Ey Rabbim, bilmediğim şeyi senden istemekten sana sığınırım."[74] Görüldüğü gibi burada Peygamberler fiillerinden ötürü üzülüyorlar.

Mutezile görüldüğü gibi önce inanmakta sonra da inançlarına delil aramaktadır. Adeta masa başı yöntemlerle kader meselesini hallettiğini zannetmektedirler. Bir inanç meselesini akli düzleme indirgemekte bir beis görmemektedir.

Çağdaş insanın da bu tasvirden geri kalan bir yanı yoktur. Hayatını planlarken kaderi bir kenara iten modern insanın kaderi inkâr ederken elinde herhangi bir delil veya açıklama modeli mevcut değildir. Bu sebepten olsa gerek kaderi inkâr etmekte lakin fal ve kehanet gibi saçma inançlara kendini kaptırmaktadır. Meselenin bizim açımızdan önemi şudur: Çağdaş insana rasyonel olduğu baz alınarak "kader" inancı açıklanırken aklileştirme faaliyetlerinde bulunulmaktadır. Aslında kader meselesinin aslı Peygamberlerin dahi kavrarken zorlandıkları/dayanamadıkları bir iman meselesidir. Hızır (as) ve Musa (as) kıssası bir kere daha dikkatlice okunursa ne demek istediğimiz kavranır.[75] Bu kıssada hadiselerin sebep planındaki ilk adımı gösterilmektedir. Yani zamansal boyutta daha ilk kademe geriye gidiş. Lakin bir peygamber olan Hz. Musa (as) daha ilk adımda dayanamamaktadır. Mesela desek ki "çocuğun öldürülmesi…" İyi ama o çocuk niye doğdu? Doğmasaydı öldürülmesine de gerek kalmayacaktı. Soruları zamansal olarak geriye gittikçe arttırabiliriz. Ama insanların en akıllısı olan peygamberler bile Allah'ın sırları açısından daha ilk basamakta dayanamamaktadır. Evet, Allah hem "Zahir"dir hem de "Batın"dır. Kader meselesi de bir yanı ile zahirdir çünkü her şeyin bir hesapla işlediği gözlerimizin önündedir hem de sırlar içinde sırlar barındıran batındır.

Cebriyye

Cebriyye'ye göre insan fiilleri açısından tamamen mecbur ve çaresizdir. Tıpkı bitki ve taş gibidir. Sevap ve cezaya gelince bu da cebrendir (Kâfir cehenneme gitmeye mecburdur). Cebriye ile ilgili bahis ve delilleri kabul eden bir kişi cebirci görüşün sonuna kadar gider; arada veya ortada bir yerde durması hiç mümkün değildir.[76] Mesele sadece akla kalırsa bu doğrudur. Fakat mesele nasslar çerçevesinde incelenir ve hem kulun iradesi hem de kader kabul edilirse mesele halledilir. Aksi takdirde elbette Cebriye'nin kafesine düşmek mukadderdir.

Günümüzdeki bazı modernist yazarlara göre Eşari mezhebi cebriyeye mensuptur Maturidiler ise akıl ve özgürlüğün safındadır. Eşarilerin kullanmış oldukları kavramlar Cebriyeyi hatırlatabilir ama asla aynı değildir. Zira Eşarilere göre insanın kesbi vardır. Allah (cc)'nın mutlak kudret ve iradesine fazlaca vurgu yapmaları ve mantıksal olarak Eşarilerin Cebriye'ye mensup olduklarını göstermez. Öyle olsa idi Maturidilerin insanın cüz'i iradesine yönelik vurgularını da Allah (cc)'nın iradesini yok sayma olarak anlamamız gerekmektedir. Gerek Eşariler gerekse de Maturidiler hem Allah (cc)'nın mutlak iradesini kabul etmiş hem de insanın fiillerini kabullenmişlerdir. Son zamanlarda aydınlanma felsefesinden etkilenen bazı yazarlar Maturidilerin kader inancının demokrasi ve laikliğe uygun olduğunu zira insanları özgürleştirdiğini iddia etmişlerdir. Böyle bir söylemi ciddiye almamız mümkün değildir. Zira gerek Eşariler olsun gerekse de Maturidiler olsun her iki kesim de Allah (cc)'ın hâkimiyetini mutlak olarak kabul etmiştir. Kaldı ki; Maturidiler cüz'i irade konusuna vurgu yaparken cüz'i

64 İmam Kurtubi; age- c.8, sh. 534
65 Kasas Suresi: 59
66 İmam Kurtubi; age- c.13, sh. 328
67 Fussilet Suresi: 17
68 İmam Kurtubi; age- c.15, sh. 322
69 Yunus Suresi: 108
70 Fahruddin Er-Râzi; age- c.12, sh.489
71 Araf Suresi: 23
72 Enbiya Suresi: 87
73 Kasas Suresi: 16
74 Hud Suresi: 47
75 Bkz. Kehf Suresi: 60-82
76 Mevdudi; Cebir ve Kader

iradeyi bahşedenin Allah (cc) olduğunu kesin bir şekilde beyan etmektedir. Maturidilere göre İslam'dan başka bir nizam seçme manasına gelen laiklik ve ideolojik manada demokrasiyi cüz'i iradeleri ile benimseyenler ahiret gününde ebediyyen azaba uğrayacaklardır.

Cebriler de kendi inançları lehine Kur'an-ı Kerim'den deliller sunmaktadır ve bir değil, iki değil, kaderiyeye karşı cebriyeyi kuvvetle destekleyen yüzlerce ayeti örnek göstermektedirler:

a)- "O zulmedenler, azaba uğrayacakları zaman, hiç tartışmasız bütün kuvvetin tümüyle Allah'ın olduğunu ve Allah'ın vereceği azabın gerçekten şiddetli olduğunu bir bilselerdi."[77] Ayet-i Kerime'de de görüldüğü gibi bütün kuvvet ve gücün Allah (cc)'da olduğu vurgulanmakta ve müşriklerin bu durumun farkında olmadıklarına değinilmektedir. Cebriyye'ye göre burada kulun kuvveti sıfırlanmaktadır. Cebriyye'nin uzantısı sayabileceğimiz bazı kesimler de aynı ve benzer ayetlerden esasen bütün her şeyin –hâşâ- Allah olduğunu iddia edecek kadar küfre ve şirke sapmışlardır.

İslam inancında "her şeyin Allah olduğu" inancının yeri yoktur. İslam inancı Allah'tan başka ilah yoktur imanına dayanır.[78] "Fakat "Allah'tan başka mevcut yoktur" demekle "Her mevcut Allah'tır" demek arasında pek büyük fark vardır. Birincisi sırf tevhid olabilir, fakat ikincisi sırf şirktir. "Allah'tan başka mevcut yoktur" dendiği zaman, Allah'tan başkasına isnat edilen varlığın gerçek olmayıp hayalde ve vehme bağlı, şuura akseden bir gölge işi olduğu ve gerçek varlığın ancak Allah'a mahsus bulunduğu ikrar edilmiş; âlemin zatı ile ve zatı için gerçek varlığı yok sayılmış olur ki bu vahdet-i vücuddur.

Bunları hakikat tasavvur etmemiz ve izafi olarak hak diyebilmemiz, zatında mükemmel ve tek olan Hak kavramının ezelî ve ebedî gerçekleşmesini tasdik sayesinde mümkün olabilir. Bu bakımdan vahdet-i vücud, varlık tevhidi; âlemdeki benzer şeylerin gölge ve hayal olduğunu görmek ve onları silip arkasındaki açık gerçeğin varlığına iman etmekle mümkün olur. Nitekim "Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur" dediğimiz zaman da birtakım putların, birçok kimseler tarafından mabud edinildiğini inkâr etmiş olmuyoruz da bunların hak olmadıklarını ilan ve ancak bir Allah'ı ispat ve kabul etmiş oluyoruz. Fakat "Her mevcut Allah'tır" dendiği zaman varlıkta gerçek birçokluk, kabul edilmiş ve hepsinin Allah olduğu iddia edilmiş oluyor ki, bunda tevhid yoktur. Tersine Allah'ı çoğaltma ve ona ortak koşma vardır. Bu bir vahdet-i vücud değil, varlığın birleştirilmesi veya hulûl teorisidir. Yahut da Allah'ı inkâr etmek suretiyle yalnız âlemi ispattır, "Bir"e "her" demektir. Ortağı ve benzeri olmayan Allah'a sonsuz ortaklar isnad etmek, hayalî varlıkları, gerçek varlık saymaktır. Buna daha çok "panteizm" yani "birleşmiş ilâhcılık" denir ki, bu teoride Allah ve varlık gerçekten her şeyle birleşmiştir veya her şeyin içine girmiştir. Hâşâ Ali ilâh, Veli ilâh, Firavun ilâh, Nemrud ilâh ilâh... Her şey ilâhtır. Bunda âlemin isbatı, onu yapanın yokluğu vardır.

"İlk ve son olan, açık ve gizli olan O'dur"[79] âyetinin açıkladığı birleşme mertebesini ayrılma mertebesinde ayrı ayrı söylerler ve böylece kendilerini Allah görmek ve göstermek için kâmil insanları, bizzat Allah gösterirler. Artık erenler, veliler, bir ilâhlar topluluğu manzarasında hayal edilir, oysa bu görüşün esasına göre şeytanların velilerden, kâfirlerin mü'minlerden farkı kalmaması gerekir. Çünkü her varlık O sayılır."[80]

b)- "Sihirbazlar, Allah'ın izni olmaksızın sihir ile kimseye bir zarar veremezler."[81] Allah'ın izni" iradesi olmadıkça onunla büyü ile "hiçbir kimseye zarar verici değillerdir.[82] Başka ayette şöyle buyrulur: "Haberin olsun ki, yaratmak da emir de O'na mahsustur."[83] **"**İbn Uyeyne der ki: Yaratma ile emretmek ayrı şeylerdir. Çünkü yaratmaktan kasıt, yaratılanlardır. Emretmek ise, mahlûk olmayan O'nun kelamıdır ve bu da O'nun "ol" demesidir. Elbette Allah, faydasız söz söylemekten yüce ve münezzehtir. Buna, şanı yüce Rabbimizin şu buyrukları da delil teşkil etmektedir; "Göklerin ve yerin O'nun emriyle durması da O'nun ayetlerindendir"[84] Yüce Allah, bu buyruklarıyla bütün mahlûkatın O'nun emriyle varlıklarını devam ettirdiklerini haber vermektedir.[85] Yani bütün her şey Allah'ın emri ve gücü ile hareket etmektedir. Dolaysıyla insan kendi fiillerinin sahibi değildir. Böyle bir anlamın ihata edici olmadığı malumdur.

c- "De ki: "Her şeyi yaratan Allah'tır. O, birdir. Her şeye galip ve hâkimdir"[86], "Hâlbuki sizi de, yaptığınız şeyleri de Allah yaratmıştır."[87] Allah

77 Bakara Suresi: 165
78 Bkz. Bakara Suresi: 163
79 Hadid Suresi: 3
80 M. Hamdi Yazır; age-
81 Bakara Suresi: 102
82 İmam Kurtubi; age- c.2, sh. 251
83 Araf Suresi: 54
84 Rum Suresi: 25
85 İmam Kurtubi; age- c.7, sh. 365
86 Rad Suresi: 16
87 Saffat Suresi: 96

sizi de, sizin amelinizi de yaratmıştır. Bu buyruk ile Kaderiye'nin görüşleri iptal edilmekte, çürütülmektedir. Rivayete göre de Peygamber (sav) şöyle buyurmaktadır: "Şüphesiz aziz ve celil olan Allah her bir saniî ve onun sanatını yaratmıştır."[88] O halde halik de O'dur, sanî'de odur.[89]

d)- "Hiçbir dişi hamile kalmaz ve doğurmaz ki, Allah onu bilmesin. Kendisine ömür verilenin ömrünün artması veyahut eksiltilmesi muhakkak bir kitapta yazılıdır."[90] Ayetteki, "Hiçbir dişi gebe olmaz ve doğurmaz" ifadesi, "Cenâb-ı Hakk'ın ilminin mükemmel oluşuna" bir işarettir.[91]

e)- "Kitapta İsrail oğullarına şu haberi verdik: "Siz, arzda fesat çıkaracak ve büyüklük taslayıp serkeşlik yapacaksınız"[92], "İki ordu karşılaştığı günde size isabet eden şey, Allah'ın izniyledir."[93] "Size yeryüzünde veya nefislerinizde herhangi bir musibet gelmez ki, ancak biz onu yaratmazdan evvel bir kitap (levh-i mahfuzda) yazılmış olmasın."[94] Ehl-i tevhid, Allah'ın, eşyayı (her şeyi), onlar meydana gelmezden önce bildiğine, bu ayeti delil getirmişlerdir. Binaenaleyh bu mukadder (yazılı) şeylerden uzak kalmak imkânsızdır.[95]

f)- "Gökleri ve yeri yaratan O'dur. Size, kendi cinsinizden eşler yarattı. Göklerin ve yerin anahtarı O'nundur. Dilediğinin rızkını yayar, (dilediğininkini de) kısar"[96], "Fakat O, istediği miktarı indirir"[97], "Nerede olursanız olun, tahkim edilmiş yüksek kalelerde bile bulunsanız, ölüm size gelip yetişir. "Eğer onlara bir iyilik dokunursa, "Bu, Allah katındandır" derler. Şayet onlara bir fenalık dokunursa, "bu, senin yüzündendir" derler. De ki; "Hepsi Allah tarafındandır." Böyle iken o kavme ne oluyor da hiçbir sözü anlamaya yanaşmıyorlar?"[98] Cenâb-ı Hakk'ın bu ayetinden maksadı, savaşmak farz kılındığında, kendilerinden "İnsanlardan Allah'tan korkar gibi, hatta daha şiddetli bir korku ile korkuyorlar. Onlar, "Ey Rabbimiz, üzerimize muharebeyi neye yazdın?" dediler"[99] diye bahsettiği kimseleri susturmaktır.[100]

g)- "Siz, ancak Allah isterse dileyebilirsiniz"[101], "Senin elinde bir şey (yetki) yoktur."[102], "Bir şey için: "Bunu ben yarın yaparım" deme. "Ancak Allah isterse" de"[103], "De ki: "Şüphesiz işin tümü Allah'ındır."[104] "De ki: Evlerinizde olsaydınız da üzerlerine öldürülmesi yazılmış olanlar yine katledilecekleri yere giderler."[105] Bizim âlimlerimiz, bu ayet ile sonradan meydana gelen bütün şeylerin, Allah'ın kaza ve kaderi ile olduğuna istidlal etmişlerdir. Çünkü bu fiiller eğer Allah'ın meşî'etinin dışında olmuş olsaydı, bu cevap münafıkların şüphesine bir cevap olamazdı.[106]

h)- "Eğer sana Allah bir zarar dokundurursa, kendisinden başka onu giderici yoktur. Eğer sana bir hayır dokunursa işte o, her şeye kadirdir. O bütün kulları üzerinde kahirdir"[107], "Sen, Allah'ın kanununda bir değişiklik bulamazsın. Allah'ın kanununda bir sapma da bulamazsın."[108] "Allah bununla birçok kişiyi saptırır ve birçok kişiyi hidayete erdirir."[109] Bu ayet ve çevresindeki tartışmalara değinmek istiyoruz. Ayet konu hakkında asıllardan birisidir. Ayet hakkında Cebriye ve Mutezile'nin görüşlerini sunarak yolumuza devam edelim.

Cebriye gelince, onlar bu lafzı, "Allah Teâlâ'nın insanlarda sapıklık ve küfrü yarattığına, onları imandan alıkoyduğuna ve böylece onlar ile iman arasına girmiş olduğu" anlamına almışlardır. Onlar, çoğu kez "esasında bu lafzın dildeki hakiki manası budur. Çünkü nasıl ki ihraç ve idhâl, bir şeyi girdirmek ve çıkartmak manasına ise, idlâl de bir şeyi saptırmaktan ibarettir" demişlerdir.

Mutezile, bu te'vilin, ne kelimenin lügatteki hakiki manası itibari ile ne de akli deliller itibarı ile caiz olmadığını söylemiştir. Kelimenin lügatteki hakiki manası itibarıyla caiz olmamasına gelince, bunu birkaç yönden açıklayabiliriz:

Mutezile: Kelime itibari ile başkasını bir yoldan men edene onu saptırdı denmez. Ancak yoldan men etti denilir. Şüphesiz ki; eğer Allah kulda dalaleti yaratsa sonra onu iman etmekle mükellef tutsa, şüphesiz ona iki zıt şeyi bir araya getirmeyi emretmiş olurdu. Bu da akılsızlık ve zulümdür. Hâlbuki Cenab-ı Hak asla

88 Beyhaki
89 İmam Kurtubi; age- c.14, sh. 514
90 Fatır Suresi: 11
91 Fahruddin Er-Râzi; age- c.18, sh. 386
92 İsra Suresi: 4
93 Al-i İmran Suresi: 166
94 Hadid Suresi: 22
95 Fahruddin Er-Râzi; age- c.21, sh. 236
96 Şura Suresi: 11-12
97 Şura Suresi: 27
98 Nisa Suresi: 78
99 Nisa Suresi: 77
100 Fahruddin Er-Râzi; age- c. 89, sh. 171
101 İnsan Suresi: 30
102 Al-i İmran Suresi: 128
103 Kehf Suresi: 23-24
104 Al-i İmran Suresi: 154
105 Al-i İmran Suresi: 154
106 Fahruddin Er-Râzi; age- c. 7, sh. 133-134
107 Enam Suresi: 17-18
108 Fatır Suresi: 43
109 Bakara Suresi: 26

zulmetmeyeceğini beyan etmiş[110] kula gücünün üstünde bir teklifte bulunmayacağını haber vermiş[111] ve nihayet din işinde güçlük yüklemediğini beyan etmiştir.[112] Bununla birlikte Allah (cc) insanları hidayetten men etse idi kitap göndermenin bir manası kalmazdı. Kaldı ki ayetteki saptırmayı Allah'a nispet etsek birçok ayet ile tezat arz ederdi. Allah insanların niçin iman etmediklerini sormuş[113] öğütten yüz çevirmelerini kınamış[114] insan olduğu için peygambere tabii olmayanları kınamıştır.[115] Allah insanların iman etmelerini de bir takım sebeplere bağlamıştır. İnsanların bir takım bahanelerle iman etmediklerini ifade etmiş[116] hayat ve ölüm delilinden yüz çevirip iman etmeyenleri kınamış[117] ve haktan niçin[118] ve nasıl döndüklerini kendilerine sormuştur.[119] Kaldı ki Allah (cc) insanları saptıran şeytandan kendisine sığınmaya çağırmıştır:[120] Hasetçilerden sığınmaya da çağırdığı gibi[121] vesveselerden de sakındırmış[122] ve Kur'an okunurken şeytandan Allah'a sığınmayı emretmiştir.[123] Bununla birlikte Allah (cc) saptırma işini çok kez kendisinden başkasına nispet etmiştir.[124] Samiri'den bahsetmiş,[125] insanların çoğuna uyanların sapacağını zikretmiş[126] Allah yolundan saptıranları anmış[127] İblis'in saptırıcılığından bahsetmiştir.[128] Birçok ayette sapıklık günahkârlara nispet edilmiş[129] zalimlerin sapacağını[130] kâfirlere Allah'ın hidayet vermeyeceğini[131] haddi aşanların şaşıracağını[132], yalancıların şaşmaya mahkûm oldukları dile getirilmiştir.[133] Esasen birçok ayette Allah (cc) kendisinin hidayet yoluna ilettiğini kâfirlerin taptığı şeylerin ise sapıklığa ilettiğini belirtmiştir.[134] Kur'an-ı Kerim'de çeşitli ayetlerde zikredilen Allah'ın saptırmasını ise ancak Allah'ın imtihanı veya cezası şeklinde anlayabiliriz.[135] Kalblerinde eğrilik olanlar müteşabihlerin peşinde koşarlar.[136] Birçok ayette insanların sapıklığa düşmesinin değişik sebepleri üzerinde durulmuştur.[137] Çok kimseler heykeller yüzünden saparlar.[138] Bazıları İslam'a karşı azgınlıklarından sapar[139] ve bazı insanlar da yapılan tebliğden rahatsız olur.[140] Mutezile'nin ayet hakkındaki sözünün özeti budur. Mutezile'nin ayet hakkındaki sözlerine Cebriye bazı cevaplar vermişlerdir. Şimdi Cebriye'nin delillerine devam edelim.

İnsanın sapıtmasını engelleyecek olan ancak Allah'tır. Gördüğümüz kadarı ile Allah bir takım insanların sapıtmasını engellememektedir. Dolaysıyla onların sapıtmasını istemiştir diyebiliriz. Kaldı ki bütün insanlar hidayete ve doğru bilgiye ulaşmak ister. Mesele insanlara kalsaydı insanlardan hiç kimse sapmak ve cehenneme girmek istemezdi. Ve Allah bazı kimselerin kalblerini mühürlemiş ve isteseler de (isteme kudreti olsa bile) iman edemezler. Müteşabih ayetler veya Allah (cc)'ın küfrü yaratması insanın sapmasına yönelik bir sebeptir. Bunları insan üzerinde tesirsiz gösteremeyiz. Kaldı ki ayetin zahirinden insanları sapıttıranın Allah olduğunu açık olarak anlıyoruz. Bununla birlikte Allah sapıtan kimseyi dalaletle adlandırmış ve onun hakkında bununla hüküm vermiştir. Eğer mükellef onu yapmamış olsaydı, Cenâb-ı Hakk'ın doğru olan haberi yalana; ilmi ise cehle dönüşmüş olurdu. Bütün bunlarsa muhaldir; muhale götüren şeyler ise, muhaldir. Böylece, mükellefin onu yapamaması imkânsız, yapması ise vacib olmuş olur. Bu ise cebrin ta kendisidir.[141] Allah (cc) şöyle buyurmuştur:

"Allah istediğini şaşırtır ve dilediğini doğru yol üstünde"[142],"Allah, hidayetini dilediği kimsenin göğsünü, İslam için açar. Dalâlete düşürmek istediğinin kalbini de dar ve kasvetli eder"[143], "Siz, Allah'ın şaşırttığını hidayet etmek mi istersiniz? Allah'ın saptırdığını hidayete yol yoktur."[144]

110 Bkz. Fussilet Suresi: 46
111 Bkz. Bakara Suresi: 286
112 Bkz. Hacc Suresi: 78
113 Bkz. İnşikak Suresi: 20
114 Bkz. Müddesir Suresi: 49
115 Bkz. İsra Suresi: 94
116 Bkz. Kehf Suresi: 55
117 Bkz. Bakara Suresi: 28
118 Bkz. Yunus Suresi: 32
119 Bkz. Mü'min Suresi: 62
120 Bkz. Nas Suresi: 1-3
121 Bkz. Felak Suresi: 5
122 Bkz. Mü'minun Suresi: 97
123 Bkz. Nahl Suresi: 98
124 Bkz. Taha Suresi: 79
125 Bkz. Taha Suresi: 85
126 Bkz. Enam Suresi: 115
127 Bkz. Sad Suresi: 26
128 Bkz. Nisa Suresi: 119
129 Bkz. Bakara Suresi: 26
130 Bkz. İbrahim Suresi: 27
131 Bkz. Maide Suresi: 67
132 Bkz. Mü'min Suresi: 34
133 Bkz. Mü'min Suresi: 28
134 Bkz. Yunus Suresi: 35
135 Bkz. Müddesir Suresi: 31
136 Bkz. Al-i İmran Suresi: 7
137 Bkz. İbrahim Suresi: 36
138 Bkz. Nuh Suresi: 23-24
139 Bkz. Maide Suresi: 68
140 Bkz. Nuh Suresi: 6
141 Fahruddin Er-Râzi; age- c.2, sh. 182-200
142 Enam Suresi: 39
143 Enam Suresi: 125
144 Nisa Suresi: 88

ı)- "Eğer Allah dilemiş olsaydı birbirlerini öldürmezlerdi. Lâkin Allah, ne dilerse yapar."[145] Ayet Mutezile'nin görüşlerini reddetmektedir. Çünkü Mutezile Mezhebi savunucuları diyorlar ki, "Allah onların savaşmamalarını istedi ve fakat onlar buna rağmen savaştılar." Allah, ayetin bu ifadesiyle mutlak manada iradenin kendi zatına ait olduğunu, başkasına has olmadığını net olarak bildirmektedir.[146] "Allah'ın izni olmadıkça hiçbir kimsenin iman etmesi mümkün değildir."[147] Bu hususta, pek çok kimsenin Cehenneme gitmeleri için yaratıldığının beyan edildiği[148] ayetler de vardır:[149] "Biz, cehennem için cinlerden ve insanlardan birçoklarını yarattık."[150]

i)- "Kâfirleri korkutsan da, korkutmasan da birdir; onlar iman etmezler. Allah onların kalpleri ve kulakları üzerine mühür vurmuştur."[151] Ayetteki "Kâfirler" den murat, asla iman etmeyecekleri Yüce Allah tarafından kesin olarak ve bizzat bilinen Ebu Cehil, Ebu Leheb ve benzeri adamlardır. İbn-i Abbas (ra) şöyle diyor: "Allah onların kalplerinin üzerini mühürleyip damgalamıştır. Bu itibarla onlar hayrın ve iyiliğin ne olduğunu akletmez ve anlamazlar." Yani Allah onların kalplerini damgalayıp mühürlemiştir. Öylesine bir damgalamıştır ki, artık bundan böyle onda var olan küfür ondan çıkıp ya da ayrılıp gitmeyecektir.[152] "Onların kalplerinde hastalık vardır, Allah hastalıklarını arttırsın"[153], "Biz, Kur'an'ı iyice anlamamaları için kalplerine perde ve kulaklarına sağırlık koyduk"[154],"Ancak Allah onların kalkmalarını beğenmedi ve dolayısıyla onları tembel hale getirdi"[155], "Biz, kalpleri üzerine mühür vururuz; böylece kulakları duymaz."[156]

j)- "Böylece her şehir ve kasabada hilekârlık etmeleri için günahkârlarını büyük adamlar yaptık"[157], "Amellerini kendilerine süslü gösterdik. Onlar, körler gibi hayret içinde dolaşırlar."[158] Ayetin manası açıktır. Yani zahiri manası esastır. İnsanın kötü amellerinin süslü gözükmesi muhakkak ki Allah'tandır. Zira süslü gösterme kuldan olmuş olsa idi bunun için bir başkasına ihtiyaç vardı. Bu ise teselsülü gerektirir. Hâlbuki teselsül imkânsızdır.[159] "Kalbine, bizi anmaktan gaflet verdiğimiz, hevesine uymuş ve işinde haddi aşmış kimselere boyun eğme."[160]

k)- "Görmedin mi ki, biz, şeytanları kâfirler üzerine göndeririz. Onları günaha teşvik ederler."[161] Yani şeytanların onları azdırması için musallat ederiz. Bu da İblis'e: "Onlardan gücünün yettiği kimseleri sesinle yerinden oynat."[162] Denildiğine göre burada "salarız" buyruğu serbest bırakırız, anlamındadır. Aynı kökten olmak üzere; "Deveyi serbest bıraktım" demektir. Yani, Biz onları şeytanlarla baş başa bırakırız ve şeytanların telkinlerini kabul etmeye karşı onları korumayız.[163] "Biz, onları, insanları Cehennem'e davet eden öncüler kıldık"[164], "Biz, onlara bir takım dostlar musallat kıldık, önlerinde ve arkalarında olan şeyleri onlara süslü gösterdiler."[165]

Buraya kadar yapılan izahlardan da anlaşıldığı gibi gerek Cebriyye gerekse de Mutezile/Kaderiyye Kur'an-ı Kerim ayetlerine tek yönlü yaklaşmışlar ve kendilerinin tezlerine uygun olamayan ayetleri uygun olmayan tarzda tevil etmişlerdir. Çelişkinin sebebi de budur. Aslında bu meselede akıl veya Aristo mantığının ilkeleri de sokulunca çelişkiler de kaçınılmazdır. Bu mesele iman meselesidir. İnsanların Allah (cc)'ın ne zatını ne de fiillerini kavramaya güçleri yetmez.

Kur'an-ı Kerim'de zikredilen kader meselesinin amacı bu konuyu bütün boyutları ile açıklamak ve ilahi sırların üzerindeki perdeyi kaldırmak değildir. Kaldı ki ilahi sırların hepsini açıklamak mümkün değildir. Allah (cc) şöyle buyuruyor: "De ki: "Eğer Rabbimin kelimelerini yazmak için bütün denizler mürekkeb olsa, muhakkak ki, Rabbimin kelimeleri tükenmeden denizler tükenirdi, bir o kadar daha yardımcı getirsek bile."[166] İnsana verilen bilgi ise ancak Allah'ın insanlara sunduğu yeteri kadar bilgidir.[167] Gelecek sayıda "Kader" meselesini bitirelim. Allah'a emanet olunuz.

145 Bakara Suresi: 253
146 İmam Nesefi; Nesefi Tefsiri, c.2, sh. 123
147 Yunus Suresi:99-100
148 İmam Kurtubi; age- c.7, sh. 519
149 Mevdudi; Cebir ve Kader
150 Araf Suresi: 179
151 Bakara Suresi: 6-7
152 İmam Nesefi; age- c.1, sh. 171
153 Bakara Suresi:10
154 Enam Suresi:25
155 Tevbe Suresi:46
156 Araf Suresi: 100
157 Enam Suresi: 123
158 Neml Suresi: 4
159 Fahruddin Er-Râzi; age- c.17, sh. 397-398
160 Kehf Suresi: 28
161 Meryem Suresi: 83
162 İsra Suresi: 64
163 İmam Kurtubi; age- c.11, sh. 267
164 Kasas Suresi: 41
165 Fussilet Suresi: 25
166 Kehf Suresi: 109
167 Bkz. Bakara Suresi: 255

Cennetle Yaşamak İçin...

Fatih PALA

Hayat, geçiyor. Sürdürüyoruz dünyadaki misafirliğimizi. Kimi misafir gibi yaşıyor, kimi ev sahibi gibi. Misafir olanlar, bir an önce gideceğinin bilincinde ve farkında olarak, sırtlarını dünyaya fazlaca yaslamayanlardır. Ev sahibi olanlar ise; sırtlarını dünyadan alamayanlardır. Nefislerinin ve şeytanın fahşa adımlarını izleyenlerdir. Ama haddi zatında, iki karakter de aynı havayı soluyor, aynı yolları arşınlıyor. Hedef ve sevda farkı var.

Üç günlük dünyanın tadını ölesiye çıkarmak için ömür tüketenler, Son'un varlığını kulak ardı edenlerdir. Vazife bilincini öteleyenler, umursamazlık ummanında ter dökerler. Ebedi bir yaşantının inkâr edilemez varlığına mazhar olamazlar. Bir köprü olan bu dünya âleminin, cennete varan diğer ucuna yaklaşmayı akıllarından dahi geçirmezler. Zevk-ü sefa içerisinde renklenen(!) hayatları, başka yolların kilitlenmesine sebep olur.

İnsan olmak, insan kalmak ve insanca yaşamak büyük bir sanat. İnsan, her şeyden önce, kuldur. Yani zayıf, yani imtihanlı, yani kara bir zihniyetle hayat süren nasipsizler bilmezler ki; konuştukları dilleri, baktıkları gözleri, duydukları kulakları, yürüdükleri ayakları, tutundukları elleri, hissettikleri kalpleri, direndikleri güçleri hep Yaradanın çizdiği yörüngede, rotada yol alıyor. Bezm-i Elest'te verdikleri sözü unutan, unuttturan ve o sözün hakikatini kavrayamayan bu tür yaratıklar hep dünyalı, hep dünyadâr... Burada ve 'şimdi' üzerinde rol alırlar. Zira her şey burada; ölünce her şey bitecek, her şey yok olup gidecektir. Tek gerçek dünya... İlahi kaideleri, ruhlarına, bir şekerin çayın içine karıştığı gibi karıştıranlar, ruhları diriltmenin çileli yollarında yılmadan, yıkılmadan yürümeyi becerebilmelidirler. Zira kolay değil, yol/güzergâh tazelemek. Kolay değil eksen dönüşümü yaşamak... Ama ne güzeldir akıbet. Ne güzeldir ilerisi. Ne güzeldir mükâfat. Ne güzeldir ebedi bir âlemi cennetle yaşamak...

Uyarmak, uyarmak, uyarmak... Son nefesin son noktasına kadar hakikat uyarıcısı olmak. Bezmemek. Gitmek; hiç ardına bakmadan mesafe kat etmenin derdine düşmek. Kurtarmak birisini. Sadece birisini. Alnını secdeye koyacak birisine vesile olmak. Sözlerin ve emeğin karşılığını görmek. Bir başın, arşın sahibine eğilmesini titrek bir nefesle ve ıslak bir gözle izlemek. Fark etmek. Sevincin nirengi noktasında heyecanlanmak... Ama daha çok birileri var. Evet, var. Varlar. Seni bekliyorlar, bizi bekliyorlar. Beklediklerini bilmeden hem de. Meselenin püf noktası, burası işte. Bilmeyenlere gitmek. Bildirmek. Bilgilendirmek...

Zor... Çok ama çok zor, nefsin yönünü değiştirmek. Kesmek her türlü umarsızlıkları. Umudu ve aşkı canlandırmak. Bakmak... Çok içten ve samimi davranmak. Sevdayı gözlerle anlatmak... Hep Rabbe sığınmak... Yardım dilemek... İnayet beklemek... İyiliklere, güzelliklere ve yeni fertlere vesile olunmak için yalvarmak da yalvarmak... Ateşli bir sonla muhatap olmamak için serince bir direniş göstermek... Hep uyaracağız, duyuracağız, anlatacağız ve yaşayacağız. Bıkmak yok; bıkan, yıkılır. Yorulmak yok; yorulan yok olur. Gevşemek yok; gevşeyen pişman olur.

Evvela, ayaklarımızı aziz dini olan İslam üzere sabit kılması için dua etmeliyiz/ dua ederiz Rabbimize; bize engin bir anlayış ve tükenmeyen bir direniş vermesi için; bir sözümüzü bin söze, bir bakışımızı tüm özlere yankılandırması için; sadece rızası için; ancak ve ancak kendi yolu için; ve altlarından ırmaklar çağıldayan cenneti için... Sonra da sınırsız/sonsuz rahmetini umarak merhamet bekleriz hep.

Kazanma bilinciyle yaşama duasıyla...

Ya Bir Dua Et Ya Da Eylemine Dua Ettir

Ayfer TOPRAK

Hayat baştan sona dua ile bezelidir. Bir yandan icabet edilmiş duaları yaşarken bir yandan yaptıklarımız, yeni duaların içeriğini oluşturmaktadır. Sözlerimizle istediklerimizi, ayniyle yaşarız bazen, bazen de yaşadıklarımız sözlere dökülmemiş dua olur. O duaların hayatımıza kattıklarının farkında olamasak da; her samimi, yapıcı, değer katan, bilinç kazandıran, sevgiyi çoğaltan… Eylem içtenlikle yapılmış dua gibidir. İnsan sadece istediklerinin soncunu değil, yaptıklarının sonucunu yaşadığına göre, yapılanları duaya dönüştürmek istediklerimize ulaşmamızı kolaylaştıracaktır.

Samimi bir dua,

Ben merkezi etrafına yerleştirilen milyon tane de parça olsa, Allah merkezi etrafına yerleştirilmiş iki parçanın oluşturacağı bütünlüğü oluşturamaz. Hareket noktasını "ben"den alan bir eylem; zirvede yer edinemeyeceği gibi dua niteliğine de bürünemez. Ancak tevekkülü yoldaş edinenler için o tevekkül; kimi zaman azık, kimi zaman rehber, kimi zaman destek, araç, gereç, ışık, korunak, v.b. olacaktır.

Dualarımız, samimiyetimiz kadar niteliklidir. Dile taşınıp da içimizde yer edinmeyen dua gibidir davranışlarımızın da samimiyetsizliği. Samimi bir davranışı bize anlatan güzide bir kadındır Hanne… Adayışı ile bir yığın mesaj verirken, samimiyeti de öğretiyor bize. Karnındaki bebeği adamıştı Allah'a. O zamanlar adanan çocuk mabede bırakılıyordu ve mabede kabul edilenler sadece erkek çocuklarıydı. Hanne ise bir kız çocuğu doğurmuştu. "Ya Rabb; erkek olsaydı ben duracaktım sözümde, bırakacaktım mabede ama kızları almıyorlar mabede" demedi. Hiçbir bahane öne sürmedi, şartlar, kurallar, yargılar ve bütün tepkilere rağmen; yapmak istediği şeyde samimiyet gösterdi. Kız çocuğunu bıraktı mabede ve sonra ne oldu biliyorsunuz, mabede alınan kız çocuğuna kim vekâlet edecek diye oradakiler birbirleri ile çekişmeye başladılar. Samimiyetinden bir şey kaybetmeyen davranış (fiili dua); sadece kişinin hayatında değil, toplumda da değişiklikler oluşturabilecek potansiyeldedir.

Bencil Olmayan Dua

Özden yapılan dua kaynağından fışkıran su gibi, hem kendisine hem de akıp gittiği her yere fayda sağlayacak niteliktedir. Bencilce yapılan dua ise, kaynağı tahrip edilmiş, akışı engellenmiş potansiyelinin, veriminin çok altında kalmaya mahkûm edilmiş bir kaynağa benzer. Fiili dualarımızın da akıp gidebilmesi için, öncelikle temiz bir kaynağa, tıkaçlardan korunmuş bir güzergâh ve temizliğini kaybetmeden varabileceği bir menzile ihtiyacı var-

dır. Kaynağın çıkış yerini davranışımızın "niçin"i belirleyecektir. "Niçin"e vereceğimiz cevap kaynağın büyüklüğünü, küçüklüğünü, temizliğini, bulanıklığını, akış hızını, yararlılık durumunu, v.b. belirleyendir.

Güzergâhtaki tıkaçlar ise; şahıslar, kurallar, duygular, algılar, dış tepkiler, iç dürtüler, v.b. olabilir. Niçin cevabında kişinin kendisi ya da birileri veya bir şeyler için cevabı yer alıyorsa o cevapta bulunan her şey tıkaçların arasında yer alabilir. Birileri için ya da bir şeyler için'in üzerinde daha anlamlı ve daha kapsamlı için'i olanların yolları açılmış ve akış kolaylaştırılmıştır. Amacına ulaşabilmesi için (menzile varış) "niçin"in sonuna kadar korunmuş olması önemlidir. Başlangıçta güzel ve temiz bir niyetle davranışına başlayan kişi yaptığı şeyin güzel sonucunu kendi başarısına ya da bir başka şeye bağladığında kaynağına ihanet etmiş ve saflığı kirletmiş olur. Benlik hiçbir zaman temiz ve yararlı bir akışın kaynağını oluşturamaz.

Kararlılığın Devamlılığı

Duanın kabulünde ısrar ne denli önemli ise duaya dönüşen bir davranışta da kararlılık öyledir. Hanne'nin samimiyetini gördüğümüz yerden bakınca, kararlılığını da görüyoruz. Ne tepkiler yıldırıyor onu ne kurallar, ne içinden gelen çığlıklar ne dışarıdan, kendi hissiyatının ve zihninin tuzaklarına da aldırmıyor, başkalarınınkine de…

İçimizdeki caydırıcı fısıltılara kulak tıkamadıkça, hoşumuza giden şeylere davet eden sesin yerine sorumluluklarımıza davet eden sesi tercih etme kararlılığı göstermedikçe, birtakım engellerin karşımıza dikilmesine fırsat vermiş oluruz. Karşımıza dikilen engeller, çoğu zaman kendi tercihlerimizin sonucudur.

Zirveye Doğru

Kimi zaman zirveye tırmanmak için her gayreti göstermesine rağmen, bir yerlerde tıkanıp kaldığını fark eder insan. Onu duraklatan zirveyi gözünde büyütmüş olması değildir ya da azminin kırılması, vazgeçmesi ya da kendisine güvensizliği hiç değil. Zirveye ulaşması için ihtiyaç duyduğu birçok parçayı biriktirmiştir bünyesinde, lakin sorun o ki; parçaları bütünleyememiştir. Ben merkezi etrafına yerleştirilen milyon tane de parça olsa, Allah merkezi etrafına yerleştirilmiş iki parçanın oluşturacağı bütünlüğü oluşturamaz.

Hareket noktasını "ben"den alan bir eylem; zirvede yer edinemeyeceği gibi dua niteliğine

de bürünemez. Ancak tevekkülü yoldaş edinenler için o tevekkül; kimi zaman azık, kimi zaman rehber, kimi zaman destek, araç, gereç, ışık, korunak, v.b. olacaktır. Eylemle bütünleşen tevekkül, o eylemi duaya dönüştüren kelam gibidir. Kelam da içtenliğinden alır etkisini, tevekkülünüz; içtenliğiniz kadar güzel kelimelerin oluşturduğu bir kelam, eyleminiz; güzel bir kelam ile ifadelendirilmiş duaya dönüşmüştür.

Eylemi duaya dönüştüren etkenler çoktur. Umut, sevgi, zamanın değerini bilmek, şükür, çalışmada çeşitlilik, yakın ilişkileri korumak, saygı, merhamet, ölçülü davranmak… Bu yazıda sadece bir kısmına değinebildik. Belki bir başka yazıda diğerlerini ele almaya gayret ederiz.

Eylemlerimizle ve söylemlerimizle yapacağımız duaları, evrenselleştirebilmek niyazıyla…

Bir Annenin Günlüğünden*

Büşra ALİM

Varlığıyla bulunduğu yerdeki olumsuzluğu sükûnete çeviren olgudur sevgi.

En hışmında öfkeyi dindiren bir sanat, kini bir çırpıda melodiye çeviren serenattır sevgi.

Yüreğin ucu-bucağı olmayan yeşerdikçe yeşeren, artan en mühim besin kaynağıdır sevgi.

Rahman'ın ruhunu üflediği an'ın âdemce tezahürüdür sevgi.

Yavrucuğunun acı dolu çığlığında annenin kalbine batan iğnenin ucundadır sevgi.

Kilitli, mahkûm yüreklerin umuda, sonsuzluğa, dirilişe açılan kapısının anahtarıdır sevgi.

Tepesinden tırnağına incelerken evreni, yaratıcının şükrüne nail olan kalbin huşu içinde titreyişidir sevgi.

Rahman'ın unutulmadığı her an'dır sevgi.

Ve bu sevgi gereği cennet arzusuyla, ümidiyle her emre amadeyim mührünü bedenle imzalamaktır sevgi.

Kalemin ucunda sevgi varsa anne için sevgiyi kareleyen en gözde parçadır çocukları. Bu umut bahçesinde toprağa sevgimle bırakıverdiğim tohumu gözyaşlarımla beslerken minik adımlarla bahçede koşuşturduğunu hayal ediyorum. Her doğan çocuğun fıtratı gereği o bahçede yer aldığı düşüncesiyle bebeklikle başlayan sevgi yumağının ilerleyen zamanın akabinde sınır konulmadıkça çözülmez düğümlere sebep olacağını tahayyül edebiliyorum.

Annenin sevgi aracılığıyla çocuğuna bilinçsizce yaptığı en ağır kötülük 'henüz erken, büyüdüğünde yaparım' kelamıyla ertelediği kuralsız, dik başlı her istediği gerçekleşen bir fert olarak yetiştirmesidir. Küçükken istediğini elde eden çocuğun; arzuladığı her hangi bir şeyi tüm çabalarına rağmen elinde bulunduramadığı an kaybedişin başlangıcıdır. İlk kayıp çocuğu kalan ömrün her demini başarısız geçireceği imajına bürürken, anne, hatanın nerede olduğunu anladığında çok geç olacaktır.

Bu nedenledir ki büyükler çocukları evlat sahibi olduğunda yerli yersiz ağlama nöbetlerinin çocuğun ne durumlarda problemli olabileceği hususunda tecrübeleri vasıtasıyla yapamadıklarını uygulatmak isterler torunlarına. Kimi isabet bulurken kimi atadan gelme yöntemi uygulamada ısrarcı kalır ve hayat böyle devam eder. Kişilik, karakter gibi olgularla iyi insan olma çabasına giren kul iman deryasında yüzdürülmeyi de unuttu mu, dünyada Kabil'lerin varlığının nereden kaynaklandığını Habil'ini kaybettiğinde anlar.

Güzel bebeğim; bir gün kalbinde sevgi tomurcukları filizlendiğinde, umutla yeşerttiğin o çiçeğin sahibi olmak isteyenler, sevgi adı altında dikenli bir çembere sokmak isteyecekler seni. Bu zaferin kutlamasını yaparcasına gün be gün tevil edilen ayetleri sana en yalın haliyle hakikati gizlemeden 'nasıl belleğine işlerim' şimdiden telaşına düştüm.

*ATV'de yayınlanan Aşk bir hayal dizisinde Hıristiyan bir gençle Müslüman bir bayanın evliliği üzerine kaleme alınmıştır.

Rabbimizin buyrukları öyle bertaraf ediliyor ki, ayetler sadece raflarda Arapça haliyle muhafaza edilirken ve hangi emrin taşıyıcısı olması gerekirken, kim tarafından ayakaltına alındığını göremez olduk.

Farz olan amelin terkiyle ayaklanan halkın direnişini isyan olarak okuduğumuz yıllarda uyutulduk(sütçü imam vakıası). Bu narkozu damarlarımıza verdiklerinde yüreğimiz saf, belleğimiz kötülükten uzak olduğu için en küçük damlası uyuşmamıza yetti. Tepki gösteremez olduk.

İmanla coşmak istediğimiz her anı küfür baltasıyla dağlamak isteyen düşmanlarımızın varlığına inanırken sevginin şuursuzca yaşanması bizlere Habillerimizi kaybettirdi. Büyüdükçe gördük ki Rahman'ın tek emrini dahi ifa etmeyen âdem cehenneme sürükleyen bir basamakmış oysa! Bilmeden işlediklerimizi tevbe ırmağına götürmeye çalışırken kurt misali yönümüze habire çomak olan azılı düşmanımız meğer kalbimize hâkimiyet kurmaktaymış. Bu otoriteyi de en masum duygumuz olan sevgiyle kazanmış.

Ne zaman ki Rahman'ın buyruklarını kulaktan dolma değil de elimize alarak okumaya-anlamaya yemin ettiğimiz zamanda bir türlü başlayamadıksa, bu vesveseden arındığımız an kurtulduk demektir.

Rahmani satırlarda gözyaşlarıyla ilerlerken dilimizde Nasuh tevbemiz ile çağın hangi amelleri süsleyerek tevil ettiğini, bilerek veya bilmeyerek işlettiği günahları anladığımızda yeryüzünde bir yerlerde hâlâ Habillerimizi kaybediyor olmanın sızısıyla dirileceğimize, başka kardeşlerimizi de diriltmeye vesile olacağımıza söz verdik.

Gerekirse her eve sinsice taht kuran teknolojik aletlerin hangi ayeti çiğnediğini anlamak için pür dikkat kendimizi vererek 'kaç kişiyi uyutmalarına mani olurum' düşüncesiyle tek tek not tuttuk. Tutmalıyız. Hoyratça yutturulmaya çalışılan, gerçekle ilgisi olmayan vakıaların asli buyruğunu bağıra çağıra haykırmalıyız dünyaya. Nasıl ki onlar iffetsizliğin en had safhasını fütursuzca sokuyorlarsa iman yuvalarımıza bizlerde cesaretle ahlak dışı, hayâ dışı her eyleme yürek silahımızla karşı olduğumuzu bu hakaretleri susarak değil, çığlığımızla yok etmeye kararlı olduğumuzu, daha fazla Habillerimizi kaybetmemek için ne geliyorsa elden yapacağımızı onların diliyle anlatmalıyız.

Sevgi için bile olsa bir müşrik erkek ile Müslüman bir bayanın asla evlenemeyeceğini* Müslüman'ım demekle (gereği yaşanmadan) Müslüman olunamayacağını, teyze çocuklarının dayı çocuklarının (erkek ile kız) asla tokalaşamayacaklarını, kayınlarla asla yalnız kalınamayacağını, faizin hiçbir durumda helal olmayacağını çocuk ölümünün her biçiminin katl olduğunu, duyarsız amellerin sorumluluk ve hesabının çok ağır olduğunu bir bir kazımalıyız belleklere. Kazıyalım ki öldürülmeye çalışılan her yüreğin diriliş özünü yakalayabilelim. Hayat devam ederken önümüzdeki çukurları ancak Rahman'a sığınarak görebilir ve düşmekten kendimizi alıkoyabiliriz. Sevgi çiçeğim, biriciğim hayatını çukurlara düşmeden, düşsen dahi yine bizleri var edene sığınarak ayağa kalkman duasıyla. Rabbim hakkıyla iman edebilmeyi ve yaşamayı hepimize nasip etsin. (âmin inş.)

'İman etmedikçe putperest kadınlarla evlenmeyin. Beğenseniz bile putperest bir kadından, imanlı bir cariye kesinlikle daha iyidir. İman etmedikçe putperest erkekleri de (kızlarınızla) evlendirmeyin. Beğenseniz bile putperest bir kişiden iman etmiş bir köle kesinlikle daha iyidir. Onlar (cehenneme) çağırır. Allah ise izni (ve yardımı) ile cennete ve mağfirete çağırır. Allah düşünüp anlasınlar diye ayetlerini insanlara açıklar. (Bakara 221)'

İNNA LİLLAH VE İNNA İLEYHİ RACİÛN

Okurlarımızdan Sn. Hayrettin BİCAN'ın teyzesi vefat etmiştir.
Merhumeye Allah'tan (C.C.) rahmet, yakınlarına sabrı cemil niyaz ederiz.

GENÇ BİRİKİM

Ağlamak

Sümeyye ARSLAN

Mahzun olup Allah korkusundan yahut herhangi bir dert, tasa, acı, ümitsizlik ve bazen sevinçten dolayı gözyaşı dökmek. İncinip, azarlanıp dövülünce müteessir (tesir altında kalmış, acımış) olarak ağlamak. Yas, matem, yalvarma. Allah'u Teâlâ, 'Kur'an'ın Müslümanlara okunduğu zaman onların ağlayarak secde ettiklerini ve Kur'an dinlemenin onların derin saygısını artırdığını, kalplerinin titrediğini' buyurmaktadır. (İsra 17/107, Hacc 22/35, Meryem 19/58) Kâfir ve münafıklar için de '... artık kazandıkları işlere karşılık az gülsünler, çok ağlasınlar.' buyurur. (Tevbe 9/8-82)

Kur'an ve sünnet'e göre, güldüren de ağlatan da Allah'tır. (Necm 53/43) Kur'an'ın icazı (az sözle çok şey anlatmak) karşısında onu dinleyenlerin derileri ürpermektedir. Müslümanlar, Allah korkusundan ağlayarak secde ederler. 'Eğer Kur'an bir dağa indirilseydi dağ Allah'ın korkusundan o baş eğmiş parça parça olmuş olacaktı.' (Haşr 59/21) Kur'an daha önce kendilerine bilgi verilenlere okunduğu zaman onlar ağlayarak secde ederler. Allah anıldığında Müslümanların kalpleri titrer, Kur'an dinlemek onların derin saygısını artırır. (İsra 17/107-109, Hacc 22/35) O'na inanmayanlar kazandıkları işlere karşılık az gülüp, çok ağlayacaklardır.

Rasulullah (s.a.v) 'Eğer benim bildiğimi bilseydiniz çok ağlar, az gülerdiniz.' buyurmaktadır. (Buhari, Kusuf, 2; Müslim) Rasulullah (s.a.v) hiçbir zaman kahkaha atmamış, ama yüzünden de gülümsemeyi eksik etmemiştir. O, Kur'an okurken, dinlerken ağlamıştır. Rasulullah Müslümanları çok acıklı durumlarda, cenaze arkasında yaka bağır yırtarak, çığlık atarak, söylenerek ağlamaktan alıkoymuştur. O, sessizce ağlar, yanaklarından yaşlar süzülürdü. Kızı Zeynep'in çocuğu hastayken kucağına almış, ağlamış ve şöyle demiştir: 'Bu, Allah'ın merhametli kullarının gönüllerine koyduğu rahmettir. Cenab-ı Hak bu rahmeti kullarından şefkatli olanlara ihsan eder.' (Buhari, Cenaiz 23, Müslim). Rasulullah, acı ve ıstırap karsısında Müslümanlara sabırlı olmalarını tavsiye etmiş, ancak insanların katı, taş yürekli olmayacaklarını, merhamet ve şefkat gözyaşlarının rahmet olduğunu, ağlamanın fıtrattan olduğunu söylemişlerdir.

Hz. Fatıma, ablası Rukiye'nin kabri başında sessizce ağlar, Rasulullah (s.a.v) da mübarek elbisesinin ucuyla onun gözyaşlarını silerdi. Kâfirler Hz. Cabir ibn Abdullah'ın babasını Uhud'da zalimce işkence ile şehid etmişler, Cabir ile bacısı şehide sarılıp ağlamışlar ve Rasulullah onları alıkoymamıştır. Hicret'in ikinci senesinde ölen Osman İbn Maz'un'un cenazesi üzerine eğilen Rasulullah, onu öpmüş, sürekli ağlamıştır. İbn Maz'un dışında ölen veya şehid edilen bütün sahabelerin cenazelerinde, onlardan bahsederken de Hz. Peygamber duygulanır, ağlardı. Ancak o, sessiz sedasız ağlar, gözyaşları yanaklarından süzülürdü. Rasulullah, sesli ağlamayı yasaklamış; böyle bir hali, şeytan anırması olarak nitelemiştir.

İslam'a göre, sadece insanlar ağlamaz; yer, gök, mü'minin gökyüzünde bulunan rızık ve amel kapıları, melekler, hayvanlar ve diğer canlılar dahi ağlamaktadır. Firavun ve âl-i Firavun'un (denizde boğulup) helakine gök ve yer ağlamamış ve onların azapları ihmal edilmemiştir (Duhan 44/29) Rasulullah bir gün hutbe okurken, üzerinde bulunduğu hurma kütüğü inlemiş, o mübarek elini kütüğün üzerine koyduğunda susmuş; Rasulullah, o kütüğün, işittiği zikrullah için ağladığını söylemiştir. İslam'da geniş kitlelerin ağlama dövünme olayı yoktur. Ancak, Kerbela yası müstesnadır. İslam tarihinde en çok gözyaşı, Hz. Peygamber'den sonra Hz. Hüseyin'in şehid edilmesinden dökülmüştür. İbn-i Şirin, "Kadınlar, Yahya (a.s)'dan sonra, Hz. Hüseyin'e ağladıkları kadar hiç kimseye ağlamamıştır." demiştir. Onun şehadeti üzerine koparılan feryatlardan, Medine'de yer yerinden oynamıştır. Hz. Ümmü Seleme, Rasulullah'ın da ona rüyasında ağladığını söylemiştir. Şiilerde Kerbelâ faciasından sonra Muharrem ayında törenle ağlaşmak bir gelenek haline gelmiştir.

İslam'dan önce cahiliye devrinde ve diğer dinlerde ayinler ve cenaze merasimleri sırasında ağlama; saçını başını yolma, vücudunu yaralama, kanatma, yüksek sesle bağıra bağıra, yana yakıla hıçkırma, yaygara ve şamata koparark ölünün özelliklerini sayıp dökme şeklindeydi. Hatta ağlayıcılık eski çağlarda geçerli bir meslekti. Rasulullah (s.a.v) bu tür çirkinlikleri lanetle anmıştır. İslam tarihinde "ağlayanlar" (bekkâun) denilen yedi zat vardır. Bunlar, Tebük seferberliği öncesinde Rasulullah'a gelerek gazaya gitmek istediklerini, fakat binecek develeri, yiyecekleri azıkları olmadığını söylediklerinde Rasulullah onlara "Size verecek hayvan kalmadı" demiştir. Bu cevap üzerine onlar ağlayarak geri dönmüşlerdir. Bu mücahidler hakkında şu ayet nâzil olmuştur: "Şu kimselere de günah yoktur ki, onlar her ne zaman kendilerini bindirip cihada sevk edesiniz diye sana geldilerse sen onlara "Size binek bulamıyorum'' dediğin için bu uğurda harcayacakları bir şey bulamadıklarından dolayı mahzun olup gözleri yaş dökerek dönmüşlerdi'' (Tevbe, 9/92)

Bu zatlar, Salim İbn Umeyr, Uleyye İbn Zeyd, Ebu Leyla el-Mâzini, Seleme İbn Sahr, İrbad İbn Sariye, bazı rivayette Abdullah İbn Mufaddal, Ma'kil İbn Yesar veya Amr İbn Gunme oldukları kaydedilmektedir. (Tecrid-i Sarih Tercümesi X, 413)

Münafıklar hakkında da Allah'u Teâlâ şu ayeti indirmiştir: "Allah'ın Rasulü'nün arkasından oturmakla sevindiler, mallarıyla canlarıyla cihad etmekten hoşlanmadılar.'' Sıcakta sefere çıkmayın'' dediler. De ki; "Cehennem'in ateşi daha sıcaktır.'' Keşke anlasalardı. Artık yaptıklarına karşılık az gülsünler, çok ağlasınlar.'' (Tevbe, 9/81-82)

Allah'u Teâlâ Kur'an-ı Kerim'de kâfirlerin katı kalpliliğine işaret etmiş, Allah korkusundan ağlayan yumuşak kalpli, merhametli mü'minleri cennetle müjdelerken, kâfirlerin cehenneme gideceğini haber vermiştir. İnkâr edenlere dünya hayatı süslü gösterilmiştir. Böylelikle onlar eğlenmeyi ve gülmeyi iş edinerek, inananlarla alay etmektedirler. Yani "Dünya mü'minin zindanı, kâfirin cennetidir.'' Ancak son tahlilde,...'' görülmeyeni ve görüleni bilen Allah'a döndürülecek olan insanlara, Allah yaptıklarını bir bir haber verecektir.